OMAGIU

Dlui Ministru V.P.SASU

ROLUL ASIGURARILOR AGRICOLE

www.digibuc.ro

I.Gh.Domocoș

I. GH. DOMOCOȘ
IN COLABORARE CU
C. N. CONSTANTINESCU-PASCU

BIBLIOTECA
- MUNICIPIULUI -
BUCUREȘTI

ROLUL ASIGURĂRILOR AGRICOLE
IN
ECONOMIA NAȚIONALĂ

CU PREFAȚĂ DE
D-l MIRCEA CANCICOV
MINISTRU SUBSECRETAR DE STAT
LA
MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DOMENIILOR

1 9 3 4
TIPOGRAFIA COOPERATIVĂ „LITERA", CALEA PLEVNEI 46
BUCUREȘTI

www.digibuc.ro

I. GH. DOMOCOȘ
IN COLABORARE CU
C. N. CONSTANTINESCU-PASCU

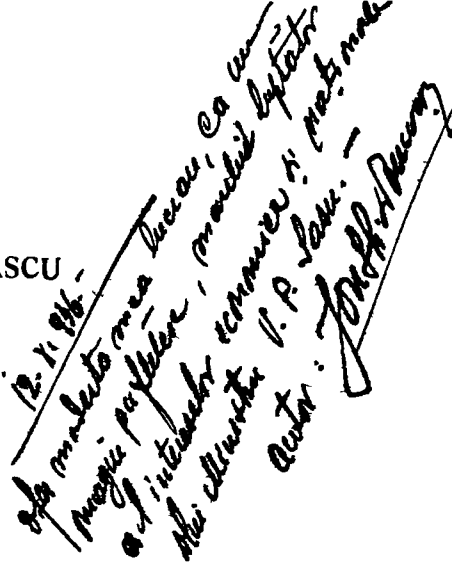

ROLUL ASIGURĂRILOR AGRICOLE
IN
ECONOMIA NAȚIONALĂ

CU PREFAȚĂ DE
D-l MIRCEA CANCICOV
MINISTRU SUBSECRETAR DE STAT
LA
MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DOMENIILOR

1 9 3 4
TIPOGRAFIA COOPERATIVĂ „LITERA", CALEA PLEVNEI 46
BUCUREȘTI

www.digibuc.ro

București, 1. XI. 934

Tânărul autor al acestei lucrări, ca unul ce s'a ridicat din lumea satelor, expune cu pasiune ceea ce credința lui și experiența altora indică drept o necesitate pentru garantarea bunei stări în gospodăria rurală.

Rând pe rând, diversele probleme, ale organizării muncei, asigurărilor și asociației, sunt tratate pe înțelesul tuturor acelor ce trebuesc convinși pentru a fi câștigați la ideia organizărei muncei agricole în spiritul religiei noi, a asociației și mutualității.

MIRCEA T. CANCICOV

www.digibuc.ro

Închin această lucrare, ca un modest omagiu, al iubirei ce-i păstrez, țărănimei din care m'am născut și acelora ce se jertfesc pentru apărarea intereselor ei.

AUTORUL

www.digibuc.ro

I.

ORGANIZAREA MUNCII

INTRODUCERE

Incă din cele mai vechi timpuri, când omul trăia din vânatul animalelor şi pescuit, din îmblânzirea şi creşterea diferitelor specii de animale, din agricultură şi industrie, oricât de rudimentare ar fi fost ele la început, omul mereu a tot cules, a extras, a transformat, a transportat, a schimbat, a consumat şi-a stăpânit bogăţiile naturei, ascunse în pământ sau răspândite pe el.

La îndemâna omului fiind toate bogăţiile şi neavând pe acele timpuri concurenţa vastă de azi, iar pe de altă parte, dat fiind şi felul de viaţă simplă pe care-l ducea, el nu a simţit nevoia proprietaţei a îngrămadirei de averi şi deci n'a simţit nici nevoia organizărei muncii.

Insă după ce populaţia s'a mărit, micşorându-se bogăţiile naturale, născându-se dorinţa de un traiu mai bun şi cu mai puţine suferinţe, omul urcând tot mai mult pe scara civilizaţiei, se înţelege c'a fost necesară naşterea ideiei de proprietate şi organizare a muncii. Omul primitiv a trebuit ca şi omul modern de azi, să muncească, sa chel-

www.digibuc.ro

tuiască energie şi să întrebuinţeze iscusinţa sa, pentru a putea trăi.

Dar natura şi concurenţa de mai târziu a semenilor sai îi ridicau în cale numeroase piedici, de care omul avea să se isbească şi în faţa cărora el s'a văzut nevoit să-şi adune toate puterile lui, pentru a le înlătura.

Descoperind şi stăpânind diferite fenomene ale naturii, omul a început să-şi dea seama de puterile lui şi-a căutat din ce în ce să se libereze tot mai mult de sclavia naturii. S'a născut în el dorinţa — transformată azi într'un principiu de viaţă, — de-a câştiga maximum de plăceri cu minimum de efort. adică de a obţine cât mai multe rezultate bune, cu o cheltuială de energie, cât mai redusa posibil, trebuind să recurga la ideia de organizare a muncii sale prin care a putut deseori cu puterile lui slabe să stăpânească natura şi să câştige în lupta vieţii sale, din ce în ce mai mult timp, pentru meditare şi înalţarea sa sufletească.

INVENŢIA, DIVIZIUNEA MUNCII ŞI ASOCIAŢIA

Omul pentru a putea ajunge să puna stapânire asupra naturei (cum am arătat mai sus), a trebuit sa treaca prin mari sforţari şi schimbari sociale, datorindu-se în cea mai mare parte rezultatul dorit celor trei necesare şi importante fenomene din evoluţia vieţei noastre sociale, cari sunt: inventţia, diviziunea muncii şi asociaţia.

Inventia. Invenţie nu se numeşte numai faptul unei descoperiri extraordinare. Ea este orice nascocire a unei scule sau a unui instrument de lucru, precum şi modificarea ce i-s'ar aduce cu un oarecare folos. Inventţiunea mai este

www.digibuc.ro

şi născocirea unei metode de lucru, de cultură, sau a unei transformări de plante sau orice altă nouă folosinţă a elementelor sau forţelor naturale, a uneltelor de lucru, a plantelor sau a animalelor. Oricare din aceste născociri, invenţii şi transformări, aduc cu sine un avantaj cât se poate de preţios în viaţa omului. Prin ele, munca este mai plăcută şi mai iubită, fiind rodnică, cruţătoare de timp şi sforţari fizice.

DIVIZIUNEA MUNCII IN GENERE ŞI A CELEI AGRARE.

Diviziunea muncei a fost născocită încă dela începutul existenţei omului. El şi-a împărţit munca, din cele mai îndepărtate timpuri, cu soţia sa.

El era acela care muncea în exteriorul locuinţei, iar femeia în interiorul ei. El vâna, pescuia, creştea animalele, se lupta cu duşmanii săi, cari pe acele vremuri erau diferitele specii de animale sau chiar semenii lui, în timp ce femeia pregătea hrana, creştea copiii, lucra şi facea îmbrăcămintea necesară, ba în cele mai multe rânduri o vedeai cum se lupta şi ea alaturi de soţul ei, cu duşmanii de care erau ameninţaţi.

ASOCIAŢIA

Mai târziu, această diviziune a muncii primitive, a luat forme noi, specializari în raporturile dintre familii, creând viaţa economica şi socială, formând sŏcietatea.

Unul dintre cei mai importanţi factori care a ajutat la organizarea muncii, a fost asociaţia, care nu este altceva decât rezultatul unui sentiment natural şi social, care se

www.digibuc.ro

traduce prin nevoia sufletească ce o simte omul de a trăi împreună cu semenii săi, de a lucra, de a suferi şi a se înveseli unul alături de celălalt.

In urma marilor transformări în viaţa socială de conducere, a Statelor, prin dărâmarea privilegiilor de clasă de către marea revoluţie franceză, munca a devenit libera, omul având dreptul de a munci unde, cât şi cum doreşte, fără nici o constrângere sau îngrădire din partea nimănui, sau mai bine zis din partea nici unei forţe publice sau private.

Insă cu toate astea, transformarea industrială, prin aglomerarea şi concentrarea ei, a născut în libertatea muncii, o nouă servitute : *„salariatul"*.

Lucrătorul mai slab decât capitalistul, care îi da de lucru, a găsit prin asociaţie un mijloc de a putea ţinea piept greutăţilor acestei servituţi, ba mai mult, chiar de a-o transforma, deoarece azi lucrătorii participă din ce în ce mai mult la conducerea întreprinderilor, prin consilii muncitoreşti, de administraţie, de arbitraj, prin participari la beneficii, prin posesiuni de părţi de capital şi prin înţelegeri directe, privitoare la elaborarea regulamentelor de atelier.

Azi muncitorimea caută prin diferite mijloace, calea de a înlocui regimul salariatului, tinzând ca asociaţia între capital şi muncă să ocupe un loc din ce în ce mai mare în viaţa economică. Ca exemplu putem cita, cum asociaţia de producţie tinde spre cooperarea liberă, spre întovărăşirea muncitorilor şi producătorilor în scopul înlăturării intermediarului de orice natură şi mai ales a speculei de orice fel.

Datorită invenţiilor, omul şi-a sporit puterile, cruţându-şi energie şi timp în munca sa, specializându-se prin

www.digibuc.ro

diviziunea muncei. Prin asociaţie, mărindu-şi puterile şi împărţind între mai mulţi greutăţile muncii sale, a ajuns la o organizare a muncii, economisitoare de energie şi timp, care face ca munca să dea roade mai preţioase şi mai bogate. Azi numai există decât muncă organizată, mai mult sau mai puţin aceasta după pregătirea şi nivelul cultural al fiecăruia.

Astăzi, mai mult ca oricând, munca trebue să fie bine gândită, bine organizată, să se realizeze după un anumit program, să urmărească o anumită ţintă, deci în general, azi munca trebue să se organizeze dela cel mai mic gospodar ţăran, până la cel mai mare inginer al uzinelor.

ORGANIZAREA MUNCII AGRARE

Dacă această muncă agrara nu se organizează în aşa fel cum îi cer necesităţile timpurilor de desvoltare a vieţei de azi, nu vom putea avea o producţie agricolă mai bună, mai rentabilă. Deci organizarea acestei munci ne interesează în chip deosebi, mai mult ca oricare altă muncă, în special pe noi cari suntem o ţară eminamente agricolă.

Improprietărirea nu a fost îndestulătoare în comparaţie cu necesităţile multiple ale vieţei, pentrucă rezervele de pământ au şi ele un sfârşit, în timp ce problema socială este o problema de producţie şi de repartiţie; cu alte cuvinte se poate spune ca: micşorarea producţiei şi rărirea mărfurilor sunt mai simţite de clasele muncitoare, decât inegalitatea în averi şi nedreptatea clasificărei sociale a cetăţenilor; ori pentru rezolvarea acestei chestiuni importante agrare avem o singură cheie care este organizarea muncii agrare.

www.digibuc.ro

ORGANIZAREA MUNCII DIN PUNCT DE VEDERE AL NATUREI

Din acest punct de vedere, organizarea muncii se referă întâi la pregătirea solului, (adică a pamântului), la îmbunătăţirea lui chimică, la sporirea teritoriului arabil, prin redarea la cultură a teritoriilor inundabile, prin îmbunătăţirea pământurilor sterpe şi la împăduririle necesare, pentru păstrarea unui climat prielnic şi profitabil culturilor.

ORGANIZAREA MUNCII PRIN SELECŢIONAREA SEMINŢELOR.

Pentruca rodul semanăturei sa fie întotdeauna sigur şi de o calitate mai buna, se procedează la alegerea seminţelor de semănat, preferindu-se boabele mari, frumoase, curate şi deci selecţionate pentru a avea un fel de garanţie că, recolta va fi de o calitate mai bună. Insă toată această alegere nu este de ajuns, deoarece sunt unele plante şi cereale care se potrivesc, unele unui fel de pamânt, altele altui fel de pământ, având calităţi diferite, foloase şi întrebuinţări deosebite. Pentru a putea rivaliza şi concura cu celelalte State agrare, se cere ca o necesitate de primul rang, ca producţia să fie cât mai uniforma, iar tipurile plantelor cultivate să fie cele mai căutate şi deci cele mai valoroase. Putem deci afirma cu drept cuvânt că, selecţionarea seminţelor este unul dintre cei mai importanţi factori din această organizare a muncii agrare.

www.digibuc.ro

ORGANIZAREA MUNCII PRIN CULTURA ŞTIINŢIFICA A SOLULUI

Faptul că noi suntem o ţară agricolă şi totuşi ţăranul nostru îşi cultivă pământul său, fără să fi învăţat nici o şcoală de acest gen, nu înseamnă că nu avem de învăţat nimic şi că suntem pe drumul cel bun, pentrucă dacă este adevărat că ţăranii noştri cultivă acest pământ fără nici o şcoală, tot atât de adevărat este că în cultura pământului sunt tot la fel, lucrează din tată în fiu, fără să fi adus nimic nou, folositor, ca în celelalte ramuri ale muncii din viaţa socială. Ori tocmai această cultură raţională a pământului, îi lipseşte plugarului nostru. Şi aceasta trebue să i se dea. S'au înfiinţat cursurile complimentare, pe lângă şcoalele primare. Vin aici copii între 10—14 ani, care în timpul liber, fac plugărie alături de părinţii lor. Aceştia trebuesc pregătiţi de felul cum se face o arătură, selecţionarea unei seminţe, conservarea ei, semănatul, prăşitul etc.

După 4—5 ani, de la eşirea din şcoală, aceştia vor avea ogorul lor de condus. Pe ogorul lor vor lucra aşa cum au învăţat în şcoală. Numai aşa se va schimba faţa ţarinelor noastre, atât de mănoase, care nu aşteaptă decât mâna binecuvântată a unei minţi îndrumate.

Trebue scos plugarul nostru din acele idei fataliste proprii semănătorilor prea orientale. El are o lozincă: „dacă da Dumnezeu se face". Dar tot el mai are un proverb, la care din nefericire, nu prea se gândeşte : „Dumnezeu îţi dă, dar în hambar nu-ţi bagă". Dacă dă Dumnezeu timp bun, iar omul nu şi-a făcut datoria lui faţă de pământ, aşa cum trebue să şi-o facă, nu va recolta atât cât trebuia sa recolteze, în cazul când pe lângă condiţiunile naturale prielnice, omul

www.digibuc.ro

şi-a făcut muncile lui, după sfaturile dovedite cele mai folositoare.

Iată 2 ogoare vecine, într'o ţarină, semănate cu aceeaş sămânţă. Pe unul semănătura mare, frumoasă; pe celălalt abia de cunoşti ce a vrut omul să semene. Se întreaba stăpânul ogorului de pe urmă, care să fie cauza acestei deosebiri, că doar şi el, ca şi vecinul lui, a arat, a semanat. Dar el nu se întreabă, cum a arat, când a arat, când a semănat şi mai ales ce a semănat, căci sunt şi azi plugari care te întreabă uimiţi: „Dar nu e păcat să murezi, sa împietreşti faţa lui Hristos?" Aceştia n'au murat grâul ce-l seamănă, niciodată. Nu ştiu, dacă nu cumva vor fi înlocuind aceasta operaţie, cu aceea pe care o făceau bunicii noştri: tamâiatul seminţelor înainte de a le semăna.

Tot atât de adevărat este că dacă, cu civilizaţia ne găsim în epoca modernă, cu plugăritul ne gasim aproape tot la începutul erei primitive, deoarece cultivăm la fel — acum ca şi atunci — fără şcoală, fară nici o ştiinţa sau vre-o propaşire în acest domeniu. Pământurile sunt din ce în ce tot mai secătuite, plantele mai degenerate ca ori unde, producţia la hectar mai redusă ca în alte State, rasa vitelor noastre merge tot înspre decadere. Toate acestea se datorează faptului că organizarea gospodăriilor ţărăneşti n'a capătat nici o schimbare, fiind tot cea veche, cea primitivă, lipsindu-i cu desăvârşire cultura ştiinţifică, singura care ajută (foarte) mult la îmbunătăţirea solului, facând ca sa dea culturilor, producţia cea mai bogată şi frumoasă, înlesnind selecţionarea plantelor şi îmbunataţirea raselor animalelor.

De aceasta cultură ştiinţifică depinde progresul şi sporul producţiei bogăţiilor ţărei. Ori, pentru a o putea cunoatşe este necesară o pregătire specială, deci trebue învăţată şi desăvârşită în masele ţăraneşti.

www.digibuc.ro

CAPITALUL

Un element important în organizarea muncii agrare este „capitalul circulant" fără de care o cultură agrară este imposibilă. Pentru că agricultorul este acela care cheltueşte mereu întregul an, pentru a putea încasa odată rodul muncii lui, toamna, rezultă că agricultorul are nevoie de un credit, mai mult ca oricare altul. Este natural că agricultorul care şi-a plasat câştigul anului trecut în maşini, vite, capital imobiliar, poate ori când să-şi înstrăineze părţi din avere, pentru a-şi procura banii necesari culturei pamântului, însă aceste vânzări trebuesc făcute într'o epocă de rentabilitate, când îşi poate primi un preţ mai bun, caci altfel este ruinat. Dar neavând la nevoe credit la dispoziţia lui, este silit să-şi vândă produsul muncei lui cu un preţ minimal, neputând să aştepte timpul, când valoarea muncei lui este plătită cu un preţ mai ridicat, fiind deci în felul acesta bietul ţăran, expus ori la vinderea pe un preţ derizoriu a bunurilor sale, ori la necultivarea pământului, şi deci la pierderi în ambele ipoteze.

Ori, pentru ca ţăranul să nu fie expus unor asemenea periçole, este necesar, ca fiecare să aibă pentru întreprinderea sa, capitalul circulant necesar, câştigat fie prin economiile sale, fie prin creditul său, prin care să poată face ori când faţă cheltuelilor necesitate de munca câmpului.

O altă cauză, a stânjenirei culturei de azi este şi lipsa maşinelor agricole, pentru că nu este de ajuns ca pamântul să fie numai sgâriat, pentru ca să poată produce. Lucrarea pământului de astăzi cere unelte bune şi maşini tehnice superioare ca: maşini de însănătoşire şi curăţire a seminţei, maşini de lucrat pământul, pluguri puternice, semănătoare, secerătoare, maşini de treerat, de strâns ro-

www.digibuc.ro

dul, de desghiocat, de măcinat, de stors, de presat, de transportat, fără cari nu putem avea o adevărată şi desvoltată producţie agricolă şi nici o desvoltare a acestei munci. Tot astfel nu vom putea avea o adevărată gospodărie buna agricolă fără vite bune şi selecţionate pentru muncă precum şi pentru produsele lor ca : lapte, păr, lână, etc., nelipsindu-se în acelaş timp maşinele necesare pentru punerea în valoare a produselor lor.

Un alt capital necesar agricultorului este capitalul imobiliar, deoarece ori ce agricultor are nevoie de imobile, unde să-şi poată adăposti contra riscurilor şi intemperiilor, produsul muncei lui şi toate celelalte bunuri ale sale, depozitându-le în aşteptarea unei conjuncturi economice mai bune, când aceste produse ale muncei lui se pot valorifica cu un preţ mai bun. Agricultorul are nevoe de aşa zisele hambare, cămări, pivniţe, poduri, pentru depozitarea produselor lui de rezervă, pentru depozitarea seminţelor, uneltelor, maşinelor şi altor materiale de lucru. Deci din cele de mai sus rezultă categoric : capitalul imobiliar este tot atât de necesar şi de important pentru un agricultor, întocmai ca şi pământul însuşi, fără care n'ar fi cu putinţă nici o întreprindere agricolă, de orice categorie, fie ea cihar o gospodărie cât de modestă.

MUNCA UN ELEMENT AL ORGANIZAREI MUNCII AGRARE

Orice intreprindere, orice organizare a unei munci oarecare nu poate fi făcută fără să nu fie bazată pe un

www.digibuc.ro

anumit program determinativ. O întreprindere agricolă, ca şi ori care altă întreprindere economică este întemeiată pentru realizarea unui câştig. Agricultorul nu face totdeauna agricultură, numai şi numai pentru plăcerea de-a cultiva pământul, numai din iubirea pentru plante şi animale, sau numai pentru a-şi produce cele necesare vieţei. El urmăreşte în totdeauna un câştig şi o propaşire economică. Aci câştigul rezultă ca şi în altă parte, din diferenţa dintre preţul de producţie şi cel de vânzare, în care caz dacă ţăranul poate obţine un preţ de vânzare mai mare, preţul de producţie fiind mic, evident că şi câştigul său va fi mai mare, urmărindu-se deci în această întreprindere ca în ori care alta, minimum preţului de producţie şi maximum preţului de vânzare, din care rezultă beneficiul agricultorului producător şi totodată un surplus de cereale disponibil pentru export.

Tot în organizarea muncii, intră şi măsurile ce urmează a se lua contra riscurilor naturale, necesitându-se organizarea asigurărilor agricole, de care ne vom ocupa mai detailat în acest tratat la capitolul: „Asigurările agricole".

Un factor important al organizărei muncii şi un element de valoare al organizării întreprinderilor agricole este diviziunea muncii. Munca manuală trebue să fie privită cu aceeaş băgare de seamă ca şi partea tehnică a întreprinderei. Fără o diviziune a muncii, nu poate exista vreo muncă ordonată, nu poate exista munca rodnică şi nici câştig în întreprindere. Numai prin diviziunea muncii şi organizarea lucrului se poate obţine o economie dorită în toate elementele producţiei.

In sfârşit un alt elemente al organizării muncii este:

www.digibuc.ro

CONCENTRAREA PRODUCȚIEI

O organizare bună a producției se poate face numai în întreprinderile mai mari; deasemenea diviziunea muncii se poate face cu mai mult succes, numai în întreprinderile mari, în cari se pot realiza și ușor simți, economia adevărată a materialelor, economia timpului, a mânei de lucru, a energiei și economia cheltuelilor în bani. Bineînțeles ca prin întreprindere agricolă, nu trebue să înțelegem numai acele întreprinderi mari, în care se lucrează sute și mii de hectare, ci întreprindere se poate numi și exploatarea pe care o face țăranul cu cele câteva ha. de pământ ale lui. In moșiile mari găsim marele avantaj al concentrarii producției, pentru motivul că se pot face ușor și cu folos, încercări de noi metode de cultură, într'o măsură mai mare, se pot deasemenea face standardizările necesare, depozitări în condițiuni mai bune și vânzările se pot efectua în cantități mai mari, cu prețuri ma rentabile și mai ridicate.

In întreprinderile mari agricole, prețul de prodducție este cu mult mai mic, decât în întreprinderile mici, pentru că în întreprinderile mari, economiile sunt mai mari și tehnica producției mai înaltă, ceeace denotă ca rezultat că, producția la hectar este mai mare. Dacă în întreprinderile mari, prețul de vânzare este mai mare și deci și beneficiul este mai mare, aceasta se datorește faptului ca prin înlesnirile de depozitare, de transport și de creddit ale marelui întreprinzător, prin cantitatea și calitatea producției, prin puterea de rezistență a producătorului, se pot realiza tranzacții avantajoase în conjuncturi economice bune și favorabile, din care rezultă ușor că: prin concentrarea producției se realizează însăși idealul întreprinderei economice, care nu este altul decât câștigul economiei naționale și al producătorului individual.

www.digibuc.ro

REFORMA AGRARA ŞI REZULTATELE EI

Dispărând marea proprietate, a marelui producător agricol şi deci a marelui exportator de cereale, introducându-se reforma agrară, s'a produs o foarte mare prefacere în viaţa noastră economică şi socială, schimbându-se complectamente caracterul comerţului de cereale şi întreaga natură a producţiei noastre. Efectele în parte rele ale reformei agrare, aşa cum s'a efectuat această reformă, se datorează *desechilibrului economic produs de această reformă prin nepregătirea ei şi mai ales prin lipsa măsurilor pentru combaterea acestor efecte.* Putem afirma ca efectele rele nu se datorează atât reformei în sine, care trebuia făcută neapărat şi care a fost bine venită : ci cauza efectelor se datorează mai mult cailor, mijloacelor şi metodelor de realizare şi punere în aplicare a acestei reforme.

Prin desfiinţarea marei proprietăţi şi deci prin împărţirea pamântului expropriat în loturi mici ţărănimei, lipsita până atunci de pământ sau cu pământ prea puţin, s'a creat noul regim agrar, al micei proprietăţi, numit regimul proprietăţei de muncă, în care proprietatea este lucrată de proprietarul ei cu braţele lui şi ale membrilor din familia sa, cu mijloace şi metode destul de primitive, fără sa posede toate sculele bune şi necesare, care n'au fost expropriate dela foştii mari proprietari. Dar mai ales cultivând pământul fără ştiinţă, se înţelege de ce am suferit următoarea consecinţă : împuinarea producţiei, în special a grâului, nemai vând posibilitatea de a trimite cereale peste hotare, deci pentru export, suferind astfel balanţa noastră economică şi valutară, care a scăzut foarte mult şi nu atât numai prin micşorarea cantitativă a cerealelor cât şi prin micşorarea calitativă lor.

www.digibuc.ro

Aceste efecte au dus la scumpirea vieţei, la micşorarea câştigului din producţia agrară, la scăderea valutei şi deci la criza economică de astăzi, în care ne sbatem.

Marile greşeli ale reformei agrare, pentru care avem azi de suferit atât, se datorează faptului că li s'a dat ţăranilor pamânt, fără să li se dea şi putinţa şi mai ales ştiinţaa de a-l munci. Pământul meritat prin munca, sudoarea şi sacrificiul vieţii lor, li s'a dat fără nici o norma raţionala, atunci când s'a împărţit pământul, fără sa se împartă şi sculele necesare muncei agrare, care au ramas mai departe în mâna marilor proprietari, astăzi fară pământ sau cu pamânt prea puţin, faţă de un asemenea inventar, ce întrece puterile şi necesităţile lor, ivindu-se de aci inconvenientul de a nu fi putut lucra pământul în bune condiţiuni, ajungând la concluzia ca, reforma agrară a fost sau greşit facută, sau incomplectă.

Ţăranii fiind lipsiţi deci de unelte, vite, capital, se înţelege dece nu mai pot să lucreze pământul în condiţiunile de mai înainte, când deşi nu era al lor, era lucrat tot de ei. Iată dece greutăţile pe cari le întâmpină azi producţia naţională, sunt atât de mari ?

O alta cauză şi poate cea mai importantă a acestei stari critice a situaţiei noastre agricole, economice, este faptul că ţăranul agricultor nu este asigurat în contra unui risc agricol, fapt care face ca munca agricolă de astăzi să nu aibă nici o siguranţă, lipsind cu desăvârşire orice asigurare a viitorului lui, a avutului său şi chiar a vieţei lui. Aceasta datorită numai lipsei de organizare a asigurărilor agricole, pentru care ar trebui ca atât Statul cât şi întreaga naţiune, să depună cele mai mari sforţări şi chiar sacrificii pentru a se putea realiza această organizare atât a muncii agrare, cât şi a asigurărilor agricole, de care de-

www.digibuc.ro

pinde atât de mult, desvoltarea şi propăşirea economiei noastre naţionale şi a vieţei sociale.

Dacă totuş în trecut marele proprietar se putea asigura la diferite societăţi de asigurări, particulare, care nu refuzau pe marii proprietari, azi aceste societăţi de asigurări refuză asigurarea ţăranilor, deci a micilor producători, sub pretext că cheltuelile de administraţie sunt prea mari : că azi numărul riscurilor este cu mult mai mare, în urma înmulţirei proprietarilor şi a nepriceperii lor.

Micul producător îşi are aproape totdeauna bilanţul său în deficit, în urma greutăţilor pe care le întâmpină în vânzarea produselor, în neputinţa lor de a depozita grânele, de a aştepta momentele prielnice de vânzare, în lipsa posibilităţei de a ajunge în contact cu marii comercianţi de cereale, care plătesc preţul mai ridicat, şi altor cauze care, nu fac altceva decât scad preţurile prodduselor lor de vânzare iar ei trebuind să fie la bunul plac al tutuorr speculatorilor şi oamenilor de afaceri. Cu alte cuvinte preţul de cost al micului producător este aproape totdeauna mai ridicat, sau nu cu mult sub acel de vânzare, ceeace denotă că, câştigul ţăranului dacă există, este foarte mic. De aci. ameninţarea din ce în ce mai mult a economiei micei proprietăţi, criza economică, o complectă dezorganizare a muncii, a vieţii noastre agrare şi desechilibrul social.

Din punct de vedere economic, efectele acestei dezorganizări a muncii noastre agrare sunt deosebit de însemnate. In primul rând, datorită faptului că împroprietărirea aşa cum s'a făcut, n'a adus ţărănimei efectul economic aşteptat, fiind în unele părţi într'o situaţie cu mult inferioară stărei celei dinainte, neputându-şi agonisi în cele mai multe rânduri, nici măcar hrana necesară vieţei zilnice, din ogorul lor atât de mic şi prost cultivat, datorită lipsei mijloa-

www.digibuc.ro

celor de cultură. Şi dacă totuşi muncesc cu o oarecare dragoste sufletească, asta o fac datorită mulţumirilor sufleteşti, că muncesc pe ogorul lor şi nu mai sunt sub regimul sclaviei, adică sclavii, servii ciocoilor. Pământul care a fost de împărţit s'a dat ţăranilor. El este insuficient încă de astăzi şi nu va putea mâine când populaţia îşi va spori numărul cu mult mai mult, să o hrănească îndeajuns, daca el este cultivat cu mijloacele şi metodele de azi.

Ce ne ramâne de facut ? Nu ne rămâne decât să realizăm o cât mai bună organizare a munci agrare.

Nici chiar din punctul de vedere social, această reforma agrară a împroprietărirei nu şi-a ajuns definitiv scopul aşteptat, deoarece la ţară nici până astăzi nu s'a stabilit un echilibru sufletesc, o armonie necesară între fostul proprietar, rămas încă stăpân pe o parte a moşiei lui şi între ţarănimea împroprietarita, neexistând deci nici până azi o conlucrare atât de necesară producţiei şi nici o siguranţă a muncii, din care cauză producţia stagnează şi sufera mult.

EFECTELE BUNE ALE IMPROPRIETARIREI

Intr adevăr, reforma agrară (adică împroprietarirea), a avut şi efecte bune asupra sufletului ţărănesc, ridicându-i moralul, prin faptul că el a fost făcut stăpân pe bucata de pamânt, pe care o munceşte. Astazi are şi el anumite pretenţiuni, dorind şi el o viaţă mai bună, mai comodă, confortabila şi liberă. Aceste semne sunt bune şi îmbucurătoare, deoarece simţind nevoia, ştim că: *„Trebuinţa este un puternic imbold al muncei şi al progresului"*.

Astăzi şi pretenţiile culturale ale ţăranului sunt cu

www.digibuc.ro

mult desvoltate celor din trecut. El jertfeşte mult pentru şcoală, biserică, societate, iubind cultura şi în special pastrând o consideraţie şi o stimă vădită pentru carte, vazând şi contribuind cu oarecare satisfacţie sufletească la ridicarea culturală a satului, ceeace ne face să putem spera foarte mult, la o ridicare culturala desvoltată pentru viitor a poporului nostru.

Nu mai puţin s'au mărit pretenţiile de conducere, dorind şi el să ia parte la diferite conduceri ale vieţei sociale şi politice de Stat, fie prin fiii lor daţi prin şcoli înalte, sau chiar prin ei însăşi, vrând ca personal să se îngrijească de interesele lor, fapt ce denotă o ridicare sociala îmbucuratoare, deoarece : *Ţărănimea este isvorul primenirei noastre sufleteşti şi sociale.* Acţiunea de împroprietărire a fost atât de valoroasă şi bine venită, încât numai un duşman al neamului nostru ar putea-o contesta. Fireşte că a adus şi unele greutăţi pe cari le-am resimţit cu toţii în ceeace priveşte diminuarea bilanţului economic, greutăţi care pot şi chiar trebuesc învinse şi înlăturate cât mai curând.

In toate Statele a isbucnit ideea de întarire a clasei ţărăneşti, atunci când se observa cum zi de zi curentul comunismului străbate în toate colţurile Europei. S'a recurs la această formulă de a împiedica, ca, acest curent comunist să prindă în masele ţărănimei, prin faptul că ţăranul îşi iubeşte ogorul, şi-l apără la nevoie cu cea mai mare sfinţenie, bărbăţie şi îndârjire. El care iubeşte mai mult ca oricare altul dreptul proprietăţei, dorind desvoltarea şi propăşirea economică, având în cel mai înalt grad sentimentul de iubire şi credinţă faţă de neam, el care este şi va fi întotdeauna un element de ordine şi de echilibru social, nu va putea fi niciodată dus în eroare, pe căi rătă-

www.digibuc.ro

cite, de nici un fel de curent comunist sau de orice alte curente primejdioase ţării.

La fel, numai cu o ţărănime înstărită, se va putea ridica starea culturală a poporului, căci numai omul lipsit de greutăţile mari ale vieţei, poate să-şi înalţe sufletul spre cai de cugetare, de frumos şi de idei bune. Deci în general regimul micei proprietăţi este cu mult superior din punct de vedere național, social, regimului latifundiar sau marei proprietăţi.

MIJLOACE DE ORGANIZARE A MUNCII AGRARE

Pentru ca economia noastră naţionala să prospereze şi pentruca viaţa noastră economică să-şi ia avântul necesar, ridicându-se la gradul de producţie cel mai înalt posibil, trebue ca mai curând cu un ceas, să pornim la muncă, punând în aplicare toate mijloacele necesare şi posibile, pentru organizarea acestei munci agrare, de care depinde întreaga stare economică şi socială a ţărei.

Mijloacele posibile şi necesare pentru ridicarea economiei noastre agrare, ar fi următoarele :

1) Introducerea unui sistem dde protecţie, a micei agriculturi, ceeace s'a făcut şi pentru mica industrie, care ar ajuta foarte mult la procurarea inventarului viu şi mort, a animalelor bune de muncă şi a maşinilor. Astăzi ţărănimea având pământul său, ar putea să păşească imediat la o foarte mare şi bună organizare a muncii agrare, dacă însă ar avea si inventarul atât de necesar şi de care este complectamente lipsit.

II) Al doilea mijloc ar fi realizarea unui program agrar bine definit, alcătuit ştiinţific în interesul general obştesc,

www.digibuc.ro

organizând educaţia profesională şi economică, în aşa fel ca să poată fi dată cu uşurinţă şi folos ţărănimei. Totodată să se dea satelor un regim de adminisraţie bun şi cinstit, sprijinind şi îndemnând operile individuale, încercările de-a rezolva organizarea muncei prin propriile lor mijloace, cari toate se rezumă la ideea atât de mult apreciată şi aplicata de toate popoarele civilizate cu un grad de cultură mai înalt, care este ideea *„Asociaţiei"*. Asociaţia este acel mijloc prin care, împreună cu alţii, omul realizează ceeace nu poate realiza singur. Tot prin acest mijloc al asociaţiei, omul îşi măreşte puterile şi câmpul acţiunei sale, îşi economiseşte forţele şi bogăţiile, mărindu-şi activitatea şi rezultatul activităţei sale, micşorându-i în schimb pagubele rezultate din sinistre, împărţindu-le între asociaţi.

In viaţa economică a oricărui Stat, asociaţia joacă unul din cele mai importante şi multiple roluri, dându-se acestei activităţi economice prin asociaţie, o accelerare şi un folos lucrărilor economice, dând totodată mijlocul cel mai desăvârşit pentru organizarea muncei, în urma cărui fapt asupra acestui punct al asociaţiei, nici nu se mai poate insista ca fiind unul din elementele cele mai esenţiale în organizarea muncei noastre agrare.

D-l Prof. Universitar N. Ghiulea a dat următoarea definiţie asociaţiei: „Asociaţia e o înalta şcoală de educaţie socială, şi prin ea omul creiază instituţiile pe care este şi trebue clădită societatea. Prin infinitele ei forme asociaţia ajută la creiarea vieţii sociale şi înlăturarea cauzelor de discordie sau de luptă socială între diverselę păturĭ ale societăţi, deci toate fenomenele sociale fie de orice natură : economice, culturale, etice, estetice, politice şi religioase îşi găsesc expresiunea cea mai clară şi rezolvarea cea mai fericită în asociaţie şi acţiunea în comun".

www.digibuc.ro

In timp ce asociaţia a fost introdusă în păturile muncitorilor industriali. încă din cele mai vechi timpuri, asociaţia în agricultură şi mai ales în viaţa satelor, a fost introdusa dela o vreme foarte scurtă, datorită individualismului economic al ţăranului. Insă cu toate acestea nu se poate afirma că în poporul nostru n'ar fi desvoltat simţul social, deoarece ni se dovedeşte acest simţ al asociabilităţii încă din timpurile năvălirilor barbare, când duceau o viaţă în comun prin munţi, întovărăşiţi sufleteşte şi materialiceşte.

Cu alte cuvinte, această idee a asociaţie şi-a găsit aplicarea aproape în toate domeniile vieţei omeneşti, omul trăind în societate, în comun cu ceilalţi. Formele vieţii sociale sau economice, nu sunt altceva decât nişte forme ale asociaţiei, natural unele mai sincere, drepte şi savante, altele mai puţin sincere, mai puţin drepte şi chiar primitive, toate însă find expresuni ale asociaţiei, având ca rezultate desvoltarea popoarelor istorice şi a civilizaţiei lor.

Dacă însuşi omul pe pamânt nu s'a născut singur ci în tovărăşie cu asociata lui Eva, atunci cu atât mai mult viaţa noastră economică nu poate să nu fie stăpânită de această idee a asociaţiei, care este tot atât de veche şi de primitivă ca şi omul. Mai ales se simte absolută nevoie de această asociaţie în munca agrară, care prin vastitatea ei, prin rapiditatea cu care trebue făcută aceasta muncă, prin izolarea ei, nu poate fi decât o muncă în asociaţie, rezultând de aci că sprijinul de ajutor reciproc al ţăranului este atât de înrădăcinat în sufletul său, încât el nici n'ar putea concepe o altfel de viaţă. Fără îndoială, că acest sistem de asociaţie este un sistem foarte puţin organizat şi aproape inconştient în masele populare. Dar menirea Statului este ca să vină şi să introducă prin toate mijloacele posibile, noile idei ale asociaţiei civilizată, bună şi sănătoasă, întemeind societatea clase-

www.digibuc.ro

lor de jos pe baze solide şi serioase, putându cu aevărat, ţărănimea să ia parte la propăşirea avuţiei naţionale, ca un factor productiv şi ca un element pirncipal în dedsvoltarea noastră socială.

IN TRECUT ŞI AZI

In trecut, ţara noastră era una dintre cele mai bogate ţări în agricultură. Noi eram aceia, cari, în buna parte, săturam cu grâne ţările apusului. Păpuşoiul era aşa de mult, că oamenii îl semănau mai mult pentru nutreţ la vite. Surplusul recoltei cerealelor din fiecare an fiind dat ţarilor străine cu preţuri potrivite, noi primeam în schimb, dela ele, mărfuri necesare nouă sub aceleaşi condiţiuni favorabile nouă, astfel că mărfurile importatoare atât de necesare locuitorilor ţărei, erau obţinute în condiţiuni satisfăcatoare, ajungându ca ţăranul să fie mulţumit şi satisfăcut întocmai ca şi muncitorul dela oraş. Omul dela ţara îşi cumpăra uneltele, hainele şi celelalte lucruri necesare lui, cu un preţ mai scăzut, în timp ce şi orăşanul îşi putea furniza hrana şi celelalte lucruri necesare vieţei, în aceleaşi condiţiuni favorabile.

Astăzi acest echilibru s'a stricat. Ţăranul, muncind singur, aşa cum munceşte el, calitativ şi cantitativ, produsul muncii lui este inferior. Pe pieţele streine nu mai avem puterea de achiziţie — cu asemenea recolte — pe care o aveam înainte. Daca, în interior, produsele agricole fabricate se menţin la un preţ relativ bun, acesta nu revine însă agriculturei ci intermediarului speculant.

In urma acestor stări sufleteşti se iscă mari nemulţumiri între clasele sociale cât şi între popoare, ţări şi chiar

www.digibuc.ro

între om şi om; muncitorul dela oraş învinueşte pe ţăran, ca el este cauza scumpirei pâinei speculând pe comercianţi, iar ţăranul susţine că negustorii dela oraşe sunt vinovaţi, vânzând mărfurile cu preţuri ridicate. Astfel aducând vină unii altora, trăim ultimele zile ale veacului, în complet desechilibru social, putându-ne asemana unei familii, unde bărbatul şi femeia în loc să conlucreze de zor, se iau la cearta toată ziua, fără să se gândeasca la frumosul efect ce l'ar avea dacă munca lor ar fi făcută într'o armonioasă şi dulce tovărăşie, convingându-se personal cum, zi de zi, ar spori belşugul şi mulţumirea lor sufletească.

Intr'adevăr, rasboiul mondial este una din cauzele acestei mari crize economice, ca un efect al urmărilor rele ce le aduce întotdeauna răsboiul. Dar nu vrem să susţinem că numai acesta ar fi singurul motiv; ci această stare de lipsa aproape totală a surplusului nostru de cereale pentru export, ba chiar în cele mai multe rânduri a lipsei necesităţilor noastre interne, se datoreaza mai mult faptului că, în timpurile dinainte, când existau marii proprietari, pământul era bine lucrat, bine îngrăşat, se scotea din pământ maximum cât putea sa producă. Se mărea enorm bogaţia ţarei, atât din punctul de vedere al cantităţei produselor cât şi din punctul de vedere al calităţei lor, fiind astfel preferate pe toate pieţele Europei. In timp ce ţăranul nostru, mic proprietar, neavând o gospodărie bine întemeiată, lipsindu-i uneltele de lucru, necesare unei culturi bune de pământ, nu poate şi nici nu ştie scoate din el tot ce ar putea da acea proprietate a lui. Cu alte cuvinte, pământul fiind rău lucrat, neîngrijit, ajungem să ne convingem cum, din zi în zi, cade temelia noastră naţională, ne mai putând exporta, ba nici având măcar pentru satisfacerea îndeajuns a nevoilor interne.

www.digibuc.ro

Nu vrem să învinuim pe ţăran că nu ar vrea să lucreze pământul său, atât timpt cât s'a dovedit că l'a lucrat bine, când era în mâna marilor proprietari. El nu mai are cu ce, căci ca mic proprietar, îşi lucrează şi îşi cultivă pământul cu o foarte mare dragoste, fiind ogorul lui, pentru care este gata să se sacrifice în orice moment, dacă ar vedea că mica lui proprietate este periclitată. Deci, fără a aduce nici o vină micei proprietăţi, totuş pricina desechilibrărei bilanţului economic constă în aceia că agricultura, când este făcută în mic, nu se poate face aşa de bine şi în condiţiuni atât de favorabile, ca atunci când se face în stil mare, deoarece de atâtea ori s'a constatat cât este de mare producţia unui hectar de pământ lucrat separat, şi cât este de mare producţia aceluiaş hectar, lucrat într'un lan de 100 hectare. Diferenţa de producţie la hectar se datoreşte faptului că: pământul lucrat în cele 100 ha va fi lucrat mai bine, deoarece proprietarul a 100 ha. poate să-şi cumpere maşinile necesare unei bune agriculturi ca: maşini de secerat, de treerat, pluguri, semănătoare. Având toate acestea la dispoziţie, se va face un lucru de un grad superior în cultura pământului. Insa partea tragică constă în aceia că: majoritatea agricultorilor noştri sunt lipsiţi de aceste lucruri, de aceste unelte, pentru că, pentru a putea obţine toate aceste lucruri necesare unei lucrări bune de pământ, adică unei adevărate agriculturi, se cer mari sacrificiu de capital, de care însă ţăranul nostru este lipsit, în timp ce acel cu 100 hectare îl are mai uşor la dispozia lu.

Inconvenientul ce-l are micul proprietar este şi faptul că el nu-şi poate găsi credit personal decât în foarte grele condiţiuni, în timp ce marele proprietar şi-l poate procura după dorinţa lui şi în condiţiuni favorabile. Totodată cheltuelile necesare maşinilor, vitelor, uneltelor cel cu 100 ha.

www.digibuc.ro

le amortizează pe nesimţite, căci lucrând cu ele aduc foloase plătindu-se ele dela sine, în timp ce micul proprietar lipsit fiind de toate acestea, se înţelege că este inferior şi în imposibilitate de a putea produce prin munca lui primitivă atât cât ar putea produce printr'o muncă sistematică, ca marele proprietar.

Acelaş lucru se întâmplă în gospodăríe şi cu produsele animale. Marele proprietar avândd o gospodărie a lui, vaci în număr mai mare, ca 20—30 la numar se înţelege că produsele lor pot fi lucrate în condiţiuni superioare, pentru ca apoi să poată fi vândute în condiţiuni cât se poate mai favorabile lui, cu un preţ superior preţului produselor micului producător, lucrate în condiţiuni rele.

Din toate acestea rezultă clar că marele proprietar de pământ, luptă cu o oarecare uşurinţă mai vădită din toate punctele de vedere, cu nevoile agriculturei; face o agricultură mai buna, vinde cu un preţ mai bun produsele muncii sale, pagubele lui sunt mai mici şi chiar mai puţin simţite, putând deci vinde produse bune şi în cantitate mare, în timp ce micul agricultor luptă greu cu nevoile şi greutăţile vieţei, iar produsul muncii lui este puţin şi de o calitate inferioară. Iata deci pentru ce am afirmat cuvintele: *In trecut... şi azi"*... şi totoddată am arătat pentruce ţara noastră era renumită înainte de răsboiu, fiind recunoscută în lume ca una din ţările cu cel mai mult grâu.

Acum proprietarii mari fiind expropriaţi, s'au înmulţit micii proprietari, cari, trăind în condiţiunile de mai sus, produc puţin şi de calitate inferioară, fapt care ne-a dus în criza economică de azi, având totodată un mare efect şi asupra crize financiare, a întregei vieţi şi structuri sociale a Statului.

De urmările la care am ajuns cu toţii, am arătat că nu

www.digibuc.ro

este vinovat ţăranul agricultor, pentrucă el oricât ar căuta să producă de mult pământul lui de circa cinci ha. este imposibil să ajungă la un rezultat bun, atât timp cât vor trăi răsleţi unul de altul, lucrând fiecare desbinat cum îl tae capul risipindu-şi toată energia şi toate puterile fără nici o chibzuială. Dacă proprietari marii au cultivat mai bine pământul nu vrem prin aceasta să spunem că ar trebui luat pământul dela ţărani, pentrucă şi atunci când proprietarii mari stăpâneau pământul nu ei îl lucrau, ci ţăranul, adevăratul agricultor, însă după sfaturile boerului. Iată însă lucrul ce n'ar trebui să uite aceşti lucrători de pământ : că de când e lumea omul s'a lovit de nevoi şi necazuri, greutăţi şi alte piedici, pe cari nu le-a putut învinge niciodată numai cu puterea lui individuală. In contra acestor neajunsuri ce întâmpină micul agricultor, se poate ridca o armă de apărare, care este unica, cea mai bună, cu efecte sigure şi folositoare: „Tovărăşia“ sau cu alte cuvinte „Asociaţia“. In câteva cuvinte vom arăta mai jos cum şi ce efecte va avea aceasta doctrină a tovarăşiei, asupra stării noastre de azi, economică şi socială.

Un fapt social al asociaţiei sau tovărăşiei este şi acela că oamenii de azi nu mai locuesc desbinaţi unii de alţii, ci în tovărăşie socială, formând satele şi oraşele, fiind o foarte strânsă legătură sufletească şi comercială între unii şi alţii. De ex.: agricultorul nu poate lucra pământul fară uneltele pe care le lucrează meseriaşul, meseriaşul pe de alta parte nu poate trăi fără produsele muncii agricultorului, care îi furnizează hrana de toate zilele, născându-se de aci comerţul, care face cu putinţă ca marfa să treaca de la unul la altul, având fiecare rolul său, în timp ce funcţionarul şi ceilalţi oameni de ştiinţă îşi au rolul de conducere,

www.digibuc.ro

administrare, îndrumare, spre a trăi în liniște și în cadrul legilor Statului.

In timp ce evoluția vieții sociale tinde spre o desvoltare mai adâncă a civilizației, tot așa și tovărășia între oameni tinde spre o desvoltare nouă, luând alte forme.

Azi oamenii se întovărășesc la sate, pentru a se apăra contra dușmanilor, pentru a-și face drumuri, pentru a-și clădi biserici și școale. pentru a-și înlesni traiul și buna viețuire între ei. Un exemplu matematic ne va putea lămuri mai de aproape efectul puternic ce-l are în viața noastră socială așa zisa tovărășie. Dacă un capitalist posedă azi o întreprindere puternică prin faptul că oamenii au nevoie de câștig, merg să muncească în întreprinderea capitalistului. Se poate întâmpla ca acesta să-i speculeze, căutând sub toate formele să pună stăpânire pe muncitori, pentru ca în sfârșit, prin abuzul lui de putere, neomenos, să se ridice la o bogăție și mai mare. Insă dacă ar exista o tovărășie, adică o asociație strânsă, sufletească între muncitori, acest efect al interesului capitalistului nu și-ar ajunge scopul, decazând complectamente în fața zidului de apărare al intereselor muncitorești, neputând trece ușor peste acest zid al tovarășiei muncitorilor. Iată cum: capitalul învestit în acea întreprindere, sa presupunem că se ridică la suma de 100.000 lei pentru atelier și mașini. Acest capital nu-l au azi decât capitaliștii, însă dacă totuș s'ar asocia câțiva muncitori și ar forma o tovarașie, aducând fiecare după posibilitățile sale, am observa ca ar fi de ajuns ca 10 dintre-ei să aducă câte 10.000 lei, ceeace e posibil și s'ar putea forma capitalul necesar unei asemenea întreprinderi, putând de acum rivaliza cu capitalistul, ba chiar forțându-l să cedeze prin aceea că: solidaritatea colegilor și legatura sufletească dintre actualii patroni-colegi și muncitori ar face

www.digibuc.ro

ca întreprinderea capitalistului să fie părăsită, venind cu toţii să lucreze la confraţii lor, unde de sigur n'ar fi speculaţi şi unde munca lor ar fi răsplătită după meritul şi intensitatea ei. Capitalistul va trebui să renunţe la unul din cele 2 puncte : 1) sau să cedeze de a mai specula lucrătorii 2) sau să renunţe la întreprindere, decăzând astfel sub efectele forţelor asociaţiei.

Un alt caz ce ne justifică importanţa tovărăşiei, este faptul că în ţarile din Apusul Europei, deşi populaţia este foarte deasă şi viaţa foarte grea, totuşi în urma unei conduceri logice a lor, au ajuns să înlăture multe din greutăţi. Astfel Belgia cu o populaţie foarte deasă, ajunsese acum 50 ani în urmă, într'o situaţie destul de critică, aproape total ruinată, pentru că pământul fiind îmbucătaţit şi secătuit, oamenii nu-şi mai puteau scoate nici măcar hrană din el, părăsinddu-l, apucând drumul oraşelor, mărind astfel enorm numărul şomerilor, fapt ce se întâmplă azi la noi.

Dar convingându-se că la oraşe greutăţile vieţei pentru ei deveneiu din ce în ce mai mari, s'au reîntors la gospodăriile lor, unde fură sfătuiţi de diferiţi profesori agronomi şi alţi delegaţi ai Statului că, pamântul cel mai rău, prin îngrăşăminte chimice, devine oricând prouctiv. Convingându-se de acest fapt, au început a se întovărăşi între ei, pentru a-şi putea cumpăra acele îngrăşăminte chimice, făcând prin aceasta ca pământul să fie din nou rodnic şi productiv, putând produce nu nmai necesităţilor familiare ci şi un plus oarecare, pentru export. Ţărănimea a ajutat astfel la refacerea economică a Statului, devenind deci agricultorii, cel mai important element şi factor de producţie în economia naţională.

Asemenea tovărăşii au făcut belgienii, pentru creşte-

www.digibuc.ro

rea, asigurarea vitelor şi organizarea produselor animale, în care domeniu rezultatul a fost tot atât de frumos ca şi în acel al agriculturii.

Nici Danemarca nu s'a lăsat mai pe jos, putându-i-se aplica proverbul: „Buturuga mică răstoarnă carul mare", adică sătenii mici şi slabi învinge greutăţile ce îi întâmpină, unindu-se şi întovărăşindu-şi puterile, formând astfel o forţă puternică, care învinge orice piedecă şi orice greutate datorită prncipiului doctrinar al solidarităţii şi asociaţiei. Ea, Danemarca, o ţară mică şi slabă, aşezată tocmai între 2 ţări mari şi bogate ca Anglia şi Germania, amândouă cu o industrie extrem de desvoltată, este evident că în asemenea caz de concurenţă, pentru ea industria nu ar avea nici un sorţ de izbândă, a trebuit să se lase de această branşă şi să înceapă o agricultură pe un pământ cât se poate de slab şi neprielnic. Dar datorită faptului că ţăranii din Danemarca şi-au înţeles rolul dela început, de a fi adevăraţi agricultori, au format o tovărăşie întreagă ţărănească, ca prin puterile lor unite, să-şi poată procura cele necesare unei agriculturi sistematice: unelte, maşini, vite, îngraşaminte chimice şi altele şi tot prin tovărăşie să aibă puterea şi mijlocul necesar de deplasare a produselor lor, pentru a le vinde în condiţuni favorabile, ajungând cu rezultatul până acolo că Danemarca posedă cele mai frumoase cereale, pe cari le exporta spre vânzare tocmai celor 2 ţări mari şi bogate, Anglia şi Germania.

Rusia, prin bogăţiile ei agricole imense, a trebuit să vină să concureze tocmai cu Danemarca, care deşi văzându-se în faţa acestei mari puteri, n'a cedat, luând o altă cale de luptă prin creşterea vitelor; au format danezii şi de astă dată tovărăşii puternice pentru creşterea vitelor şi prepararea produselor animalelor, ajungând prin această

www.digibuc.ro

cale ca Danemarca şi până azi să fie în fruntea tuturor statelor în ceeace priveşte rasa şi produsele animalelor.

Asemănătoare Danemarcei ne pot fi ca exemple Elveţia şi Olanda, ambele fiind renumite prin vitele lor frumoase şi îngrijite şi mai ales pentru brânzeturile lor atât de renumite, sub numele de brânză Olandeză şi Elveţiană.

Interesant ca deşi toate aceste state de mai sus sunt nefavorizate de natură, totuşi sunt bogate. Deci deşi Belgia este secătuită, Danemarca are un pământ prost şi umed, Elveţia este muntoasă, Olanda mlăştinoasă şi revarsată mereu de ape, totuşi locuitorii acestor ţări au biruit prin tovărăşia lor puternică, prin doctrina solidarităţii lor sociale, greutăţile naturei, forţând pământul nu numai să le dea hrana de toate zilele, dar să aiba şi prisosul pentru export, înlesnindu-le pe această cale un traiu mult mai bun decât al acelora din ţări mai bogate în bogăţii naturale, cum este şi ţara noastra, une avem bogăţii şi totuşi suntem saraci, pentrucă la noi nici pâna azi nu s'a înţeles încă rolul şi însemnatatea ce o poate avea asociaţia în desvoltarea economica şi socială a unui stat. Mai ales cum suntem noi o ţară pur agrară, de mică proprietate, se simte mai mult ca oriunde nevoia acestei tovărăşii, nevoia doctrinei solidarităţii sociale. Ţara noastră posedă pământ de ajuns şi de o calitate buna, asupra careia ţaranii noştrî au devenit stapâni, urmând de acum ca şi ei la rândul lor sa-şi faca datoria, să lucreze ca şi cei din Apus; dacă vor să prospereze şi să ajute la ameliorarea actualei crize economice în care se sbate ţara, sunt datori sa înţeleaga ca ei sunt un element şi un factor important de producţie în economia noastră naţională, facând asemeneaa ca traiul tuturor să fie mai bun, mai uşor şi mai liniştit, luând ca exemplu pe ţăranii din Belgia şi Danemarca. Iar dacă ţă-

www.digibuc.ro

ranii noştri nu'şi vor înţelege menirea şi datoria la timp, alături de conducătorii lor, vom ajunge acolo unde au ajuns Ruşii, Sârbii şi Bulgarii, cari sunt săraci deşi au totul la îndemână, sau ca Turcii şi Spaniolii cari sunt stăpâniţi şi storşi de avuţiile lor de către alte neamuri ca : Englezii, Germanii şi Francezii.

Secretul cauzelor care fac ca unele State sa se bucure de o situaţie economica mai bună decât altele, constă în organizarea muncii agrare şi a asociaţiei sau întovaraşirilor de unde iau naştere organizarea asociaţiilor ţaraneşti, cooperaţiilor şi a asigurărilor agricole, cu ajutorul cărora se pot birui toate piedicele isvorâte în calea acestei munci agricole.

Deaceea, ţara noastră fiind o ţară eminamente agricola, trebue să-şi îndrepte privirile, mai de vreme cu un ceas, către organizarea muncii, admiţând şi folosindu-se de principiul doctrinar al asociaţiei, al întovăraşirei, iar cetaţenii săteni, muncitori de pământ din România, nu trebue să uite niciodată şi să ştie pentru totdeauna ca: *Fără muncă şi unire, cei de jos nu vor putea izbândi niciodaată nimic.*

Această întovărăşire, acest principiu al asociaţiei este necesar să fie nutrit de poporul românesc, cu atât mai mult cu cât ţara noastră se deosebeşte mult de alte ţări, prin aceea ca populaţi ei locueşte mai multe la sate şi se *ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor, fiind deci o ţară mai mult de producţie decât de consumaţie. Dar pentruca noi să putem produce cât mai mult şi de o calitate cât mai bună, este necesar cum am arătat mai sus, ca pământul să fie bine lucrat, sistematic, folosindu-se de unéltele şi maşinile obţinute numai prin posibilitatea tovărăşiei.* Pe de alta parte este necesar ca să se întrebuinţeze şi să se prefacă pro-

www.digibuc.ro

dusele pământului şi-ale animalelor în aşa fel ca să putem obţine pentru produsele acestea, cele mai mari preţuri.

Insă pentru a putea ajunge la un asemenea scop, fiecare ţăran în parte nu poate să îndeplinească condiţiunile necesare, din cauză, că aceasta chestiune necesită cheltueli şi munca, pe care n'o poate da cel cu 5 ha. de pământ şi cu 2—3 vite în gospodăria lui. Dar toate astea nu înseamnă că trebue sa cedăm, nu! Ci din contră trebue să imităm pe Belgieni si Danezi, să recurgem la mijlocul armei de salvare, care este cum arătat mai sus, tovărăşia prin ajutorul căreia ţăranii agricultori şi-ar putea procura maşinile şi uneltele isbutind cu ajutorul lor să obţină o recoltă aleasă, preferată de clelalte state importatoare de cereale.

In concluzie afirmăm deci încă odată, că pământul acestei tări, trecând în mâinile ţăranilor, aceştia au obligaţia morala şi sociala, sa-l muncească în condiţiuni de aşa fel, ca el sa producă tot atât, cât a produs odinioară, când era în mâna marilor proprietari, chiar şi mai mult dacă e posibil.

Ei trebue sa şteargă odată şi pentru totdeauna tirănia ce o spun unii, atunci când susţin ca pamântul nu e al ţăranilor, ci al tuturor. Dar asta n'o pot face decât convingând opinia, în mod practic, că sunt demni de a fi numiţi proprietari de pamânt. Mulţi duşmani ai acestei clase ţărăneşti susţin şi azi ca: pamântul este facut pentru hrana tuturor şi că ţăranii n'ar avea dreptul sa se facă stapâni pe el, scoţând din el numai atât cât le trebueşte lor, lasând pe alţii, muritori de foame. Tot acei duşmani ai clasei ţărăneşti mai susţin că ar fi mai bine dacă s'ar lua pământurile dela ţărani, pentru a se cultiva în bloc, facând ca din roadele lui sa se hrănească toată lumea. Iată deci, cum ne pândeşte şi cum zilnic ne bate la uşe o mare primej-

www.digibuc.ro

die socială, pe care nu o vom putea înlătura definitiv, decât printr'o organizare sănătoasă şi cu o cultivare a acestei clase ţărăneşti.

Nu trebue să se uite acolo sus că: comuniştii şi alţi răsvrătiţi ai claselor sociale, vă acuză pe voi conucătorii cu cuvntele: „Iată ce aţi păţit, dacă aţi dat pământul ţăranilor! „Muriţi de foame"! Deaceea avem datoria a ne convinge, că numai printr'o ţărănime cultă, bine organizată şi printr'o cultură de pământ civilizată, se poate ajunc la o stare economică înfloritoare şi o civilizaţie socială bine desvoltată.

www.digibuc.ro

II.

SOLIDARITATEA ÎN VIAŢA SOCIALĂ

In viaţa noastră socială, s'a putut constata cum deseori se întâmplă, ca unele probleme economice şi sociale, născute într'un anumit timp, să dispară odată cu timpul lor. Insă totoată s'au văzut născându-se probleme economice şi sociale, la o anumită treaptă a desvoltărei vieţii, evoluând sub difoerite forme, noui, continuându-şi existenţa vieţei lor într'o anumită măsură după timp şi după popoare.

Una dintre multiplele probleme sociale şi economice de acest gen ar fi problema asigurărilor şi în special aceea a asigurărilor agricole, care este o problemă actuală şi de viitor, în interesul economiei naţionale şi al desvoltării vieţei sociale al fiecărui Stat, mai ales al celor agricole.

Cauzele importante, cărora se datorează naşterea problemei asigurărilor, sunt asigurările traiului pentru viitor, asigurările asupra averilor şi a persoanelor. Operaţiune destul de veche am găsit-o mai mult, sau mai puţin desvoltată, încă la popoarele antice şi în epoca medievală, la anumite popoare.

Omul trăeşte o viaţă ameninţată de eventuale nenorociri, cari, pot în orice moment să-i nimicească viaţa sau să-i micşoreze sănătatea sau averea în urma manifestărei

www.digibuc.ro

naturale a întâmplărei, a hazardului. In contra tuturor acestor fenomene individul nu este în stare să lupte singur şi dacă omul singur este neputincios, în faţa nenumăratelor riscuri provenite din natura, de care este ameninţat, trăind o viaţă atât de puţin sigura, totuş în tovărăşie cu alţii, deci solidarizat, poate să le învingă efectele, deoarece consecinţele păgubitoare ale riscurilor individuale, sunt cu mult mai uşor de suportat în chip colectiv, decât de un individ, lăsat singur, izolat, în voia soartei, pradă acestor consecinţe.

In general, omul fiind expus tuturor primejdiilor ce-l ameninţă la tot pasul, trebue să fie foarte prevăzător, împiedicând la timp naşterea lor, mărginindu-le întinderea daca s'au născut şi reparând pagubele pricinuite.

Ori după afirmările de mai sus, omul singur nu poate fi în stare să lupte contra întâmplărilor naturei, fiindu-i puterile extrem de reduse în comparaţie cu imensa şi puternica forţă a naturei. Deci pentru a nu fi singur, fără apărare, pentru a nu fi copleşit de puteri superioare, pentru a putea rezista şi învinge pericolul comun, duşmanul sau greutăţile naturale, este necesar a se recurge la o armă sau un scut de apărare care este „solidaritatea".

Totdeauna, în faţa oricărei primejdii ne-am găsi, se simte neapărat nevoia „unirei", ca un instinct de conservare colectivă care se trezeşte în faţa tuturor pericolelor ce ar ameninţa colectivitatea.

Conlucrarea indivizilor la o acţiune comună este prima manifestare a solidarităţei sociale.

Coeziunea, aproape mecanică, ce leagă pe indivizi, se transformă într'o unitate sintetică, contribuind la desvoltarea şi evoluţia colectivă, dând naştere solidartăţei inconştiente, care repetată de necesităţile vieţei, naşte con-

www.digibuc.ro

ştiinţa solidarităţei şi de aci solidaritatea sociala. Această solidaritate socială după concepţia lui Espinas este un organism de idei, o conştiinţă vie, pentrucă solidaritatea socială satisface şi apără interesele şi drepturile legitime ale membrilor, urmărind întotdeauna „Dreptatea socială" în care se află graniţele morale ale solidarismului, fiind deci în esenţă, generoasa şi luminată, dând putinţă societăţii să apară ca un tot ce este armonic, fără scăderi morale sau fizice, deci un corp sănătos, în plină evoluţie spre progres.

Societatea, pentru a putea fi pusă la adăpost de unele nenorociri la care este mereu expusă, ia anumite masuri de prevedere sau mai bine zis de asigurare contra riscurilor sau pierderilor provenite, în urma nenorocirilor naturei şi ale hazardului. Aceste măsuri de prevedere şi de apărare a intereselor generale ale indivizilor, se pot organiza sub ideia generala a asigurărilor, cari sunt definite sub mai multe forme de diferiţi teoreticiani ai politicei economico-sociale, din diferite ţări. Aşa de ex.: G. Hamon, defineşte asigurarea, susţinând că *este mijlocul, prin care indivizii sunt liberaţi, sunt puşi la adăpost de primejdie, la care sunt fără încetare expuşi.* Un alt nutritor de idei al asigurărilor, mai bine zis al doctrinei politice economico-socile, Albert Chaufton la 1884 a împarţit asigurarea în trei categorii: *Asigurarea preventivă, asigurarea represivă şi asigurarea reparatoare,* sau cum a mai numit-o el *asigurarea propriu zisă.*

Un alt om savant care s'a ocupat de această mare problema a fost englezul Max Candlich, care defineşte asigurarea, spunând ca: *este mecanismul prin care se împarte paguba suferită între ei (asiguraţi), în urma unui sinistru prin mutualitate.* Ea trece consecinţele morale şi materiale ale pierderei, dela individ care le suportă cu greu, la colec-

www.digibuc.ro

tivitate, unde împărţite între toţi, sunt suportate mai uşor. Privita din punct de vdere economic, asigurarea este mijlocul, prin care asiguratul lovit de un sinistru este despăgubit materialiceşte de paguba suferită în asemenea împrejurari. Pagubele suportate de mai mulţi indivizi, nu sunt numai pagubele lor personale, ci sunt pagube cari ating echilibrul bilanţului economic al ţărei, deoarece produsul agricultorilor formează adevărata bază a bogaţiei economice a unui Stat. De unde rezultă că oamenii sunt datori sa traiasca în comun, sa traiasca într'o societate bine organizata şi desvoltata, contribuind şi întărind astfel baza economiei naţionale a acelui Stat.

Omul care trăeşte izolat, care trăeşte în lipsa de legături cu semenii sai, care nu voieşte sa lucreze pentru binele comun, nu se poate considera un om cu adevarat moral, nu este un om echilibrat şi mai ales nu e un om liber, nu este un element de progres.

G. L. Duprat, unul din cei mai mari susţinatori ai doctrinei şi-ai principiulu politic-economic-social a spus ca: „Pentru a servi cauza progresului, fiecare trebue să se sforţeze, nu numai să-şi păstreze dar sa-şi mărească libertatea; sa se sforţeze nu numai să devie un element al totului social, dar încă un factor voluntar, într'o organizaţie superioară". Deci numai prin sporirea libertăţei, numai prin asocierea voinţelor libere, individul poate atinge ţinta misiunei sale şi societatea cea mai deplina realizare a fericirei. De progresul moralităţei individuale, depinde progresul moralităţei sociale. Şi indivizii au datoria solidarităţei, pentru că numai în asociere trebue sa-şi găsească omul, idealul său moral.

Prin solidaritate se realizeaza un spor de bine social,

www.digibuc.ro

se realizează ajutorul reciproc, ridicarea prin el însuş şi cu sprijinul tuturor celorlalţi.

Solidarismul nu poate fi numit sau considerat nici caritate, nici fraternitate. Solidarismul este un nou concept social, care are la bază viaţa în comun, cu scopul ridicării armonice şi drepte a omenirei în vederea unui ideal social folosind asociaţiei libere şi politicei sociale de Stat. Solidarismul este o doctrină constituită în vederea aşezărei datorici de binefacere socială, însă nu pe caritate şi iubire reciprocă, nici pe un sentiment subiectiv şi liber, ci pe o ideie, pe un principiu ştiinţific şi raţional, propriu să justifice intervenţia puterei publice.

Interesul comun, necesitatea vieţei şi luptei în comun, face sa se nască între indivizi contractul social, contractul de solidaritate, care contract aducând la masa comună toate sufering'ele, toate averile şi fericirile, urmăreşte repararea nedreptăţilor sociale, sprijinirea şi întărirea membrilor colectivităţei, în viaţa şi propăşirea lor.

CONŞTIINŢA ŞI SOLIDARITATEA SOCIALA

Solidaritatea socială este sau nu o solidaritate conştienta ? Da ! Este o solidaritate conştientă deoarece omul aduce în solidaritatea universală un element nou, elementul psihic, prin care se ridică înţelesul solidarităţei dela o lege naturală şi rece, la o unire intimă şi vie, astfel că asocierea, acţionând pentru un scop comun, devine conştientă, puternică şi indisolubilă.

In primul rând, constrângerea pentru păstrarea individualităţii este individuală căci e un fapt de voinţă, de conştiinţă şi în al doilea rând este colectivă.

Hotărârea conştientă de a trăi şi a lucra împreună

www.digibuc.ro

cu alţii, renunţând cu voinţă, la o parte din libertăţi, voinţa de a urmări împreună cu ceilalţi aceleaşi scopuri sociale de pace, de dreptate, de fericire, conştiinţa de a avea un ideal şi de a lucra pentru el alături de ceilalţi este cea mai strălucită înălţare intelectuală şi morală a sufletului omenesc, este cea mai nobilă şi mai puternică manifestare a simţului solidarităţei.

In această urmărire cu voinţă, a înfăptuirei unei organizaţii sociale, mi bună, mai dreaptă, mai fericită în împlinirea unei datorii sociale, rezultata din drepturile şi libertăţile de care se bucură fiecare, în sacrificarea unei părţi din bunul său, din fericirea sa, pentru fericirea colectivităţei, se găseşte caracterul solidarităţei sociale şi deosebirea adâncă dintre această solidaritate, care e o religie şi solidaritatea naturală, instinctivă. In acest sacrificiu voluntar, al individului, pentru binele colectivităţei, în această jertfă a interesului individual, pentru folosul interesului colectiv, este esenţa solidarităţei sociale, în care consta pârghia morală pentru transformarea lumei. Fără acest sacrificiu nobil, care înalţă şi inobilează atât pe acel care îl face, cât şi pe acel car-l primeşte, ar fi stăpânit întreaga ordine economică şi morală, deoparte mila, de alta egoismul.

Omul neputând trăi fară societate, este datornicul ei. Această datorie a omului către societate, adică către ceilalţi oameni care dă în realitate şi moralmente fundamentul datoriei sociale, da în acelaş timp dreptului individual, libertăţii, adevăratul sau caracter şi prin aceasta limitele şi garanţiile sale.

De altfel pentru întarirea acestui principiu doctrinar d. Leon Bourgeois a susţinut următoarea cugetare : „Omul se naşte debitor asociaţiei umane". Tot el este acela, care,

www.digibuc.ro

a arătat câte sunt şi cari sunt faptele fundamentale care se impun alcătuirei societăţei noastre, împărţindu-le astfel: 1) Condiţia de viaţă; 2) Condiţia de progres şi 3) Condiţia de ordine.

I. Condiţia de viaţă

Omul trăeşte într'o solidaritate naturală şi necesară în societate cu toţi ceilalţi oameni, fără care solidaritate nu poate fi concepută existenţa unei societăţi şi poate chiar existenţa omului.

II. Condiţia de progres

Societatea umană nu se poate desvolta, decât tot prin libertatea individului, decât tot prin putinţaa de desvoltare deplina a individului. Societatea are imperioasa datorie de a interveni, ca libertatea fiecăruia să fie respectată, are datoria de a ocroti pe cei slabi contra abuzurilor celor tari.

III. Condiţia de ordine

Omul concepe şi vrea dreptate. Sentimentul dreptăţei îl găsim în concepţia de viaţa a popoarelor de acum 2000 de ani. Spiritul de dreptate atât de puternic, facea pe Romani sa spună: *Juris praecepta sunt haec: honeste vivere alterum non laedere, suum jus cuique tribuere adică:* regulele dreptului sunt: să traeşti cinstit, să nu votami pe altul, sa dai ficăruia ce este al sau. Numai pe calea dreptăţei, fiecare individ îşi vede drepturile respectate şi putinţa liberei sale desvoltări. Dreptatea pentru toţi, care rezultă din res-

www.digibuc.ro

pectul drepturilor şi datoriilor fiecăruia în societate, este dreptatea socială. Numai pe o astfel de dreptate se poate întemeia o normală existenţă a societăţei.

Prin asociaţii libere, care să urmarească înfaptuirea unei societăţi mai bune, mai drepte, mai fericite şi printr'o politică socială de Stat, care să sprijine în viaţa socială pe cei slabi, în lupta lor pentru o repartiţie mai dreaptă, se poate ajunge la cele două mijloace de care se poate folosi solidaritatea socială. pentru întronarea ordinei, păcei şi propăşirei în societaate, care sunt: *Mutualitatea* sau *Cooperaţia şi Asigurarea.*

Intrucât lucrarea de faţă are ca scop, pregătirea unui tratat de interes pur economic şi social al claselor ţărăneşti, ne vom ocupa mai mult de asigurările agricole şi numai în principiu, de asigurări în general.

www.digibuc.ro

PARTEA II-a

ASIGURARILE AGRICOLE

www.digibuc.ro

III

ISTORICUL ASIGURĂRILOR

Prima ideie a convenţiei de asigurare s'a concretizat faţa de riscurile maritime, deoarece încă din cele mai vechi timpuri, ne-au rămas oarecari date, asupra unui fel de asigurare maritima ce exista pe timpul Fenicienilor, Egiptenilor şi al vechilor Greci.

Alfred Manes ne citează date prin care ne arată că încă cu 2200 ani înainte de Hristos, pe timpul domniei Babiloniene, a lui Hamurabi, s'a introdus mututalitatea, adica ajutorul reciproc în familie, continuând în viaţa comună şi apoi în viaţa cetăţei sub forma prescripţiilor de ajutor reciproc - - quasi-obligator.

Alte dispoziţii din dreptul Indian ne arată că au fost raporturi de mutualitate, de asigurări în India în vechiul Egipt, la Iudei, la Romani şi Greci cari existau sub formă de asociaţii rudimentare, de ajutor reciproc pentru caz de moarte, de înmormântare şi alte ajutoare date urmaşilor.

D-l Ştefan Gh. Olenin ne istoriseşte în volumul său *„Contractul de asigurare şi reasigurare"* date şi evenimente cari şi ele ne-ar justifica existenţa unor feluri de asigurări, sub diferite forme primitive, citând printre altele şi asigurarea cu prima a sclavilor contra fugei, care se făcea

www.digibuc.ro

încă în epoca Alexandriniană. Alte organizaţii antice de acest gen de asigurări erau „Hotarele Elene şi Collegia tenuiorum, collegia funeratita şi asociaţiile militaro solidaritates la Roma".

Totodată ne afirmă sus numitul scriitor ca ne-au ramas date despre existenţa unui „*Talmud Babilonian*" comentat de *Maimonides prin* care se susţinea dreptul proprietarului de corăbii, dacă se naufragia una din corabiile lui, să fie despăgubit prin a i se da alta în locul ei.

Deasemenea împăratul Claudiu, pentru încurajarea importului de grâne ce îi lipseau, susţinea ideia asigurărilor. Ba mai mult chiar în Cicero găsim oarecari date despre existenţa unor asemenea organizaţii.

Credinţa popoarelor antice, cari susţineau că grindina este o pedeapsă a zeilor a fost o mare piedică ce a cauzat întârzierea creierei unor legi de ajutor sau mutualitate în contra acestui risc. Însă cu toate astea, ne-au rămas dovezi, cari ne-au arătat că încă din acele timpuri, omul s'a temut de grindină şi a căutat posibilitatea de a o putea înlătura sau s'o facă fără efect.

La Greci şi Romani, Aristoteles, Seneca şi Pliniu cel Bătrân s'au ocupat foarte mult şi intensiv de acest flagel. S'a încercat înlaturarea grindinei prin diferite mijloace, ca : rugăciuni, jertfe şi practica magiei. Ba mai mult, se vorbeşte de aşa zişii *„păzitori de grindină"*. Seneca aminteşte în una din lucrările lui că Statul a pus asemenea păzitori la Cleona, un oraş din Argolis, în Pelopones. Aceşti pazitori desigur aveau oarecare analogie cu magii, cari după Clemente din Alexandria, aveau misiunea de a observa fenomenele meteorologice.

Deasemenea la Romani erau indivizi însărcinaţi de a lua măsuri, pentru îndepărtarea furtunilor şi a grindinei.

www.digibuc.ro

Georges Malherbe şi C. Schreiber ne arată cum decurionii făceau contra acestor păzitori anchete judiciare şi cum le aplicau pedepse în caz că din cauza neglijenţei sau a nepriceperei lor s'a produs furtuna sau căderea grindinei.

Această credinţă a durat până aproape de începutul evului mediu, când se susţinea că prin tragerea clopotelor şi prin rugăciuni, se putea evita căderea grindinei. Această credinţă o putem găsi şi azi în poporul nostru dela sate. Este just, că în multe rânduri, tragerea clopotelor a avut un oarecare efect asupra grindinei în urma faptului că din cauza influenţei pe care o au masele metalice ale clopotelor puse în mişcare asupra distribuţiei electricităţei, descompun norii pe cari apoi îi alungă. Ei însă îşi explicau acest fenomen ca o primire a rugăciunilor lor către D-zeu, susţinând la fel, că atunci când se întâmplau unele descărcări electrice, trăsniri în clopotniţă, D-zeu se mânia şi se manifesta sub această formă de răsbunare şi pedeapsă.

Popoarele de atunci, fiind stapânite de astfel de credinţe, este foarte natural, să ne explicăm dece nu ne-au ramas probe despre existenţa asigurărilor contra grindinei fapt, ce pentru ei ar fi însemnat o adevarata lupta sau rasvratire contra lui D-zeu.

Cu toate credinţele ce s'au scurs şi asupra poporului din evul mediu, totuş aci a stăpânit întrucâtva ideia ajutorului reciproc şi organizaţia *gildelor,* cunoscându-se urme, inca din veacul al X şi XI, despre existenţa unor asemenea societăţi de ajutor reciproc contra riscurilor naturale la Anglo-Saxoni, la Danezi şi la Germani. Cele mai multe societaţi de acest gen erau înfiinţate de ţarani, pentru a se putea ajuta reciproc, în cazul nenorocirilor rezultate din riscurile agricole.

Grün et Joliat ne descriu greutăţile şi fazele prin cari

www.digibuc.ro

au fost nevoite să treacă asigurările maritime, în timpul feudalităţei care apăsa asupra întregei Europe. El ne arata ca multe secole acest contract de asigurare contra pericolelor mărei şi a pierderei bunurilor sau a speranţei unei averi viitoare. care au inspirat ideia convenţiei, care să garanteze speculatorilor valoarea corăbiilor şi a conţinuturilor lor valoroase, a rămas în cercul afacerilor comerciale maritime.

Intrucât în timpul când contractul de asigurare maritima a luat naştere, feudalitatea stăpânea întreaga Europă şi atât timp cât a durat această stăpânire, cu violenţele ei, cu rasboaiele şi cu anarhia ei, era imposibil formarea unor întreprinderi de acest fel, cari cerea protecţia unui guvern regulat liniştit şi sprijinul lui. După ce feudalitatea a căzut, multă vreme, desroganizarea, greutăţile de comunicaţie, au împiedicat apărarea bunurilor terestre şi maritime contra riscurilor de tot felul.

In acest timp al evului mediu, aproape singura instituţie sociala pe care o găsim este mutualitatea locală ţărănească. Ea avea de scop ajutorul reciproc în contra mortalităţei vitelor. O astfel de mutualitate sau mai bine zis asociaţie de asigurare mutuală găsim în Islanda în veacul al XII.

Apoi s'a găsit în Germania sub ddiferite nume ca *Viehgilden. Viehkassen, Schweinegilden, Kuhladen* sau *Kuhgilden* care s'au perpetuat până în pragul timpurilor moderne.

In Germania prin sec. XV—XVI, apar primele asociaţii mutuale de persoane, pentru asigurarea lor contra riscurilor naturale, ca: *Sterbekassen, Witwenkassen, Feuergilden, Brandkassen* şi altele cari toate au avut o oarecare organizaţie destul de primitiva.

In a II-a epocă a sec. XIV, pela 1369 apare în Portu-

www.digibuc.ro

galia întâia lege de intervenţie a Statului pentru organizarea unei asigurări maritime mutuale şi obligatorii.

La începutul sec. XVIII găsim acest sistem foarte generalizat în Statele germane, care sub formă obligatorie impuneau organizarea de asociaţii mutuale publice pentru asigurarea contra focului, mortalităţei vitelor şi chiar a grindinei, trecând de multe ori la Stat sub formă de monopol.

In Spania încă din 1556 se vorbeşte despre existenţa unor asgurări de vite în legătura cu asigurarea de sclavi şi aceasta numai pentru garantarea transporturilor de animale pe mare.

Cu mult mai târziu, aproape cu 150 ani în urmă, ia naştere o asigurare de cai în Londra, pe la 1710, care îşi asumă garanţia contra morţei naturale, contra furtului şi a invalidităţei animalului asigurat.

Aproape în acelaş timp, la 1720 avem dovada existenţei unei asigurări formale prin poliţe, provenind din cetatea asigurărilor maritime, Hamburgul, care garanta riscul la animale pentru cazuri de moarte, boală, furt sau accident.

Intre anii 1740 şi 1750, pesta a prous pagube enorme în ţările europene, când animalele au murit cu milioanele, guvernele trebuind să vina în ajutorul populaţiei. Insă statele, neavând capitalul necesar, n'a putut veni în ajutorul poporului, trebuind ca instituţiile private şi particulare să se ocupe de acest caz, pentru a putea veni mai efectiv în ajutorul sinistraţilor; astfel că până în 1760 s'au făcut numeroase societăţi de asigurare de vite, cari totuş n'au fost în stare să învingă greutăţile.

Prima societate de asigurare a întemeiat-o Frederic cel Mare în Silezia, care societate a fost ridicată ca institu-

www.digibuc.ro

ţie de Stat cu caracter obligatoriu pentru proprietarii de vite din acel oraş.

In Danemarca găsim asemenea societate prin 1774. iar în 1782 găsim o organizare similară în Ostfriesland.

Se crede că din cauza regimului agricol la putere, prin acele timpuri, asigurarea contra grindinei sau mai bine zis agricolă, nu şi-a afirmat ideia necesară de asigurare, fiind împiedicată de acest regim, dar care după reform agrară şi intensificarea culturei agricole, ia fiinţă pela sfârşitul sec. XVIII.

Pentru prima oară pare să se fi introdus această asigurare în Scoţia în ultimii 20 ani ai sec. XVIII pela 1780. Imediat după aceasta la 1791 s'a întemeiat în Braunschweig, *Hagelschlags-Entschedigungs Geselschaft* care însă n'a avut mare durată de viaţă. In 1797, în Meklenburg, ia fiinţă prin ajutorul proprietarilor de pământ, societaea de asigurare: *„Die Mecklenburgische-Hagieischaddenversicherungsgeselschaft.*

Paralel cu aceste societaţi, găsim în Franţa două societăţi de asigurare contra grindinei, una pentru vite şi alta pentru grâne, întemeiate în Toulouse de *Barau* sub numele : *„La société d'assurance réciproque contre le grêle"*, care însa n'a avut fericirea de-a funcţiona decât 8 ani, fiind disolvată de guvernul Francez în urma unor intrigi duse contra fondatorului ei Barau. In anul 1823 ia naştere prima societate franceză de asigurar în Paris *„La Cers))*, urmând să ia fiinţă *„L'eclair"*, *„L'iris"*, *„L'égidde"*, etc., dintre care unele funcţioneaza şi până azi, unele sub forma lor primitivă, altele transformate în societăţi comerciale cu prime fixe.

Prima societate pe acţiuni contra grindinei a luat fi-

www.digibuc.ro

ință în Paris la 1854 având imediat după constituire un frumos succes, însă sfârșitul i-a fost dezastruos.

O altă societate foarte mare, poate chiar și cea mai însemnată care trăește și până azi, ia ființă la 1829 sub numele de: *„La société d'assurance mutuelles de Seine et* Marne" care își întinde activitatea în jurul Parisului, Brie, Blance, Soissonnais, Vexin și alte județe ale Franței.

A doua societate mare a fost întemeiată la Dijon în 1856 cu un capital de 12 milioane franci francezi, care s'a numit *„L'abeille grêle"* care este aproape singura societate comercială de asigurare de grindină, din acelea vechi, care mai trăește și azi și care a avut o viață foarte sbuciumată, revenindu-și la normal abea aproape după 20 ani de funcționare, de lungă experiență și de studii, când și-a putut găsi echilibrul.

După ea, s'au înființat mai multe societăți comerciale de asigurări, însă de scurtă durată, rămânând în existență numai următoarele 5: *„L'abeille"* și *la „Confiance"* întemeiate în 1878, *„L'indemnité"* în 1879, *„Le Soleil"* și *„Le Midi Brêle"* în 1880.

Intre timp, s'au mai născut încă două societăți, dar care au și murit: *„L'alliance Générale"* și *„L'union Nationale"*.

Insă cu toate astea în Franța azi abia putem găsi 3 societăți de asigurare contra grindinei dintre care numai "L'abeille" este dintre cele vechi.

In 15 Iunie 1857 sub Napoleon III, Ministrul agriculturii de atunci al Franței, supuse deliberării consiliului de Stat, un proect de decret, pentru instituirea unei „Case generale de asigurări agricole" cu ajutorul administrativ al Statului, al cărei capital s'a urct la 12 milioane fr. fr. Dar ea a trebuit să lichideze forțat la 1867 cu deficit în urma

www.digibuc.ro

proastei administrări care i s'a dat acestei mari instituţii, neputând avea o durată mai lungă de 10 ani. Nereuşita asigurărilor de Stat în Franţa a avut mare influenţă ulterior, în lupta care s'a dat în această ţară, pentru organizarea asigurărilor agricole.

In Germania, care este patria asigurărilor contra grindinei, s'a aşezat bazele acestei asigurări, pe cari stă şi azi, pela începutul sec. 19, asigurări care se prezintă în Germania sub următoarele 4 forme: *Mutualitatea mare, Mutualitatea mică, societăţile pe acţiuni,* adică comerciale şi *asigurarea publică.*

In marea mutualitate a fost întemeiată prima societate în sec. 19 în 1812 sub numele de: *„Hagel-Assekuranz-Geselschaft für die adeligen Güter* und Klöster der Herzogtümer Schleswig, *Holstein und Lauenburg"* care şi-a urmat activitatea până în zilele de azi, reorganizată la 1878 sub numele de: *Schleswig Holstein-Lauenturgischer Hagel-Versicherungs Verein* S. A. A doua societate a fost întemeiată în 1812 sub numele de *„Gegeseitigen-Hagel-Assekuranz-Geselschaft für Anhalt"* în oraşul Göthen. Insă n'a putut dura decât 11 ani, fiind nevoită să lichideze la 1823, încercându-se la 1831 reînfiinţarea ei, murind la 1853 definitiv.

La 1820 a fost întemeiată la Halberstadt a treia societate cu numele de *Halberstädter Hagelschäden-Assekuranz Geseilscafht",* care a avut cea mai scurtă viaţă, încetând de-a mai funcţiona după trei ani dela înfiinţare, adică în 1823. Asemănătoare acestora au fost înfiinţate o sumedenie de societăţi în diferite centre ale Germaniei ca : în Leipzig la 1823, Dolstadt şi Gotha la 1829, în Schwedt 1826, în Schwarzburg-Sonders-Hausen la 1829, în Stutgart la 1830, în Hanover la 1833, în Berlin la 1847, în Marienbaden, în Prusia la 1848, în Köhn-Menster la 1849, în

www.digibuc.ro

Bautzen-Saxonia la 1851. In 1869 ia fiinţă cea mai mare societate mutuală din Berlin, care funcţionează şi azi: *„Nordeutscher Hagelversicherungsgesellschaft"*.

Dintre societăţile de asigurare contra grindinei, pe acţiuni, din Germania, prima care a fost întemeiată este: *„Berliner-Hagel-Assekuranz-Geslellschaft"* la 1822, în Berlin, cu un capital pe acţiuni de un milion taleri, care avea misiunea de a face operaţiuni în Nordul Germaniei cu prima fixă plătibilă anticipat. La 1830 această societate lichidează, urmând ca după doi ani să se înfiinţeze a doua societate pe acţiuni din Berlin: *„Berliner Assekuranz"*, cu un capital de 500.000 taleri. In Weimar la 1850 ia naştere o altă societate de asigurare pe acţiuni sub numele de: *„Turingiseen-Hagelschaden-Versicherungsgesellschaft"* care trăind numai câţiva ani la 1853 se contopeşte în Union. Prin transformarea unei mutuale din Magdeburg, la 1853 ia fiinţa societatea *„Ceres"* şi aşa mai departe. Până la 1911 s'au înfiinţat o mulţime de societăţi pe acţiuni, cari rând pe rând au început a-şi înceta activităţile, lichidând aproape toate, neràmânând în 1911 decât vre-o cinci, care însă asigurau până la suma de 950 milioane mărci. Ele erau urmatoarele: *„Berliner AHG., Kolnische H. A. G. Magdeburg H. V. G., Union* din Weimar şi *Vaterlanddischen H. W. G.* din Elberfled, care lichidând, azi n'au rămas decât primele patru.

Numărul imens al societăţilor de diferite soiuri ce au luat fiinţă în sec. 19 ne dă dovadă destul de clară şi concisă cât de mult s'a ocupat această ţară de problema agriculturii, adică de problema economică a acestei ţări, ajungând natural la rezultatul şi efectul dorit, ce-l vedem azi, când Germania, ţara importatoare odinioară de cereale, în

www.digibuc.ro

mare măsura azi nu mai importă atât de mult, cultivându-şi şi ea însaşi strictul necesar.

Paralel cu desvoltarea asigurărilor personale, contra grindinei, s'a desvoltat şi asigurarea pentru vite, şi o statistică oarecare ne arată că în această ţară, s'au creat aproximativ 15.000 mutuale mici 25—26 mutuale mari şi vre-o patru societăţi pe acţiuni, cari toate asigurau anual peste 10.000.000 animale, ceeace reprezenta mai mult de un sfert din inventariul viu al ţărei şi avem toată credinţa sigură, că în scurt timp, această ţară îşi va complecta toate necesităţile sale de asigurare în urma mersului progresiv pe care şi-l ia desvoltarea asigurărilor în Germania, care contribue mai mult ca oricare la mărire şi desvoltarea bogăţiilor economice naţionale. Ajungem să ne convingem ca Germania deşi o ţară mai mult comercială şi industrială, totuş se bucură de mare bogăţie economica în fauna şi flora ei.

Oricâte imperfecţii aveau la început asigurările în Germania, totuş, ele erau singura deslegare mai îndrăzneaţa a nevoii şi a ajutorării claselor de jos. Deaceea crearea acestor instituţii de asigurări, a atras privirea lumii întregi. Chiar criticile noilor alcătuiri, au încetat, încetul cu încetul, venind să le ia locul aprecierile favorabile ale economiştilor şi sociologilor mari, ba mai mult chiar şi mândria naţională a unui popor care şi-a înţeles menirea, mergând în fruntea tuturor popoarelor pe această cale a politicei sale sociale.

Acest pas al Germaniei a contribuit foarte mult la naşterea imediată, în toate ţările, a unui curent de imitare a celor făcute în Germania, cari curente erau necesare pentru a-şi găsi fiecare ţară modalitatea de a veni în ajutorul celor slabi, adică a claselor de jos agricole.

www.digibuc.ro

Desigur, la început curentul a fost foarte slab, însă pela sfârşitul primului deceniu al veacului nostru, acest curent s'a desvoltat atât de puternic, încât a triumfat complect în toată lumea, căci aproape pretutindeni este pe cale să se introduca aceasta ideie de mare importanţă, a asigurărilor sociale şi agricole.

Astăzi mai toate statele din Europa, afară de cele Balcanice, au introdus sistemul nou al asigurărilor obligatorii, afară de unele cazuri excepţionale, unde a mai ramas tot sistemul de mai înainte al asigurărilor benevole, cu organizări independente de puterea publică, formă de asigurare adoptata mai mult de Franţa şi Anglia la care se mai lipise ulterior Belgia şi Italia.

Ţara care a mers să imite, mai mult ca oricare alta, sistemul german, a fost Austria, care imediat după întronarea legilor de asigurare din Germania, voteaza la 1887 prima lege Austriacă a asigurărilor împotriva accidentelor muncii. La 1888 se aduce pentru votare legea de asigurare împotriva boalelor cu aceleaşi principii ca şi cea germana, aducându-se cu un an mai târziu la 1889 legea pentru asigurarea în caz de bătrâneţe şi invaliditate.

O desvoltare a asigurărilor funcţionarilor privaţi *„Privatbeamte"* a luat un avânt puternic încât a luat înaintea Germaniei. Alături de Austria şi Germania, putem cita în desvoltarea asigurărilor şi in special a asigurărilor agricole, Ungaria, care încă dela 1854 îşi asigura în mod obligatoriu toţi muncitorii şi în special pe cei minieri. La 1900 Ungaria introduce prima asigurare a muncii srvitorilor agricultori şi lucrătorilor agricoli din agricultura cu maşini, care a fost complectată de o asigurare mai generală, pentru accidente, bătrâneţe şi invaliditate. Mai departe decât toate celelalte, au înaintat în această ramură Norvegia şi Luxemburgul,

www.digibuc.ro

cari au acomodat noile instituţii cu împrejurările economice actuale ale ţărei, luând o desvoltare mai aprigă între 1894 - 1908.

Ţarile latine, cu Franţa şi Belgia în frunte, au ezitat până în ultimul timp, să introducă asigurările sociale obligatorii. Insă deceniul trecut a semnalizat părăsirea conceptiilor vechi, adoptând curentul nou. Putem cita cazul Italiei, care a fost cea dintâiu care a adoptat sisitemul German.

La 1910 legiuitorul francez inaugurează o nouă epocă în instituţiile asigurărilor sociale şi agricole, introducându-se după principiile şi sistemul german, o organizare mai complectă. mai ales în ce priveşte ramura asigurărilor sociale.

Schimbarea aceasta directă în politica socială franceză, nu este opera neaşteptată a unui guvern sau a unui minister, din acelea atât de des schimbătoare în Franţa, ci este rezultatul unor străduinţe de mai multe decenii încă de pe la 1872, cân s'a dat însărcinarea unei comisiuni speciale franceze „*Comission du travaille*" să studieze condiţiile de asigurare a cetăţenilor la bătrâneţe şi care la 1890 aduce zece proecte, însă dintre cari nici unul din ele nu ajunge să devină lege, astfel că se instituie o nouă comisiune permanenta „*Comission d'assurance et de prevoyance sociale*" din lucrările căreia rezultă îngrijirea obligatorie a bătrânilor. După anchetele acestei comisiuni, au ajuns la convingerea că asigurarea obligatorie este absolut necesară şi la 1910 cu toate criticele aduse chiar de reprezentanţii individualismului absolut, legea asigurărilor obligatorii se votează, fiind pusă la locul cuvenit, în care organizarea şi tehnica asigurărilor se deosebesc foarte puţin de aceea a Germaniei.

Singura ţară care a mai rămas să-şi păstreze sistemul

www.digibuc.ro

tradiţional vechiu până în timpurile de azi, este Belgia şi în parte Elveţia, cari serveau individualiştilor francezi ca exemplu de ţări bine organizate economiceşte şi ferite încă de infiltrarea ideilor socialiste, din lumea cărora socoteau că fac parte şi asigurările sociale, căzând bineînţeles în cea mai desăvârşită eroare. Insă cu toate acestea, această susţinere de credinţă şi idei, cade şi aci dând semne că se îndreaptă şi ele pe aceiaş cale a doctrinei solidarităţei vieţei sociale. Ca exemplu putem cita faptul că în 5 Iunie 1911 în parlamentul belgian se votează o lege de asigurare, prin care se asigură muncitorii minieri pentru caz de bătrâneţe în mod obligatoriu, lege care a fost depusă în parlament de către un ministru din partidul catolic, care susţinea şi nutrea ideia politicei sociale. Insă cerându-se din partea Statului o contribuţie oarecare mai mare spre a uşura pe lucrători, este criticat de ministrul de industrie şi al muncei de atunci, Hubert, care susţinea că ar fi periculos pentru finanţele Statului, să se facă un asemenea început, deoarece vor veni ulterior cu aceleaşi pretenţii şi celelalte ramuri ale muncitorimii.

Mult mai complect este sistemul pensionărei cetăţenilor, în caz de bătrâneţe, boală şi invaliditate, care sistem a avut un răsunet în istoria asigurărilor sociale. Acest sistem a pornit din Danemarca, Australia şi Noua-Zelandă, din iniţitiva fostului Prim-Ministru al Australiei, Richard-Iohn-Seddon, mort la 1906. Indrăzneţul pas făcut de Australia cât şi marile reforme sociale realizate, aduc o oarecare îngrijire celui mai puţin reacţionar om politic al Europei.

Intr'adevăr, reformele sociale realizate în Australia nu se potrivesc decât foarte rar cu principiile unor socialişti din Europa, deaceea s'a şi zis că în Australia este socialism fără principiu.

www.digibuc.ro

După această lege Australiană, orice cetăţean dacă a locuit 25 ani în Australia, dacă n'a suferit o pedeapsă infamantă şi dacă a împlinit vârsta de 65 ani, primeşte dela Stat o pensie determinată.

Pensia poate începe mai înainte de 65 ani, dacă este incapabil de muncă, crescând însă proporţional cu vârsta, aşa că la 65 ani, pensia să fie întreagă. Aceste dispoziţii sunt cât se poate de sănătoase, asigurându-se tuturor cetăţenilor pensionari mijloace de traiu egale.

Acest sistem după experienţele cu succes din Australia şi Danemarca s'a încercat să se introducă şi în Anglia şi Franţa la 1905 când s'a impus statului, departamentelor şi comunelor sarcina de a îngriji de toţi cetăţenii bătrâni de peste 70 ani, precum şi de infirmi, acordându-se pensiuni şi asigurări de existenţă tuturor celor în neputinţă de a munci.

www.digibuc.ro

IV

ASIGURĂRILE ÎN ROMÂNIA

In epoca medievală, accidentele muncii nu erau atât de dese, deci muncitorul nu era expus la prea multe accidente, în afară de acelea pe care întâmplările normale le-au aruncat în toate timpurile asupra vieţii omului. Când oamenii încep a scormoni măruntaele pământului, trăind o parte din viaţă sub pământ şi ameninţaţi de loviturile dese ale prăbuşirilor, exploziilor, etc., când forţa maşinelor din industrie face din puterea braţelor omeneşti, o simplă rotiţă vie a unui imens mecanism, când forţa vaporilor se aplică în diferitele chipuri de transporturi, de oameni şi de bunuri, când şi văsduhul începe a fi străbătut de construcţiile ingeniozităţei omeneşti, se înţelege dece viaţa devine din ce în ce tot mai ameninţată, de multele accidente, cari, o duc la tristul sfârşit. Deigur, nu toţi oamenii se avântă în văsduhul imens şi nu chiar toţi călătoresc aşa de des, dar masse numeroase de oameni lucrează în fabrici şi în mine toată viaţa lor, nelăsând familiilor lor alte perspective în viaţă, decât uruitul asurzitor şi valurile de fum înecător al maşinilor, sau întunericul galeriilor umede şi nesănătoase din fundul pământului. La fiecare clipă, în orice moment, viaţa acestor oameni este ameninţată de lovitura morţii,

www.digibuc.ro

sau a unei infirmităţi pe tot restul zilelor şi urmaşii ameninţaţi să-şi piardă părintele, sprijinul vieţii, înainte de a-şi fi dobândit destulă putere să poată duce şi ei mai departe aceiaş viaţă grea, cum le hărăzeşte destinul şi soarta lor, în vremea celei mai înalte civilizaţii, ajunsă vreodată pe pământ. Şi fiindcă sunt ţări în Apus, în cari numărul acestor oameni ajunge jumătatea populaţiei întregi, dacă nu eventual chiar o şi întrece, a trebuit neapărat ca problema asigurarii, pentru asemenea cazuri, să preocupe politica sociala a Statelor.

După câte ştiri ne dă istoria civilizaţiei omeneşti, în nici o vreme nu a fost răpită mai mult forţa naturii şi pusă la îndemâna omului sau amestecată cu mişcările lui. Căci se ştie că natura e oarbă în deslănţuirea forţelor ei când scapa o clipă din mâna omului. In industrie, întrebuinţarea tuturor invenţiilor veacului din urmă e legată de desvoltarea marilor întreprinderi, căci numai prin ele se pot aplica cu folos marile invenţii de cucerire a forţelor naturii. Intreprinzătoul este marele capitalist, sub comanda căreia se găsesc armate întregi de muncitori, cari se mişcă unde sunt aşezaţi şi a căror soartă stă în tot momentul în mâinile conducătorului, nu numai în ce priveşte traul zilnic dar şi în ce priveşte siguranţa vieţii dintr'un moment într'altul. Dacă întreprinzătorul n'a fost precaut, ori n'a voit să fie, preferind să se ridice prin jertfa vieţilor omeneşti, au provenit intoxicări, asfixieri, explozii, şi altele care au sdruncinat vieţi cu sutele de mii.

Dar chiar oricât ar fi de prevăzător şi uman, întreprinzătorul în conducerea exploatărei, în cele mai multe rânduri nenorocirile tot se întâmplă ; căci ştiinţa omenească nu este atotputernică şi poate nu va fi nici odată în stare a evita orice nenorocire, şi în orice caz.

www.digibuc.ro

Dealtfel realitatea de până acum a arătat că nenorocirile se întâmplă chiar dacă a fost cea mai necriticabilă prevedere. Ne putem întreba: Cine ar fi răspunzător de victimele accidentelor ? Sau cine va repara aceste pierderi ?

Industria modernă, cu toate pericolele ei, a apucat societăţile omeneşti organizate pe baza concepţiei altor vremuri, în ce priveşte regularea raporturilor dintre oameni.

Dreptul roman, rezultatul vieţei trăite a societăţei romane, în toată evoluţia ei, cuprinzând şi experienţa altor societăţi mai vechi, încetul cu încetul se infiltreaza în lumea noua, aşezată pe ruinele cele vechi şi formează iarăşi temelia organizărilor sociale care mai demult pătrunse, triumfă totodată cu triumful capitalismului, fiind consacrat în codul Napoleonian şi apoi rând pe rând în toate ţarile Europei. In viaţa societăţei romane, neexistând accidentele muncii din industria modernă de azi, este natural ca nici Codul Roman să nu dea amănunte în această materie. Ceeace exista atunci apropiat de problema de faţă se găseşte oglindit în Dreptul Roman şi principiile stabilite servesc şi azi la rezolvarea cazurilor asemanătoare. Societatea romana era în majoritate o societate de agricultori şi munca se făcea cu vite şi sclavi. Accidentele puteau fi cauzate de un altul, în care caz pricinuitorul era condamnat şi i se fixa, în ce cazuri şi câta despagubire va fi obligat să plătească. Cu ocazia întâmplarii diferitelor fapte, a trebuit să ia naştere diferenţierile şi terminologiile diferitelor abateri cu nuanţele lor diverse ca : Dolus, culpa, apoi despăgubirile pentru damnum, lucrum cessans, etc., noţiuni juridice în codurile de legi civile ale popoarelor moderne. Principiile dreptului roman, erau singurele care se puteau aplica şi în cazurile de accidente de munca din industrie şi chiar din agricultura cu motoare. Cum s'a pus

www.digibuc.ro

problema aceasta şi care a fost soluţia dată până în zilele de azi ? Daca se produce un accident într'o mină sau într'o fabrică, rămâne o mulţime de lucrători incapabili de munca şi deci incapabili să-şi mai câştige cele necesare, unii pierzându-şi chiar viaţa, rămânând după ei văduve şi orfani fără sprijin. Cine repară aceste pagube ? Dreptul Roman arăta : Acela care e responsabil de cauzarea accidentului, prin urmare cel vinovat. Şi cine are să ceară repararea pierderilor ? Dreptul comun spune că : victima, care are să dovedească vina, culpa, sau chiar dolus al presupusului pricinuitor.

Aceste principii şi aceasta procedură după cari se conduc şi azi unele ţări au fost rezolvarea urmărilor accidentelor muncii.

Toate aceste probleme s'au pus în veacul trecut şi parte din ele au fost rezolvate tot pe baza principiului dreptului comun, iar parte din ele au fost cu desăvârşire înlaturate de principiile asigurărilor sociale moderne.

Prima încercare de introducere a asigurărilor în România unde încercarea pentru un moment a devenit chiar şi lege, a fost la 1894 când Ministrul Agriculturii, Industriei şi Comerţului de atunci, aduce un proect de lege a minelor, care printre altele instituia şi o asigurare obligatorie, însa numai pentru lucrătorii din mine, în cea mai mare parte facuta după sistemul german, cuprinzând şi unele dispoziţii noui de mare importanţă.

La 1895 se crează pentru asigurarea bătrâneţei o casă a pensiunilor, pentru toate întreprinderile, care fixa pensii gradate dupa timpul de contribuţie al asiguratului, de asemenea se fixau pensii pentru văduvă şi copii ca şi în legea germană. La 1912 s'a organizat şi la noi o asigurare com-

www.digibuc.ro

plectă a muncitorimii, care a fost concepută tot dupa sistemul principiului german.

In ţara noastră românească, care deşi este o ţara eminamente agrară totuşi asigurările agricole nu au un istoric mai pronunţat. Aci nici întreprinderea privată, nici mutualitatea şi nici Statul nu s'au străduit să umple un gol care totdeauna a fost simţit în economia noastră. Ca un exemplu justificativ este că, în ţara noastra înca n'a existat nici până azi o societate comercială pentru asigurarile contra grindinei ; nici marii proprietari şi nici ţăranii nu au gasit calea apărării contra acestui flagel al grindinei prin mutualitate şi dacă ici, colo, s'au născut lâncezind câteva societaţi de ajutor reciproc, foarte slabe, au fost de altă natura, ca societaţi de înmormântare, etc., şi nu agricole.

In anul 1911, D-l Ştefan Popescu, medicul veterinar al jud. Prahova, a înaintat direcţiunei serviciului sanitar al Ministerului, un valoros raport, prin care evidenţiaza necesitatea organizarii asigurarilor agricole, arătând totodata pierderile şi foloasele ce le-ar aduce aceste asigurari în economia naţionala. Vom reproduce textual o parte din raportul D-sale.

„Incă din anul 1906, când literatura veterinara începuse să se îmbogaţească cu scrieri privitoare la chestiunea Asigurarilor de vite, am căutat sa-mi dau seama de modalitatea în care ea ar fi aplicabila la noi şi cu toate ca împrejurarile şi oamenii n'au lăsat calea libera generalizarii acestor încercări, suntem totuş în posesiunea datelor necesare pentru a dovedi care e procedeul cel mai bun ce duce la o mai lesnicioasa realizare a acestei dorinţi. Am încercat în 3 comune sistemul societăţilor de asigurare mutuala şi n'am ajuns la nici un rezultat. Ţăranul nostru nu e patruns de spiritul de asociaţie şi noi nu putem lua rolul

www.digibuc.ro

de a comprima timpul şi a apropia viitorul în care el va fi nevoit să se convingă de marele rost al asociaţiilor cu caracter economic. Deşi după repetate stăruinţe ei au înfiinţat aceste societăţi, amânând continuu plata contribuţiei, ele n'au putut viețui.

„In acelaş an am încercat sistemul obligaţiunei de asigurare prin băncile populare. Se ştie în adevăr că împrumuturile, la aceste instituţii de credit sătesc, nu se fac decât în cazuri extrem de rare pe credit personal ; un foarte rar număr pe gir şi imensa majoritate a cazurilor pe baza patrimoniului solicitatorului şi a amanetului de vite. Cum vitele consituie o valoare susceptibila de a dispare prin mortalitatea la care sunt expuse, am putut convinge uşor unele consilii de administraţie, pentru a pune obligaţie celor ce-şi amanetează vitele ca mai înainte ele să fie asigurate.

„Sistemul a fost încercat în vre'o 7 comune şi trebue să declar că deşi începusem o adevărată campanie în care pusesem toata voinţa şi tot timpul de prisos, rezultatele n'au fost acele aşteptate şi aceasta din motivele ce urmeaza:

1) „Aproape la fiecare Bancă popualră, membrii sunt împărţiţi în două partide . Unii sunt partizanii consiliului care a plecat, alţii partizanii consiliului ce există în fiinţă. Oridecâteori venea chestiunea în discuţia adunărei generale, care ratifică actele consiliului de administraţie, se iveau destui interesaţi care în dorinţa de a se înlocui consiliul falsificau adevărul faţă de membrii Băncii, de unde dificultăţi care au adus de multe ori chiar căderea consiliului.

II. D-nii controlori de bănci populare nu se ocupau în scripite niciodată de această chestiune, fie pentru motivul că nu era prevazută în lege, fie că nu aveau ordine în această privinţă. Este adevărat că nici un domn controlor n'a povăţuit pe nimeni să părăseaască ideia organizării asigu-

www.digibuc.ro

rărilor de vite, dar nici n'a căutat să dea viaţă prin aprecieri pe cât cât de îmbucurătoare pe atât de drepte ce meritau consiliile băncilor unde funcţionau asemenea servicii.

„Văzând aceste dificultăţi am cerut Cassei centrale a băncilor populare să dea ordin câtorva bănci să adopte acest sistem de asigurare cu scop experimental. Am repetat cererea şi noi şi prefectul judeţului şi nici noi, şi nici băncile indicaate n'am primit nici un răspuns.

„Intr'una din zile, fostul prefect al judeţului D-l C. Anghel, îmi comunică, că a întâlnit în tren pe directorul Casei centrale a băncilor populare, dela care aflase că sistemul nu e bun, fără însă să-i arate un altul. Aceasta n'a împiedicat ca un domn din administraţia băncilor populare, să dea la un an mai târziu, la lumină o lucrare în care arată că nu e un alt sistem mai bun preconizat de D-sa şi conceput de mine.

„Dealtfel, după 2—3 ani, oricare ar fi fost răceala cu care a fost privită de sus această organizare, sătenii preferau de acum să părăsească banca, decât să se desfiinţeze asigurarea cu toatecă la început şi ei erau contra acestui principiu".

Iată deci, ce rezultă din raportul medicului veterinar, Ştefan Popescu, care a căutat sub toate formele să convingă autorităţile, de necesităţile acestor asigurări de care depinde mai mult ca de orice alt factor, desvoltarea economiei naţionale şi totodată şi desvoltarea socială.

Statul a avut un rol neînsemnat în aceste asigurări, lipsit fiind în trecut de conştiinţa unei vieţi sociale şi de Stat democratica, impregnat de idei feudale şi absolutiste, Statul a preferat să dea ajutoare de milă, în caz de calamităţi, pe care le-a acordat după bunul plac, în loc să

www.digibuc.ro

organizeze între cetăţenii săi liberi, între agricultori, asociaţii pentru apărarea şi ocrotirea intereselor lor, ca la alte clase sociale.

In jurul nostru, aproape toate Statele mai mari şi mai mici până chiar şi Bulgaria, încă dela sfârşitul veacului trecut au încercat să organizeze asigurări agricole după diferite sisteme, studiind această problemă ani de zile ştiinţific şi economic. In timp ce România n'a făcut nimic, deşi tocmai pe noi cari suntem o ţară propriu zis agricolă ar trebui să ne preocupe această chestiune mai mult ca pe oricare altă ţară, sau mai mult ca orice altă chestiune. Rezultă deci din constatările făcute, că până în prezent, literatura românească în asigurările agricole e cât se poate de săracă, preocupând foarte puţin sau avroape de loc pe agronomii şi economiştii noştri agricoli. Dacă rolul Statului în aceste asigurări a fost cu desăvârşire lipsit, atunci putem susţine că rolul societăţilor comerciale de asigurare în organizarea acestor asigurări a fost şi este foarte redusă. Aceste asigurări nu numai că au garantat totdeauna un procent neînsemnat din recolta teritoriilor arabile, nu numai că au exclus dela asigurare importanţe culturi ca: vii, tutun, pomi roditori, şi multe alte plante de comerţ, dar neglijând să facă educaţia mutualistă a agricultorilor, ceeace nu au neglijat faţă de celelalte riscuri, asigurarea de grindină în loc să prospereze ca celelalte dela an la an, a stagnat şi în cele mai multe rânduri chiar a şi falimentat. Iată deci marea învinuire ce se poate aduce societăţilor comerciale, cari, n'au făcut nimic pentru organizarea asigurării de grindină. Şi dacă totuşi au menţinut în unele cazuri această ramură în planul lor de asigurare, aceasta se datoreşte faptului că prin această ipoteză veneau în legătură cu agricultorii, ramura asigurărilor de grindină fiind ca

www.digibuc.ro

un obiect de transacţie atât în achiziţia de asigurări cât şi în despăgubirea daunelor. Se satisfăcea dorinţa agricultorului primindu-i-se oferta asigurărei de grindină, în schimbul mai multor altor contractări de asigurări de viaţă, contra accidentelor, incendiilor, satisfăcându-se pretenţiile de despăgubire ale dăunaţilor de grindină, în schimbul unei menţiuni de prelungire şi întărire a contractelor de asigurare pentru celelalte riscuri.

Cu toate că de bunul mers al agriculturei, de producţia agricolă, de siguranţa şi soliditatea întreprinderilor agricole, depinde bunul mers şi succesul tuturor intreprinderilor din ţara noastră, totuşi este foarte curioasă atitudinea societăţilor comerciale, pe care o iau faţă de interesele agriculturei fapt recunoscut chiar de ele însăşi prin dările lor de seamă, deşi s'a constatat de atâtea ori că sprijinind agricultura ar fi realizat şi ele câştiguri mri, mărindu-se astfel economia agricolă şi în general economia naţională.

După relatările făcute de Dl. Prof. Univ. N. Ghiulea vom arăta care este istoricul acestor societăţi de asigurare al căror trecut nu este aşa de îndepărtat. *„In 1871 a fost înfiinţată societatea „Dacia", care a trebuit să fuzioneze la 1881 cu societatea România, înfiinţa1tă la 1873, din cauza unor operaţii greşite în străinătate şi care mai funcţionează şi azi sub numele „Dacia-România". La un an dupe accea la 1882 a luat naştere societatea Naţionaă,* iar la 1897 cu 15 ani în urmă a luat fiinţă a treia societate de asigurare Generala şi apoi la 1907 a patra societate *Agricola,* urmând să se mai înfiinţeze câteva după cum urmează: *Urania în 1912* şi *Prevederea în 1916.* Cea mai veche societate mare de asigurare din Ardeal a luat fiinţă

www.digibuc.ro

la 1911 sub numele de: Prima societate Ardeleană de asigurări generale.

Este just că tocmai în primii ani ai lor, de formare a izbucnit în România crizele agrare prin care am trecut în ultimele decenii ale veacului 19-lea, apoi marele crize economice la începutul veacului al 20-lea, revoluţia agrara din 1907, razboaiele din 1912, 1914 şi 1916.

Raţiunea aşezărilor agricole dinainte de războiu prin expropriere şi împroprietarire, dezorganizarea şi criza post-belică care a zdruncinat totul în ţara noastră şi câte alte cauze cari pot fi aduse ca un motiv de apărare pentru societaţile de asigurare, pe care însa noi le aşteptam însa totuşi privite cu toata obiectivitatea, nu putem trece cu vederea fără să nu afirmam ca aceste societaţi de asigurare ar fi putut face cu mult mai mult; dar ele nu şi-au facut îndeajuns datoria faţă de economia agrara neglijând-o din mai multe puncte de vedere direct şi personal interesate; deoarece în toate celelalte ramuri de asigurare, societaţile au înregistrat succese frumoase şi reale afara de ramura agricola, care a suferit foarte mult stagnând, nefacând nici un progres.

Pe cât va fi posibil vom căuta sa arătam prin câteva date felul cum a putut funcţiona pe baza mutualitaţei prin mijlocirea Casei centale a bancilor populare, Soc. Naţ. de agricultura din 1914.

In 1913 s'au asigurat 155 obştii de arendare cu 160 moşii, raspândite în întreaga ţara, cu o întindere de 77.902 ha. şi cu o valoare asigurată de 15.109.408 lei. Pentru anul 1914 s'a încasat ca prime, suma de lei 243.355 lei cu 71.300 lei mai puţin decât ar fi trebuit să plătească aceşti asiguraţi la societaţile pe acţiuni şi s'a platit 118.435 lei despagubire de grindină şi 14.000 lei cheltueli necesare,

www.digibuc.ro

având deci în anul acesta un excedent de 110.654 lei; rămânând un beneficiu de mai mult de 130.000 lei care beneficiu a fost împărţit în 2 parţi: 40% a fost destinat fondului de rezervă, iar 60% ca risturnă obştiilor, proporţional cu primele plătite de fiecare, ceeace a facut sa scada prima dela 3.11 la 2.25. Deci, din cele constatate mai sus reese un rezultat destul de frumos. 1) Faptul ca în 1914 izbucneşte războiul mondial a fost o mare piedica a continuarei desvoltărei acestor asigurări, iar după razboiu, obştiile decazând aproape cu totul, încercarea pentru continuare nu s'a mai făcut.

Insă după relatările de mai sus, putem trage urmatoarea concluzie:

Luându-se în consideraţie faptul ca obştiile erau cuprinse în asigurare aproape în mod obligatoriu, că autoselecţionarea n'a jucat nici un rol, că prin mutualitate s'au primit toate riscurile fără nici un fel de alegere, ca moşiile erau raspândite pe un teritoriu întins (întreaga ţară) că riscul era divizat, ca cheltuelile administrative erau minimale, condiţiunile cele mai bune de asigurare au fost îndeplinite, este şi natural ca rezultatele bune să fie logice şi îndreptăţite şi noi credem că oricând respectându-se asemenea încercări rezultatele ar fi întoteauna cele mai frumoase.

Dacă dupa Dl. N. Ghiulea asigurarea de grindina nu a făcut până în prezent obiectul nici unui proect de lege şi instituţiile de interes agricol foarte târziu s'au ocupat de această problema, asigurarea de vite a facut obiectul a numeroase proecte de legi şi propuneri din partea organelor competente, neavând însă parte de realizarea nici unui proect de lege, nici măcar cât a avut grindina.

M. Colban, medicul veterinar şef al Statului, a fost

www.digibuc.ro

primul care a făcut cea mai veche propunere de asigurare a vitelor în Iulie 1865 sub titlul: „Proect de lege pentru înfiinţarea unei case generale de asigurare a vitelor cornute mari şi mici din România, care prevedea asigurara obligatorie a tuturor vitelor. Asigurarea se efectua în fiecare sat de către primarul comunei. O altă importantă propunere a fost făcută în 1905 de medicii veterinari G. Vasiliu, I. St. Furtuna şi H. Baumann cari preconizau înfiinţarea de instituţii publice, pendinte de judeţ, administrate însuşi de un consiliu de administraţie şi un director.

In 1906 pentru prima oară s'a anunţat un Mesagiu Regal de deschidere a Corpurilor Legiuitoare (15 Nov. 1906; preocuparea guvernului ţărei era de a organiza asigurarea vitelor, a căror mortalitate formează o pagubă anuală de aproape 5 miliarde lei. Pentru realizarea acestei preocupări, guvernul a numit în 1907 o comisiune compusă din D-nii: C. Disescu, N. R. Căpităneanu, M. Haret I. St. Furtună, G. Ionescu-Brăila şi alţii, care aveau misiunea de a studia mai amănunţit şi de-a se ocupa mai deaproape de această chestiune a asigurărei vitelor proect care însa n'a avut nici un rezultat, deoarece în 1907 guvernul fiind forţat să demisioneze, proectul nu mai poate ajunge să devină lege.

Prin Dcembrie 1910 Ministrul de atunci al agriculturii Alexandru Constantinescu, a depus pe biroul Camerei primul proect de lege pentru asigurarea vitelor, bazat pe principiul obligativităţei încă care nu se adresa decât sătenilor acelora care aveau în arendă mai puţin de 50 ha. de pământ. Acest proect întemeiază Casa mutuală de asigurare a vitelor, care funcţiona pe lângă Casa centrală a băncilor populare; Statul rezervându-şi numai dreptul de control prin 2 delegaţi ai Ministerului de agricultură. In

www.digibuc.ro

1911, 15 Mai, chestiunea asigurarei de vite a fost pusă la ordinea de zi a congresului național de medicină veterinară de către Dl. Gh. Ionescu-Brăila. Congresul a numit o comisiune pentru studiarea chestiunei și reglementarea ei, însa lucrările au rămas încă și până azi necunoscute.

Iată deci, tot ce s'a făcut pentru organizarea asigurărilor de vite ca rezultat al luptei date în acest scop, începând cu acțiunea lui Colbert din 1865. Azi singura societate comercială care face asigurarea vitelor la noi în România este: Asigurarea românească din București, care garantează animalele asigurate contra mortalității.

Dincolo de Carpați, în Transilvania, găsim urme destul de vechi pentru organizarea asigurărilor de acest gen, astfel ca deja la 1843, a luat ființă prima societate mutuală din Diciosânmărtin, care însă n'a trăit multă vreme, dar care își are meritul de a fi prima și ultima societate de asigurare, care să asigure numai ramura de vite, din fosta Ungarie. In 1857 a luat naștere prima societate pe acțiuni pentru asigurarea agricolă la Budapesta, care însă a avut o filiala importantă la noi în capitala Banatului, Timișoara, unde a desfășurat o foarte mare activitate. aceasta societate a fost înființată absolut de către nobilimea maghiara, în scopul ridicărei economiei naționale, urmărind mai mult interese sociale, naționale, decât economice.

Intr'adevăr acțiunea ei națională, socială și economică a fost covârșitoare, având rezultate enorme a căror fonduri de rezervă au fost destinate exclusiv scopurilor filantropice. Succesul, atât de formidabil al acestei societăți, s'a datorat în cea mai mare parte harnicului director al instituției „Leway Henrik" care a servit aproape 40 ani și care pentru meritele sale ilustre, a fost ridicat la rangul de baron.

www.digibuc.ro

In satele săseşti şi româneşti din Transilvania s'au născut o mulţime de asociaţii, pentru asigurarea vitelor, însă care n'au avut posibilitatea de a trăi mult, din cauza lipsei unui organ central de conducere, care sa le asigure micile mutuale. Independente, ele au trăit cu foarte multa greutate, iar în cele mai multe locuri au disparut spre regretul populaţiei, care îşi dădea seama perfect de bine, despre avantagiile şi foloasele acestor asigurări.

www.digibuc.ro

V

NECESITATEA ASIGURARAILOR AGRICOLE[1])

In ţara cu cel mai bun pământ agricol, munca agricola nu e productivă şi atunci când exprimăm acest adevăr, ni se pare că am exprimat un oarecare paradox îndrăsneţ, însa spre regretul nostru, totuşi trebue să afirmam ca suntem în faţa unei triste realităţi, deoarece lipsa de organizare a muncii agrare şi mai ales politica economică ce s'a urmat la noi, duce la nerentabilitatea ei. Un alt motiv de nerentabilitate a muncii agrare dela noi, este şi lipsa de concepţie şi de sistem în care a fost înfăptuita reforma agrara în aceasta ţara, care a dus la anihilarea în mare parte a binefacerilor, la care ne aşteptam dela aceasta reformă. Şi daca totuşi condiţia morală a păturei ţăraneşti e ceva mai ridicată ca înainte de razboiu, suntem convinşi, ca condiţia economică nu este cu nimic mai ridicată şi ca şi astazi ca şi de alta dată, ţărănimea nu poate trăi cum trebue din produsul muncii sale. Deaceea, liberării sociale a ţărănimei, rezultată în urma împroprietărirei, ar trebui să urmeze la rând şi liberarea economică, care liberare nu se va

1) N. Ghiulea — Asigurările de grindină şi mortalitatea vitelor.

www.digibuc.ro

putea face ajungând la un rezultat dorit, decât numai prin organizarea muncii agrare, despre care am tratat mai înainte şi în special prin organizarea asigurărilor agricole.

Deci, astăzi mai mult ca oricând, pentru a putea fi alături de celelalte state europene şi la rangul de desvoltare economică care ni se cere ca unei ţări eminamente agrară, se cere neapărat organizarea acestor asigurări, cari din toate punctele de vedere, atât naţional cât şi economic sunt necesare.

După concepţia de idei a D-lui Prof. Univ. Ghiulea, prima condiţie ce se pune în organizarea unei întreprinderi este siguranţa ei, când fără siguranţă, nu exista într'o întreprindere, curaj, bună dispoziţie de muncă, dorinţă de propăşire şi cu alte cuvinte nu există putinţa unei bune organizări a intreprinderei [1]).

Dintre toate intreprinderile economice, cea mai ameninţată de calamităţi şi dezastru deci cea mai puţin sigură este intreprinderea agricolă. Starea agricultorului este atât de ameninţată, încât el nu este sigur că-şi va putea valorifica rodul muncii sale, decât atunci când şi l-a vândut, deoarece sunt atât de mari şi de numeroase riscurile agricole, încât el nu-şi mai are siguranţa recoltei nici în hambarul său, astfel că se vede de multe ori nevoit sa se simtă mai curând lipsit de rodul său, vânzându-l aproape pe preţ derizoriu, în cele mai multe rânduri chiar şi în paguba cu frica hazardului. De multe ori am putea spune agricultorului că este un fel de intreprinzător fatalist, deoarece, luptându-se singur contra elementelor naturii, de cele mai multe ori îl vezi renunţând la luptă, lasându-se în voia sorţei, neluând nici o măsură contra riscurilor naturale. Acea-

[1]) N. Ghiulea — Asigurările de grindină şi mortalitatea vitelor.

www.digibuc.ro

stă stare sufletească se datoreşte lipsei de siguranţă în agricultură, stării înapoiate a agriculturei noastre şi în parte lipsei de randament a muncii agricole.

Pentru a putea face din agricultor un întreprinzător activ, născocitor şi productiv, este deci absolut necesară organizarea asigurărilor agricole. Deoarece numai dacă vom da agricultorului siguranţă în întreprinderea sa cel puţin pentru unele riscuri, i se va putea şi lui cere progres în cultura agricolă şi creşterea vitelor, îmbunătăţirea mijloacelor şi metodelor de cultură, participând astfel activ şi conştient la sporirea bogăţiilor ţărei şi desvoltarea economiei naţionale.

Este evident, că într'o ţară de mică proprietate cum suntem şi noi, ruinarea mai multor agricultori nu e o pagubă numai individuală, ci este o pagubă integrală, naţională, resimţindu-se economia acelei ţări, urmând deci că asigurările agricole reprezintă şi garanţia generală a stărei ecoromice.

Asigurările agricole sunt aliatul şi amicul cel mai preţios al micului cultivator de pământ. Prin ele, micul agricultor poate deveni un element productiv şi de progres, devine un factor social preţios, consolidându-şi prin ele creditul, astăzi el neavând altă garanţie de dat creditorilor, decât averea sa ameninţată de toate riscurile, care pentru creditor nu mai reprezintă nimic garant (sigur).

Creditul agricol este adevărata pârghie a industrializărei şi a progresului agriculturei. Organizarea şi desvoltarea acestui credit nu se poate face fără organizarea asigurărilor agricole, deoarece numai această organizare ne poate da nouă adevăratul echilibru sufletesc, economic, moral şi social în economia noastră agrară.

Deci putem afirma cu drept cuvânt că: Aceste asigu-

www.digibuc.ro

rări agricole salveaza dela ruină şi distrugere totala, pe orice întreprinzător agricol lovit de un sinistru, garantând totodată continuarea intreprinderei în orice împrejurări. Organizarea acestui fel de asigurări nu mai poate întârzia, în special dacă vom lua în considerare marea şi importanta însemnătate economică şi naţională ce ne-o aduce poporului şi ţării.

LIPSA SIMŢULUI DE PREVEDERE

Majoritatea ţărănimei noastre este lipsita de prevedere. şi e în neputinţă de a aprecia binefacerile asigurarilor agricole, deaceea încercările de organizari mutuale în vederea garantarei riscurilor agricole sunt fara însemnate la noi în ţara.

Iar în ceeace priveşte societaţile comerciale pentru asigurări de acest fel, toate nu garantează înca nici pâna azi 2% din întreg patrimoniul agricol al acestei ţari.

Motivele, dupa N. Ghiulea, cari au cauzat aceasta stare inapoiată a desvoltărei asigurarilor agricole, sunt multiple dintre care voiu cita câteva care sunt mai importante. Neprevederea, superstiţia, fatalismul în ţărănime, lipsa de dragoste pentru popor şi de simţ social la marea proprietate, complecxitatea riscurilor agricole, scumpetea administrărei asigurărilor, nerentabilitatea lor, şi în sfârşit, chiar lipsa de prevedere a conducătorilor politici de pâna acum.

Insă de aci înainte, sperăm, că Statul va interveni în organizarea asigurărilor agricole cu toată autoritatea lui, cu toată priceperea şi dispoziţia de ajutorare materiala, dând astfel putinţă economiei noastre agricole, sa se desvolte, să se întărească şi să prospereze.

www.digibuc.ro

Pentru a putea arăta, opiniei publice, pierderile enorme cari survin în economia noastră agricolă din cauza neorganizărei acestor asigurări, prin câteva date, voiu căuta să arăt pagubele rezultate din sinistrele agricole, ce se ridică anual cu o aproximaţie oarecare

Din suprafaţa totală a României care este 29.490.000 ha., circa 12.450.000 ha. sunt terenuri arabile; 4.100.000 ha. fânaţe şi paşuni iar 620.000 ha. vii şi livezi şi restul paduri şi alte terenuri neutilizabile pentru cultură. Valoarea totală a recoltei unui an reprezintă aproximativ 80 miliarde, din care 70% cereale şi restul celelalte produse. Aceasta valoare totală repartizată la hectar, reprezinta 8.900 lei la ha. Daca vom lua în mijlociu o paguba de pe urma grindinei de 2.7% (date primite dela direcţia generală a statisticei) ar rezulta anual o pagubă, din aceasta cauză de circa 2.160.000.000 lei, Ne putem întreba atunci pâna la ce suma se ridică paguba totală a economiei noastre în urma celorlalte imense şi nenumărate riscuri şi sinistre ce bântue agricultura?

Ne vine să credem că nu e deloc exagerat când am aflat dintr'o conferinţă a unui oarecare profesor universitar, că anual ţara noastră pierde din economia agricolă circa 7.000.000.000 lei şi din mortalitatea vitelor aproximativ 5 miliarde, din care reese că anual avem o pagubă în total de 12 miliarde lei din economia noastră naţională. Acelaş exemplu ce l-am adus riscului grindinei, îl vom aduce şi riscului mortalităţii vitelor, pentru a vă putea convinge cât se poate pierde anual aci din cauza unei simple neprevederi. In ţară la noi se află în mijlociu, după o statistică din 1927: 2 milioane cai; 4.500.000 boi, 200.000 bivoli, 12.900.000 oi, 400.000 capre, 3 milioane porci, 2000 catâri şi 15.000 magari. Această faună totală reprezintă o

www.digibuc.ro

valoare în lei de 86.000.000.000. Şi dacă vom aplica în mijlociu un procent al mortalităţei animalelor domestice de: 2.5%, rezultă că pe urma acestui risc, avem anual o pagubă de circa 2.150.000.000 lei. Făcând totalul pagubelor înregistrate în urma celor 2 mari riscuri agricole grindina şi mortalitatea vitelor, avem numai în urma lor o pagubă anuală de 4.310.000.000 lei şi ţinând seama de faptul că societăţile comerciale nu acoperă nici măcar 2% din această însemnata sumă, constatăm că 4. 200.000.000 lei sunt pierduţi pentru economia noastră rurală, particulară. Prin această pierdere enorma, nenumăraţi mici agricultori sunt total ruinaţi şi aruncaţi pe drumuri. Insă daca vom raporta paguba de peste 4.200.000.000 lei anual la numărul de ha. cultivate, se constată că la un ha. revine o pagubă de circa 245 lei, ceeace reprezintă 3.1% din valoarea producţiei agricole a unui hectar, neţinând în seamă valoarea animală. Reese deci o sumă mijlocie, destul de mică, pentru a putea fi suportată de fiecare agricultor. In schimbul acestei contribuţii, întreaga sa avere şi gospodărie, întreg rodul muncii sale, vor fi garantate contra riscurilor agricole care este riscul cel mai de temut.

In urma relatărilor noastre de mai sus putem susţine cu tărie, că asigurarea agricolă este absolut necesara pentru echilibrarea bilanţului nostru economic agricol şi chiar şi pentru echilibrarea vieţii sociale, totodată credem, că având conducătorii noştri politici de Stat, bunăvoinţă, vor putea, fără nici un sacrificiu prea mare, să organizeze munca agrară şi asigurările agricole, cari după cum am văzut sunt posibile.

www.digibuc.ro

VI

PRINCIPIILE ASIGURĂRII

Profesorul Univ. N. Ghiulea defineşte din punct de vedere economic, asigurarea prin următoarea definiţie: „Asigurarea este mijlocul prin care individul lovit de un sinistru, va fi despăgubit băneşte de paguba suferită cu acest prilej. Iar dl. Hernard a încercat a da o definiţie şi mai concretă, unitară şi chiar modernă nu numai din punct de vedere economic ci şi juridic şi chiar technic „L'assurance este une opération par la quelle, une partie l'assure se fait prometrre, moyenant une renumeration, la prime, pour lui ou pour un tiers, en cas de realisation d'un risque, une prestation, par une autre partie l'assureur, qui, prenant en charge un ensemble de risques les compense, confermement au lois de la statistique".

Contribuţia membrilor mutualei, pentru compunerea sumei necesare despăgubirei membrilor dăunaţi sau cu alte cuvinte suma care este asiguratul obligat a o plăti, pentru a fi despăgubit în caz de sinistru, se numeşte primă sau cotizaţie.

Primă, se cheamă atunci când este fixată de mai înainte şi este aceeaşi, şi cotizaţie când este variabilă.

Distribuţia contribuţiilor individuale este determinată

www.digibuc.ro

dupa partea de risc pe care fiecare o aduce în mutualitate.

Ce este mutualitatea? Mutualitatea în fond este o asociaţie de persoane pentru garantare unui risc, fiecare membru împovărând asociaţia, după mărimea riscului la care e expus patrimoniul sau. In acest chip, noţiunea asigurarii se poate generaliza. Aceasta operaţie de mutualizare a pagubelor rezultate din sinistru, care ţine de technica asigurarii, e o operaţie complexă, ce schematic se poate reduce la alcătuirea mutualitaţii, la evaluarea pagubelor rezultate din sinistre, la repartizrea sarcinilor asupra tuturor membrilor mutualei şi la despagubirea dăunatului.

Această complexă operaţie cere ştiinţă şi credinţa şi cineva este totdeauna răspunzător. Acel care îşi ia asupra sa operaţia de asigurare, de garantare contra anumitelor riscuri, se numeşte asigurător. Iar acel care cere aceasta garantare se nmeşte asigurat.

După concepţia de idei şi doctrina sociala a profesorului Emil Agnel din „Manuel général des assurances", mutuala, pe care se sprijina orice asigurare este de două feluri: conştientă şi inconştientă.

Conştientă este în cazul societăţilor mutuale, când mutualiştii se asociaza hotărîţi cu scopul de a se asigura reciproc contra unor anumite riscuri, în care caz asigurător este mutuala însaşi, iar asigurat fiecare membru al mutualei.

Inconştientă este în cazul intreprinderilor comerciale de asigurare, când un intreprinzător sau mai mulţi se angajează faţă de o persoană sau mai multe, ca în schimbul unei sume, asupra căreia s'au înţeles de mai înainte, sa se garanteze patrimoniul contra efectelor unor anumite riscuri, a căror natură a fost determinată de mai înainte şi să se despagubeasca de pierderile pe care le-ar putea avea

www.digibuc.ro

din efectul acestor riscuri. Intreprinzatorul sau intreprinzatorii, individual sau în societate, joaca rolul de asiguratori, iar persoanele garantate joaca rol de asiguraţi.

Paul Sumein afirmă ca: sub orice forma ar fi realizata asigurarea — printr'un organism, îmbracând forma unei societaţi mutuale sau a unei societaţi cu prime fixe — ea se prezinta ca un contract colectiv încheiat între asiguraţi, grupaţi în mutualitate, conştient sau inconştient, pe de o parte şi asigurator, asociaţie mutuala sau întreprindere, de alta parte. Astfel ca aceasta sa repartizeze între ei paguba prin sinistre contra carora doresc sa fie garantaţi.

Contractul de asigurare dupa Emil Agnel, în originaliui este un contract ale carui regule esenţiale sunt culese din dreptul naţional. Acest contract ţine şi de dreptul civil, din care ei primeşte desvoltarile sale regulate, aplicaţiile sale progresive şi cu principiile caruia trebue sa se ţie în armonie. Evident ca pentru caracterul sau comercial, mai ales pentru întreprinderile de asigurare, este supus regulelor dreptului comercial. Caracterele esenţiale ale acestor contracte, dupa clasificarea făcută de Ghiulea sunt urmatoarele: Contrctul de asigurare e CONSENSUAL fiindca se naşte din voinţa parţilor; e SINALAGMATIC fiindca creiaza între contractanţi obligaţii reciproce; e interesant de amuele parţi, fiindca fiecare din parţi are în vedere interesul său; e CONDIŢIONAL fiindca executarea sa e subordonată condiţiei ca lucrul asigurat să fie supus riscului: e ALEATORIU, fiindcă principalul efect al contractului depinde de realizarea sinistrului, care e un eveniment viitor şi nesigur; e de DREPT STRIMT în sensul că fiind rezultatul convenţiei părţilor, clauzele şi condiţiunile iniţiale hotăresc; e de BUNA CREDINŢA în sensul ca este în întregime întemeiat pe echitate şi nu poate produce nimic în a-

www.digibuc.ro

fara de intenţia ambilor contractanţi, clar exprimată, dela început. Din cele expuse mai sus rezultă clar că obiec-obiectul asigurărei este efectul prevăzut, dar nerealizat al hazardului în diferitele sale manifestări: riscurile naturale; că îndreptăţirea asigurărei stă în nevoia de siguranţă în viaţă a indivizilor şi apărarea patrimoniului lor; că scopul asigurărei este garantarea contra pagubelor produse de sinistre şi că mijloacele asigurărei sunt: adunarea unui fond comun proporţional cu riscul fiecăruia şi împărţirea pagubei suferite de unii asupra tuturor.

Cauzele care aduc micşorarea sau distrugerea patrimoniului omului se produc cu o regularitate oarecare, de oarece riscurile sunt produsul unor legi naturale, latente ale căror expresii nu le putem însă cunoaşte.

Ştiinţa a încercat şi încearcă mereu să desprindă aceste legi şi dacă n'a reuşit deplin până acum, a ajuns totuş la nişte regularităţi incontestabile care pot fi foarte bine folosite în viaţa practică. Aceste regularităţi se pot stabili cu ajutorul a două discipline ştiinţifice, care nici ele încă n'au ajuns la maturitate: calculul probabilităţilor şi statistica. S'a constatat că probabilitatea unui eveniment este raportul numărului cazurilor favorabile, prodducerii acestui eveniment la numărul total al cazurilor posibile. In general, nu se cunosc şi nici nu se pot determina condiţiile în care se produc fenomenele sociale, din care cauză nu sunt cunoscute legile probabilităţei producerii fenomenelor sociale. Pentru cercetarea fenomenelor sociale se fac observaţii îndelungate şi prin ştiinţa statisticei se găsesc caracterele de permanenţă ale fenomenlor sociale. Aceste legi însa nu se aplică nici odată asupra unui individ. Regularităţile sunt găsite în massă şi deci reprezintă legile de producere a fenomenelor în massă şi nu se verifică decât tot

www.digibuc.ro

prin massă. Pentru determinarea acestor legi este nevoie ca prin compensarea diferenţelor individuale, să se găsească înlăturarea calităţilor accidentale, calităţile esenţiale şi permanente ale fenomenelor. Această mijlocire este cu atât mai aproape de realitate cu cât numărul observaţiilor a fost mai mare şi mai ales cu cât fenomenele studiate au fost mai omogene. De unde rezultă regula lui „Gauss", legea numerelor mari, aplicată în Sociologie şi necesitatea adunării în mutualitate, pentru garantarea contra anumitor riscuri, decât mai multe elemente şi cât mai omogene.

Cele patru elemente ale riscului fără de care el nu poate fi determinat, W. Gallus le-a numit astfel: suma asigurata, durata asigurării, probabilitatea sinistrului şi gradul probabil al intensităţei fără care asigurarea nici nu poate exista.

Este necesară recunoaşterea sumei asigurate întrucât pentru determinarea riscului nu este altă cale decât compararea totalităţei valorilor expuse riscului, cu partea din aceste valori distruse de sinistru. Insă pentru determinarea acestei proporţii este absolută nevoie de determinarea timpului în care se va face compararea între valoarea sinistrata şi valoarea totală asigurată. Acest timp se ia ca unitate de timp, de unde rezultă al doilea element al riscului, durata asigurării.

Probabilitatea sinistrului este de două feluri: staţionară şi progresivă, după natura fenomenelor. Deaceea şi riscurile sunt de 2 feluri: staţionare cum ar fi asigurarea de incendii sau de grindină şi progresivă ca asigurarea de viaţă şi pensia de bătrâneţe. Mărimea sinistrului la fel este de mai multe feluri: totală sau parţială, mergând dela o paguba neînsemnată (un început de sinistru) până aproape de paguba totală. Sinistrul e total, în asigurarea pentru

www.digibuc.ro

cauza de moarte, el poate fi total sau parţial în asigurarea de accidente de incendii şi de grindină.

A. Chaufton da o expresiune matematica definiţiei riscului, spunând că într'un anumit interval de timp (anul) luat ca unitate de timp, riscul este egal cu produsul dintre valoarea asigurata, probabilitatea de producere a sinistrului şi cu intensitatea probabilă a acestuia. Riscul are astfel pentru fiecare o valoare matematică şi deaceea oricine poate sa-şi rascumpere siguranţa, dacă trece acest risc asupra unei alte persoane, sau asupra unei asociaţii, platind o suma egala cu valoarea matematică a riscului său.

Daca prima sau cotizaţia este strict egala cu valoarea matematica a riscului se zice „neta" sau „pura", iar dacă prima sau cotizaţia este sporită cu o suma oarecare pentru cheltuelile de administraţie sau câştigul asigurătorului se zice: „încarcata" sau „brută".

Actul încheiat ca contract de asigurare între parţi se numeşte poliţă de asigurare.

In principiu, asigurarea nu despăgubeşte decât paguba reala, deoarece din asigurare, nimanui nu-i este permis a-şi produce câştig. Deaceea pierderile generale prin uzură se ţin în socoteală şi despagubirea se face în temeiul valorii obiectului asigurat, din momentul sinistrului. Deasemenea nu se despagubeşte decât partea pierduta, adica din valoarea totala se scade restul salvat, ceeace se poate valorifica din restul bunurilor dupa sinistru.

Alfred Manes în „Versicherungswessen" erster Band, clasifică şi defineşte asigurările din mai multe puncte de vedere:

I. Din punct de vedere juridic, el împarte asigurarea în 2 clase: asigurarea privata şi asigurarea publică, după cum personalitatea juridică a asigurătorului intră în sfera

www.digibuc.ro

dreptului privat sau în sfera dreptului pubiic. Tot din acest punct de vedere asigurarea se imparte în asigurarea facultativă şi asigurarea obligatorie sau asigurare contractuală şi asigurare silită.

II. Din punct de vedere economic asigurarea se împarte iarăşi în 2: Asigurarea industrială sau comercială şi asigurarea de interes public.

III. Din punct de vedere social se împarte în asigurare individuala şi asigurare sociala sau în asigurarea privată şi sociala.

Asigurarea socială are un obiect social politic ca: asigurarile muncitoreşti, asigurarea angajaţilor şi a altora, iar asigurarea privata are un obiect economic.

Asigurarea, în general, după garantarea de risc pe care o urmăreşte poate fi clasificată în trei grupe:

a) Asigurarea de persoane în care intra asigurarea asupra vieţei, asigurarea contra boalei, contra invalidităţei, contra accidentelor, pensie de bătrâneţe, în caz de moarte, asigurarea urmaşilor, asigurarea pentru cauză de căsătorie, ş. a. m. d.

b) Asigurarea de lucruri sau de bunuri, în care intra asigurarea contra focului, contra furtului, contra grindinei, asigurarea de transport, asigurarea vitelor asigurările agricole, maritime, etc.

c) Asigurarea de raporturi juridice sau economice, care cuprind asigurarea de credit comercial, asigurarea de ipotecă, asigurarea de raspundere civilă. reasigurarea şi altele.

In dispoziţiile legale în codul de comerţ sau în alte legi pentru contracte de asigurare, asigurările se împart în două: Asigurări de persoane sau de sume şi asigurări de daune. După clasificările făcute mai sus, rezultă că fiecare

www.digibuc.ro

poate organiza asigurări de persoane, de bunuri şi de raporturi.

Scopul acestor asigurări este nevoia de siguranţa în viaţă a individului şi apărarea patrimoniului moral al acestuia, deoarece această siguranţă este elementul creator în viaţa socială.

A doua parte a scopului asigurării după concepţia d-lui A. Chaufton este apărarea patrimoniului material, prin care nu se înţelege numai protecţia, pe care o dă societatea avutului fiecăruia, ci şi despăgubirea daunelor, pe care individul le poate suferi, în urma unui sinistru şi refacerea măcar în parte a averei sale pierdute. Asemenea prin patrimoniu se înţelege nu numai averea materială ci şi viaţa, sănătatea şi puterea de muncă.

Tehnica asigurărei e mutualizarea ştiinţifică a pagubelor rezultate din riscurile naturale, realizată prin ajutorul calculului probabilităţilor şi statisticei, evaluând valoarea riscurilor şi transformându-se asupra altora.

Asigurarea poate fi privită ca acumulatoare de capitaluri, care însă nu este un scop al asigurărei, ci un mijloc, prin care asigurătorul îşi adună capitalul necesar despăgubirei pagubelor individuale probabile.

Asigurarea, ca orice altă metodă destinată să subvie sau să previe necesităţilor viitoare, cere o acumulare de capitaluri; desigur însă o acumulare mai mică decât în oricare alt sistem. Asigurarea se serveşte de procedeele economiei, însă diferă de ea, deoarece economia e la baza asigurărei, însă asigurarea nu se opreşte la strângerea de capitaluri, întrucât asigurarea nu numai strânge şi capitalizează ci şi repartizează, nefiind limitată nici în timp şi nici în spaţiu, fiind deci asociativă şi desinteresată.

Viaţa noastră socială este influenţată foarte profund

www.digibuc.ro

de asigurări având asupra vieţei efecte numeroase şi importante din mai multe puncte de vedere.

Din punctul de vedere moral, efectul cel mai salutar este siguranţa şi liniştea pe care le revarsă în sufletele oamenilor şi îndepărtarea fricei care stânjeneşte întreaga activitate omenească. Odată omul liberat de teamă, este regele creaţiunei, stăpâneşte forţele naturii şi are îndrăzneala de acţiune şi propăşire. Asigurarea este o forţă morală nebănuită, ea cere de multe ori abnegaţie absolută, şi se adresează sentimentelor celor mai înalte din om; ea paralizează şi ridică sufletele oamenilor, ferindu-se de dezastruri materiale şi morale, scoţându-i de sub influenţa nenorocită a filantropiei.

Asemenea din punct de vedere social, asigurarea are numeroase efecte de binefacere. Ea crează o nouă grupare a intereselor româneşti, ajutând desvoltărei simţului solidarităţei, prin solidarizarea intereselor. Ea este solidaritatea reală, solidaritatea prin lucru şi prin aceasta este o forţă socială puternică. Ea crează între oameni raporturi noui întemeiate pe dreptate, stabileşte între ei adevărata egalitate socială şi tinde să micşoreze nedreptăţile sociale, născute în mare parte prin diferenţa de siguranţă a zilei de mâine. Ea este aceea care face pe oameni egali înaintea hazardului.

Asigurarea în fine aduce o nouă ordine socială, prin aceea că proletarii sunt chemaţi prin ea la o viaţă omenească şi sunt prinşi într'o nouă viaţă socială plină de făgăduinţe.

Din punct de vedere economic, rolul asigurărei este să repare distrugerea averii, să dea putinţa omului chiar în urma unui sinistru, să se refacă, pentru a putea fi încontinuu un factor economic de producţie. Ea este şi o cauză

www.digibuc.ro

de producţie, un principiu creator de valori, desvoltând spiritul de întreprindere şi sporind valoarea capitalurilor existente. Ea dă capitalurilor asigurate, siguranţa şi prin aceasta le sporeşte considerabil valoarea şi le creşte creditul.

Asigurarea adună capitaluri cari sunt folosite în întreprinderi economice. Ea desvoltă creditul prin aceea că pune la dispoziţie capitaluri ce pot fi plasate pe perioade mai mari.

Tot asigurarea este acel factor care aduce un spor nebănuit de civilizaţie.

Prin măsurile de prevedere ale asigurărilor se schimba faţa întregei societăţi.

Măsurile de higiena şi poliţie sanitara schimba condiţiile de viaţă.

Masurile de higienă şi poliţie veterinară schimbă aspectul grajdurilor şi tratamentul vitelor. Masurile de poliţie edilitară schimbă aspectul caselor şi oraşelor noastre.

Măsurile de prevenire a accidentelor, micşoreaza numărul expropriaţilor şi, incapabililor de munca. Masurile de prevenire a furturilor aduc la organizarea patriei şi a ordinei. Măsurile de prevenire a inundaţiilor duc la ridicarea de valoroase lucrări publice, împăduriri, revalorificari de terenuri, diguri şi lucrări de ape. Şi aşa mai departe, orice măsură de prevenire, dictată de necesităţile asigurărei, este un plus de civilizaţie, putând afirma cu drept cuvânt că, măsura de civilizaţie a unui popor şi a unei ţări se poate aprecia foarte mult după desvoltarea organizărei asigurărilor sale.

După cum şi Dl. N. Ghiulea ne descrie în volumul său „Asigurările agricole“ despre importanţa şi foloasele ce se extrag în urma organizărei asigurărilor, voiu cita mai jos

www.digibuc.ro

o parte mică din foloasele aduse de asigurarea reparatoare.

— „Asigurarea reparatoare", prin despagubirile pe carè le dă, nu înlocueşte numai pierderea individuală, ci înlocueşte şi pierderea sociala, care rezulta de pe urma unui dezastru. Prin urmare, măsurile preventive şi represive prin care se înlatura şi se reduc pagubele, au o mare importanţa socială. Prin măsurile pe cari asigurarile le cer şi le impun, în ce priveşte înbunătăţirile funciare, contra inundaţiei, secetei şi chiar îngheţului; în ce priveşte serviciul veterinar, învaţatori ambulanţi, pentru creşterea şi îngrijirea vitelor ca masuri contra mortalităţei animalelor; în ce priveşte măsurile şi normele pentru construcţii sau organizarea de servicii de pompieri contra incendiului; în ce priveşte aparatele şi normele de prevenire a accidentelor de muncă şi altele, se aduce o serie de îmbunataţiri sociale, care folosesc tuturor, care ridică viaţa sociala a satelor, nu numai economic dar şi tehnic, cultural şi moral.

www.digibuc.ro

VII

AGRICULTURA ŞI ASIGURĂRILE AGRICOLE

Dintre toate activităţile omeneşti, agricultura este cea mai supusă calamităţilor naturale.

Agricultorul nu este sigur de munca şi produsul muncii sale nici într'un moment al exploatării. Dacă iarna pământul n'a fost acoperit de zăpadă, sau primăvara nu a plouat la timp, germinaţia seminţei aruncată din toamnă în pământ nu se mai face. Ori dacă primăvara a plouat prea mult, sămânţa putrezeşte. Seceta aduce calamităţi, ploi prea multe de altă parte pot să înece pământul şi recolta să fie pierdută prin inundaţii; iar recolta scăpată de ploi sau secetă, poate fi ameninţată în tot momentul de grindină, insecte, animale de câmp sau boli criptogamice. Şi chiar după ce a fost strânsă de pe câmp, până la desfacerea sau vânzarea ei, este ameninţată în cläi, hambare, sau depozite de distrugere prin foc, apă, sau furtună. Dacă din cauza accidentelor, a unei boli sau a unei epizotii agricultorul îşi pierde vitele de muncă, în orice moment al exploatării s'ar găsi, el nu mai poate să-şi continue munca. Furtunile pot să-i dărâme în orice moment instalaţiile şi locuinţa, iar focul poate să i-le mistuie. Deci, viaţa lui este

www.digibuc.ro

cu totul nesigură şi întâmplătoare, neavând ţaranul nostru nici un punct de siguranţa. Din această cauză agricultorul este nevoit sa-şi caute sprijinul. Ori el, sprijinul necesar şi-l poate găsi numai în asigurare, unde oricând îşi poate pretinde garantarea averii, produselor, maşinelor, instrumentelor sale de muncă şi a vitelor sale.

Agricultorului trebue să i se dea o asigurare completa, pentru a fi sigur pe munca sa, pe averea sa şi pe produsul muncii sale. Greutăţile exploatarei agricole şi nesiguranţa acestei exploatari, aduce cu sine depopularea satelor şi pentru a se putea evita astfel de crize agricole, care de multe ori este întovărăşită de o criză de lucru pe pieţele oraşaneşti, trebue sa i se dea agricultorului putinţa unei vieţi mai uşoare şi mai bune, fiind totodata asigurata averea şi munca lui.

Procesul agriculturei implica desvoltarea asigurarilor, iar desvoltarea asigurarilor ajuta perfecţionarea agriculturii.

Cu cât exploatarea a luat un avânt mai mare, cu atât agricultorul vede cu mai multa nelinişte nesiguranţa în care traeşte şi pericolul mare care-l ameninţă şi atunci asigurarea se impune mai mult ca oricând, fiind absolut necesara şi desvoltarea ei urmând să aducă cu sine desvoltarea agriculturei.

Ea este un izvor fecund de îndrăzneala şi iniţiativă de intreprinderi noui, de linişte sufletească, aduce siguranţa muncii şi roadelor ei. In felul acesta agricultura se industrializeaza, ajungându-se la perfecţionarea ei.

Fără organizarea sigurarilor agricole, nu mai este cu putinţa nici creditul agricol, care după cum am mai spus, este pârghia industrializării şi progresului agriculturei, pentru că garantarea creditului agricol este puţin solidă şi

www.digibuc.ro

în caz de neasigurare a patrimoniului agricol, gajul şi creditul este complect descoperit. Deci prin asigurarea bunurilor agricole se măreşte patrimoniul agricultorului. Creditul agricol poate fi sporit, iar prin garantarea acestui patrimoniu, prin siguranţa gajului, creditul agricol se desvoltă putând fi făcut mai uşor şi mai sigur.

Din relatarile de mai sus, se poate vedea necesitatea şi importanţa asigurărilor agricole, pentru desvoltarea şi propaşirea economiei naţionale şi echilibrarea bilanţului economic format din bogăţia agricolă care este bogăţia naţională. Desvoltarea agriculturii aduce propaşirea economiei naţionale întregi. Liniştea şi echilibrul social pe care asigurarile le aduc în desvoltarea normala a agriculturii au o puternică repercusiune şi influenţă asupra stării sociale în general, pentru care fapt Statul, în interesul economic al sau, este dator ca sub formă obligatorie, să organizeze asigurarile pe cari iniţiativa privată nu a avut puterea să le facă.

OBLIGATIVITATEA IN ASIGURARILE AGRICOLE

Omul conştient de datoriile sale catre societate în care trăeşte are anumite obligaţii, anumite datorii sociale de la care nu se poate sustrage. Intâia datorie a omului este de a fi prevăzator, apoi de a se ajuta reciproc cu ceilalţi membri ai societăţii. Are datoria de a organiza institute de asigurare contra diferitelor riscuri care-l ameninţă. Omul mai are o importanta datorie, ca atunci când este valid, când poate munci şi câştiga să puna de o parte din câştigul lui, pentru ca atunci când nu va mai putea munci să se ajute din capitalul strâns; vorba proverbului (bani albi

www.digibuc.ro

pentru zile negre, sau, cruţa la tinereţe, ca să ai la bătrâneţe).

Omul are datoria faţă de sine şi de demnitatea sa, de a nu ajunge la mila nimănui. Ori pentru aceasta el are datoria de a fi prevăzător.

Fiecare depinde de ceilalţi şi fiecare trebue să lupte ca viaţa în societate să fie cât mai mulţumitoare pentru toţi, deoarece în această viaţă comună, fiecare suntem obligaţi a ne ajuta unul pe altul la nevoe. Omul are datoria de a se ajuta în chip mutual cu semenii său. Tot omul este acela care are datoria de a organiza contra diferitelor riscuri carî îl ameninţă, instituţii de apărare şi ocrotire. Această obligaţie a omului care trăeşte în societate, duce în chip logic la obligaţia de asigurare. Instituirea de catre societate a acestei obligaţii, nu este decât urmărirea împlinirei unei datorii, la care fiecare membru al societăţii este obligat.

Prin obligaţia de asigurare, membrii societaţii sunt siliţi sa-şi împlinească o datorie socială imperioasă.

Obligaţia de asigurare nu priveşte şi nu atinge decât pe cei neprevazători şi Statul are datoria şi dreptul de a-i constrânge să fie stăpâniţi de simţul prevederii.

In păturile inferioare găsim un puternic fundament, pe care se poate clădi instituţia asigurărilor, găsim un puternic simţ de solidaritate, de ajutor reciproc, de mutualitate, care ne asigură reuşita unei bune organizări de asigurări. Intemeiată pe simţul social al ţărănimei, pe simţul de mutualitate al ei, întemeiată apoi pe dorinţa de îmbunătăţire a soartei şi de desrobire de sub ameninţarea nesfârşitelor nenorociri ce se abat asupra agricultorilor, obligaţia de asigurare, nu numai că nu poate întâmpina opunere din partea ţărănimei, în ce priveşte asigurarea contra riscurilor a-

www.digibuc.ro

gricole, dar este dorită, fiindcă între cultivatorii de pământ sunt destui care înţeleg necesitatea asigurărilor agricole şi vor să se organizeze; însă întâmpină nepăsarea şi indolenţa altora dintre ei, cari nu au nici simţul prevederii, nici înţelegerea valorii asigurărilor agricole.

Este cu atât mai îndreptăţită obligativitatea în asigurările agricole cu cât în păturile agrare simţul de prevedere simţul de iniţiativă sau cel de organizare sunt mai slab înţesese. Organizându-se însă, aceste asigurări ca asigurări de Stat, este necesară introducerea totodată şi a organizării educaţiei sociale. Funcţionarii cari vor fi însărcinaţi cu aplicarea asigurărilor, vor avea datoria să facă şi pregătirea sufletească a ţăranilor şi să le facă şi o educaţie mutualista. Agentul de asigurare va trebui ca mereu să predice, ca un apostol, în popor şi sa arate binefacerile organizarei asigurărilor, făcând fără încetare educaţia mutuală a celor de jos, desvoltându-le simţul de prevedere şi de ajutor reciproc, agentul face aceasta propagandă în interesul lui personal, pentru a putea contracta cât mai multe asigurări în urma cărora el profită, profitul şi acţiunea căruia însă e folositoare societăţii întregi.

NOŢIUNI ELEMENTARE DE ASIGURARE.

Primul element al noţiunii organizării asigurărilor este contractul de asigurare.

Contractul de asigurare este actul prin care se constata înţelegerea încheiată între asiguraţi şi asigurători, în vederea garantarii unor bunuri determinate, contra unor riscuri naturale, specificate în el.

Forma scrisă a contractului nu face parte din esenţa contractului de asigurare, nefiind necesară nici forma au-

www.digibuc.ro

tentica. Actul scris se numeşte poliţă de asigurare. Orice contract de asigurare sau poliţă, conţine doua feluri de condiţiuni: Condiţiuni de asigurări generale, imprimate pe poliţe şi condiţiuni de asgurări sociale, scrise cu mâna, pentrucă aceste variază dela caz la caz, ambele condiţiuni având forma obligatorie faţă de parţi. Odata actul semnat, înseamnă aprobarea condiţiunilor, acceptarea lor şi cunoaşterea contractului subscris. Poliţa în cazul asigurarilor mutuale este înlocuită prin contractul de asigurare, care poate să se referă la dispoziţiile statutare pentru stabilirea clauzelor sau să se prevada în scris clauzele generale şi acelea speciale ale fiecărui caz în parte.

Dl. George Hamon susţine că în asigurările publice contractul de asigurare este necesar numai în asigurarile facultative, neavând contractele nici un înţeles în asigurările obligatorii.

Legea de organizare a asigurărilor publice comanda raporturile dintre asiguraţi şi asiguratori, fiind complectată prin regulamentul de aplicare al legei, sau de Statutele institutelor publice de asigurare, care însă în nici un caz nu pot contrazice sau modifica legea.

Contractul de asigurare poate fi modificat sau chiar şi anulat prin convenţia părţilor şi în cursul duratei lui, luând chiar sfârşit, din mai multe motive ce depind de împrejurări, ca: Expirarea termenului de contractare, rezilierea convenţională a părţilor, falimentul asigurătorului sau a asiguratului, anularea din cauza nerespectării anumitor clauze şi prin cedare de portofoliu.

După Paul Sumein asigurarea garantează bunurile existente contra distrugerii sau a micşorărilor în toate riscurile, d. ex.: în riscuri de grindină, asigurarea garanteaza un bun sperat, recolta sperată, despăgubind pe cultivator în

www.digibuc.ro

caz de sinistru, de valoare pe care acele recolte le-ar fi avut la cules, sau de valoarea specifica în contrctul de asigurare.

Adrien Delavallade ne arată în lucrarea sa cari sunt condiţiunile asiguratului. In primul rând este buna credinţă. Este obligat a indica lamurit în oferta sa de asigurare, calitatea în care se asigură; a declara exact cantitatea şi valoarea asigurata; a arata exact întinderea pământului pe vecinataţi, situaţia şi denumirea locului. Asemenea este obligat a anunţa într'un termen stabilit orice schimbari s'ar produce în proprietatea sa, în cursul asigurarei ca: gajarea produselor, vânzare, schimbare de asociaţie, asigurarea la un alt asigurator, sporirea cantitaţii sau a valorii.

Alfred Fratscher susţine că în afara de condiţiile generale de asigurare cari privesc pe toţi asiguraţii, în contractul de asigurare se prevad şi condiţiuni speciale, privind în chip deosebit pe contractant.

Aceste condiţiuni variaza însa dela caz la caz după natura locului, dupa natura riscului şi după natura obiectului de asigurare şi fac parte din ceeace se numeşte individualizarea riscului; ca pilda putem cita: asigurarea cu risc şi condiţii speciale, a tutunului.

Asiguratul cu primă sau cotizaţie platită îşi cumpară garantarea riscului său căci dupa concepţia lui Gabriel Arnand, cotizaţia este pentru fiecare asociat, un drept la un ajutor din partea coasociaţilor sai, deci dupa părerea lui, ea în fond este un ajutor.

Cotizaţiile sau primele pot fi şi ele de mai multe feluri: în ce priveşte riscul ele pot fi *unitare sau clasificate.*

Unitare, când indiferent de natura şi importanţa riscului, asiguraţii plătesc tot aceeaşi primă sau cotizaţie. Acest fel de cotizaţii este folosit de cele mai multe ori în

www.digibuc.ro

asigurările publice obligatorii, deoarece în felul acesta, se urmăreşte simplificarea şi uşurinţa administraţiei.

Clasificate sunt atunci când primele sau cotizaţiile sunt plătite de asiguraţi după tariful proporţional cu riscurile pe care fiecare asigurat le aduce în asigurare. Aceste tarife vor fi calculate după datele procurate de ştiinţă şi după experienţa altora, iar după câţiva ani de funcţionare după o experienţă proprie. In ce priveşte valoarea asigurată, prima sau cotizaţia poate fi fixată după producţie sau după suprafaţă. In cazul când se va lua sistemul după suprafaţă, se va percepe o anumită taxă la hectar, care poate fi unitară sau variabilă, ca natura culturii sau a terenului, model întrebuinţat mai ales în asigurările publice. Iar în prima sau cotizaţia după producţie, prima este stabilită la 100 lei valoarea asigurată, gradată după natura recoltei. In ce priveşte preţul asigurărei, primele pot fi de două feluri: fixe şi variabile. Cele fixe sunt rezultate din calcularea matematică şi statistică a riscului. Ele dau dreptul asiguratului la despăgubirea prevăzută în contract în cazuri de sinistru. Cotizaţiile variabile, pot fi la rândul lor de două feluri: cotizaţii anticipate cu cotizaţii suplimentare şi cotizaţii de repartiţie. In primul sistem se va lua la începutul anului o cotizaţie de fiecare membru şi ceeace nu ajunge se va împărţi între membri sub formă de cotizaţii suplimentare. Iar în sistemul al doilea, asiguraţii nu plătesc nimic la începutul anului, totalul pagubelor fiind împărţite între toţi membrii asiguraţi în cotizaţii de repartiţie.

Primele şi cotizaţiile se vor plăti după anumite norme si dispoziţiuni. De ex.: la începutul anului, la încheerea contractului, de asigurare şi la date fixe hotărîte în contract. Neplata cotizaţiilor poate atrage după sine rezilierea contractului de asigurare, de drept, dacă asigu-

www.digibuc.ro

rătorul vrea. In asigurările publice cotizaţiile sau primele de asigurare restante, vor putea fi încasate prin aceleaşi mijloace ca şi impozitele de stat.

EVALUAREA DAUNELOR

Evaluarea daunelor în organizarea asigurărilor este una dintre părţile cele mai delicate, deoarece aci, atât asiguratul cât şi asigurătorul îşi au interesele lor cât mai mari, pentrucă, cu această ocazie asigurătorul poate avea prilejul da a-şi restrânge multe părţi din răspunderile şi datoriile sale. Insă pentru a se putea evita neînţelegerile isbucnite mai întotdeauna în evaluarea daunelor, e bine că s'a stabilit dela început anumite norme pe baza cărora să se facă evaluarea, stabilindu-se anumite obligaţii cari trebuesc respectate de ambele părţi, De ex. asiguratul sinistrat va fi obligat cf. art. 461 c. com. ca în timp de 3 zile de când s'a întâmplat sinistrul sau de când a luat cunoştinţă de el să anunţe pe asigurător despre sinistrul întâmplat, printr'o declaraţie de daune, făcută pe formular tip, stabilit de statut, care va conţine date privitoare la contractul de asigurare şi declaraţia anuală la care se referă; asemenea este asiguratul obligat a procura orice probă ce se va cere de comisiunea specială.

Indatoririle asiguratului la încheerea contractului: lucrurile asigurate pentru întreaga lor valoare, nu pot fi din nou asigurate pentru acelaş timp şi aceleaşi riscuri.

2. Asiguratul e dator să nu declare lucrurile de o valoare mai mare decât cea reală.

3. Asiguratul e obligat să declare toate faptele cunoscute lui, şi care ar putea să aibă o influenţă asupra riscu-

www.digibuc.ro

rilor, pe care dacă le-ar cunoaşte asigurătorul, n'ar încheia contractul, sau l-ar încheia în alte condiţiuni.

4. Asiguratul să nu asigure lucruri cari au încetat de a mai fi supuse riscurilor.

1. Asiguratul e obligat în timpul duratei contractului, sa plătească prima de asigurare la scadenţele convenite.

2. Asiguratul nu trebue prin faptul său, să mărească sau să transforme riscurile, astfel încât asigurătorul dacă le cunoştea în momentul încheerei contractului, n'ar fi consimţit la asigurare, sau nu şi-ar fi dat consimţimântul în aceleaşi condiţiuni.

Declaraţiile de sinistru se vor face numai atunci când pagubele au fost mai mari decât limita sub care nu se face despăgubirea şi care limită este hotărîtă de asigurarea respectivă, obijnuit fiind până la 500 lei sau 1/8 şi 1/20 din totalul recoltei, în cari cauze dacă s'au făcut cheltueli de expertiză şi pagubele nu şi-au ajuns limita, atunci cheltuelile cad în sarcina asiguratului. Această măsura este binevenită, punându-se în felul acesta frâna imaginaţiei cultivatorului asigurat, care ar putea exagera importanţa daunei. Pentru a scuti instituţia de a se ocupa cu daune minime, a căror constatare devine mai costisitoare decât despagubirea este necesara luarea acestor măsuri. Constatarea pagubelor se face de obicei prin buna înţelegere între asigurat sau delegatul său şi delegatul asigurătorului. Comisiunea de constatare va avea totdeauna dreptul de a asculta martori, de a inspecta planul economic al moşiei, a măsura şi a ridica planul. Evaluarea daunelor se va face întotdeauna numai la faţa locului, asupra situaţiei reale. Comisia însărcinată cu această misiune de evaluare, va trebui să cunoască mai deaproape natura termenului, principiile de cultură ale ţinutului, puterea vegetaţiei locale, ex-

www.digibuc.ro

rumerea climaterică, vizitarea câmpului sinistrat; să stabilească bunurile în cultura şi procentul lor din cultura totală, situaţia şi starea culturii, boalele şi alte cauze care micşorează cantitatea şi valoarea lor. (Orice sinistru trebue să fie anunţat cu o nouă declaraţie chiar în celaş loc şi la aceiaş bun). In cazul când dăunatul nu este mulţumit cu evaluarea sau rectificarea făcută, are dreptul de a cere o nouă expertiză, indicând cuantumul pretenţiunilor în hectolitri şi în bani, printr'o adresă făcută direcţiunei asigurărei, trebuind ca imediat să indice numele expertului ales de el şi să plătească o taxă necesară cheltuelilor de expertiză, însă înainte de a proceda la expertiză, părţile şi experţii semsă plătească o taxă necesară cheltuelilor de expertiză, înlitigiu, supuse expertizei, totodată fiind obligaţi cei doi experţi a celor două părţi a numi un al treilea expert (supra-expert), care va avea misiunea de a hotărî în cazul unei divergenţe ivită între experţi, asupra punctelor rămase în dezacord. Acest consiliu de experţi va proceda adupa acelcaşi norme ca şi comisia de constatare. Cheltuelile de expertiză vor fi fixate de consiliu arătând totodată partea care a pierdut şi care este obligată a suporta aceste cheltueli. Dacă totuşi se întâmplă ca una din părţi să fie nemultumită şi de felul cum a constatat consiliul de experţi evaluarea, partea nemulţumită se mai poate adresa unei comisiuni de arbitraj dacă îndeplineşte condiţiunile prevăzute în condiţiunile de asigurări speciale. In urma hotărîrilor luate de comisiunea de constatare, consiliu de experţi sau comisiunea de arbitri, asigurarea procedează la plata despăgubirilor dăunaţilor. Plata despăgubirilor se face de obicei la sfârşitul anului şi în unele cazuri şi în cursul anului, depinzând de încasările efectuate.

www.digibuc.ro

SERVICIILE ŞI OPERAŢIILE ADMINISTRATIVE.

Administraţia asigurărilor în general este destul de complicata, având servicii foarte numeroase şi rulaj complex. Din toata această vastă operaţie, asiguratul poate avea posibilitate de a cunoaşte cât de puţin ; de ex. : serviciul agenţiei, expertului, a directorului, administratorului-delegat, a consiliului de administraţie, a comisiunei de cenzori şi adunării generale, servicii care sunt foarte puţine pe lânga celelalte ; deoarece administraţia asigurărilor este facută de un oarecare număr de servicii şi operaţiuni, adaptate fiecare la o lucrare specială. Serviciile în general sunt repartizate sub următoarea formă sau ordine :

I. *Serviciul corespondenţei.* Acest serviciu este destinat de a ţinea legăturile asigurarei cu asiguraţii, cu terţele persoane, cu alte instituţii sau oficii publice.

II. *Serviciul poliţelor* destinat pentru admiterea, stabilirea şi încheerea contractelor.

III. *Serviciul sinistrelor.* Acest serviciu se ocupă cu operaţiunile de înregistrare şi verificare a sinistrelor, a actelor, a anchetelor, expertizelor, a transacţiilor.

IV. *Serviciul contabilităţei şi al casieriei.* Acest serviciu se ocupă cu ţinerea registrelor, prepararea bilanţului, contului de Profit şi Pierdere, operaţiile încasărilor şi a plăţilor.

V. Serviciul de organizare, care se ocupă cu organizarea agenţiilor, achiziţiilor şi propagandei.

VI. Serviciul de actuarizat şi statistică, ce se ocupă cu calcularea tarifelor şi facerea statisticelor.

Această organizare clasificată şi ordonată după sistemul lui Gh. Hamon este mai restrânsă pentru întreprinde-

www.digibuc.ro

rile mai mici şi mai vastă pentru întreprinderile mai mari, adică acelea cu un câmp de activitate mai larg;.

Ea serveşte în ambele cazuri, gestiunei normale a portofoliului asigurării.

Valoarea administrativă a unei asigurări se poate mai întotdeauna judeca şi aprecia după raportul care se poate stabili între totalul cheltuelilor generale şi totalul bilanţului.

O organizare şi administraţie bună în asigurările agricole, pot avea totdeauna un bilanţ cu un frumos excedent în tot cazul mai mare sau mai mic, după activitatea depusă şi totalul afacerilor lor. Excedentul provenit prin buna organizare este necesar întărirei organizaţiei pentru a avea o soliditate a operaţiilor de asigurare şi totodată sporirea încrederea asiguraţilor.

Casele de asigurări ca şi oricare altă întreprindere trebue să-şi constituie fondul de rezervă, pentru acoperirea riscurilor care sunt atât de aleatorii, pentrucă nici o prevedere şi nici o ştiinţă nu va putea găsi niciodată echilibrul între cotizaţii şi despăgubiri.

FONDUL DE REZERVA

Fondul de rezervă este şi aci absolut necesar ca şi la oricare altă instituţie, pentru acoperirea eventualelor deficite. Ele se va compune din următoarele sume :

a) 20% din cotizaţiile membrilor.

b) Taxele de intrare.

c) Subvenţii de Stat, judeţ şi comună.

d) Donaţii şi alte resurse extraordinare.

e) Dobânzi calculate asupra fondului.

f) Beneficiile nete anuale.

www.digibuc.ro

g) Despăgubirile acordate şi nereclamate timp de 2 ani, deci prescrise.

h) Amenzi.

i) Dobânzile capitalului împrumutat.

Acest fond de rezervă va fi limitat la de 2 ori suma mijlocie a totalului despăgubirilor şi cheltuelilor de administraţie pe ultimii 5 ani.

Din fondul de rezervă se va întrebuinţa numai atunci când suma cotizaţiilor nu ajunge despăgubirilor necesare a cheltuelilor de asigurare, în care caz anual se va putea întrebuinţa până la maximum 1/4 din valoarea fondului iar în cazul când nici astfel despăgubirile nu pot fi acoperite se va recurge la intervenţia Casei de Asigurare. Membrii înscrişi mai târziu cari nu au contribuit la formarea fondului de rezervă, vor plăti o taxă de intrare care este desemnată tot fondului de rezervă.

ASIGURARILE AGRICOLE ŞI CREDITUL AGRICOL

Plasamentul fondurilor de rezervă din asigurarile agricole, nu va trebui să întărească creditul altor activităţi economice, de oarece aceste fonduri fiind adunate prin jertfa agricultorilor, va trebui să le întărească creditul lor venindu-se chiar în ajutorul lor la nevoie. Plasarea cea mai echitabilă şi cea mai bună a fondurilor de rezervă, ar da agricultorului — direct prin casa de asigurare sau eventual prin intermediul instituţiilor de credit agricol, ca băncile cooperative, agricole sau alte bănci agrare ori sătesti, — un ajutor important, de refacere economică.

Intrucât aceste fonduri trebuesc a fi ferite de orice risc de pierdere e preferabil a se plasa prin intermediul Băncii Centrale Cooperative sau a Creditului Agricol,

www.digibuc.ro

care în schimb şi-ar lua răspunderea solidară a integralităţii şi fructificărei capitalului lor. Afara de aceasta prin plasarea acestui capital la un mare institut de credit agricol, se realizează scopul sporirii creditului agricol, fără ca instituţia să-şi mărească lucrările cu un nou serviciu de credit. Această colaborare de serviciu reciproc între Casele de asigurări Agricole şi Cooperaţia care sunt nişte instituţii surori este absolut necesară, de oarece Casele de Asigurări Agricole, nu trebue să urmărească nici o concurenţă cu sora ei Cooperaţia, care şi aşa este mereu lovită şi urmărită de capitalismul burgheziei. Din contră trebue ca prin colaborare să caute a ajunge la un bun sfârşit prin satisfacerea şi susţinerea integrala şi complectă a tuturor intereselor agricultorilor şi a agriculturei care formează în ţara noastră adevărata bogaţie naţională, de care depinde în cea mai bună parte starea şi desvoltarea noastră economică şi culturală. De altă parte siguranţa pe care asigurările agricole le-ar da agricultorului pentru persoana şi averea sa, întăreşte prin aceasta, temelia agriculturii, temelia îmbunătăţirii financiare, ridicarea valorii pământului şi a bogăţiei naţionale, ameliorarea rassei animale şi intensificarea culturii agricole. Ţăranul fără siguranţa averii lui, cu un capital modest, cu un inventar neînsemnat, nu va putea avea niciodată un curaj în întreprinderea sa, nu se va putea găsi în el nici o scânteie de iniţiativă şi astfel gospodăria ţărănească va continua mai departe să stagneze, fără nici o propăşire

Un alt mare folos ce l'ar aduce organizarea asigurărilor Statului ar fi faptul că aceste asigurări agricole ar lua locul Statului în garantarea pe care acesta îl are în creditul agricol, fiind totodată şi mijlocul de garantare cel mai drept şi mai firesc. Acest mijloc ar scuti guvernele ţării

www.digibuc.ro

de mari pagube de împrumuturi, făcând ca pe viitor să fie inutile fondurile pe cari Statul ar fi nevoit să le pună la dispoziția Băncilor Populare, pentru diferite operații ale creditului agricol. Iar sumele mari pe cari asigurările agricole le-ar pune la dispoziția creditului sau altor opere de interes social, ar avea chiar ele însile puternice influențe economice, sociale și culturale. Aceste asigurări ar avea foarte mare influență și asupra instituțiilor economice și de credit țărănesc, pentrucă creiarea de case de asigurare ar înlesni ba chiar ar impune creiarea de bănci populare sătești, pentru operațiile lor de casse și de bani aducând numeroase schimbări economice în organizarea creditului, transformând credítul pe gaj în credit personal, transformare la care trebuie să ajungă orice credit și care transformare se va putea ușor face bazat pe garanția personala ce o va aduce asigurările în siguranța ce o reprezintă. Deci în felul acesta organizarea acestor asigurări agricole este de o foarte mare importanță și de un extrem interes pentru Cooperația de Credit și în general pentru mărirea și întărirea creditului agricol care actualmente este pe punctul cel mai decăzut.

Ca încheiere a acestui capitol putem afirma necesitatea legăturii ce va fi necesar să existe între organizarea asigurărilor și între organizația Cooperației și care se ilustrează în chip spontan din viața însăși practică a lor, ce o vedem efectuându-se zilnic prin probe pe teren.

ASIGURARILE AGRICOLE PUBLICE ȘI ORGANIZAREA LOR

Intrucât în țara noastră predomină spiritul democrației, este evident că și organizarea asigurărilor agricole, va

www.digibuc.ro

trebui să se sprijine pe acelaş principiu, „principiul democratic". Determinând bineînţeles cari sunt cele mai bune aşezări tehnice, cele mai bune aşezări administrative, financiare şi legale a asigurărilor agricole la noi în ţara

Din punctul de vedere al datoriei sociale de prevedere şi de ajutorare a aproapelui (un principiu de morală democartic) rezultă obligaţia de asigurare şi îndreptaţire a impunerei ei. Acei neprevăzatori sau neînţelegători au datoria lor sociala de a ajuta pe aproapele lor, ajutându-se pe ei personal; ori acei cari prin nepriceperea lor nu înţeleg foloasele asigurării, nu vor putea fi lăsaţi în afara de prevederea socială şi Statul va avea datoria de a-i sili să fie prevăzători şi de a-i obliga să se asigure. Dacă cerem obligativitatea, nu denota ca noi nu am recunoaşte influenţa pe care libertatea o are asupra desvoltării sufletului omenesc, ori alte virtuţi înalte isvorâte din libertate. Dar neputinţa de a putea convinge pe toţi că trebue sa-şi faca datoria de prevedere socială, ne va sili să admitem şi principiul obligativităţei, care de altfel nu este în contrazicere cu principiul libertăţei, întrucât pe acei cari sunt şi vor fi prevăzatori şi cari din propria lor convingere găsesc ca este necesară această asigurare şi se asigură, nu-i atinge obligativitatea de asigurare, fiind îndreptată numai contra celor neprevăzători şi incapabili de a înţelege rostul şi efectul prevederii.

Această obligativitate a asigurărilor agricole ar trebui impusă ca şi obilgativitatea învăţământului primar şi aceasta mai ales că suntem o ţară de mică proprietate trebuesc să fie obligatorii aceste asigurări pentru a nu se putea exclude de bună-voie, acei cari nu sunt îndeajuns de ameninţaţi de riscurile agricole, sau acei cari având averi

www.digibuc.ro

mari, pot fi proprii lor asigurători, precum nici acei cari nu au simţul de prevedere destul de desvoltat.

Este natural că flagele naturale cum sunt grindina, inundaţiile, fiind în legătură cu clima şi situaţia geografică a locului, nu bântuie cu aceiaş putere pretutindeni. Sunt unele localităţi, unde grindina nu bate aproape deloc şi sunt altele unde bate mai întotdeauna regulat. Sunt localităţi cari sunt inundate oridecâteori vin apele mari şi altele unde nu vin nici odată.

Se înţelege dela sine că acei cari sunt feriţi de asemenea dezastre nu vor simţi nevoia asigurării, numai acei cari sunt cu siguranţă supuşi dezastrelor. Numai aceia îşi vor da seama de importanţa lor.

De unde rezultă că datoria socială a ajutorului reciproc mutual, impun obligativitatea asigurărilor agricole fara de care. organizarea acestor asigurări ar fi imposibilă şi chiar irealizabilă. Acelaş lucru s'ar întâmpla şi cu acei cari şi-au făcut clădiri de piatră fiind mai puţin dispuşi sa se asigure, decât acei cari îşi au clădirile facute din lemn, acoperite cu stuf. Desigur riscul acestor din urmă e cu mult mai mare ca al celor dintâiu, însă totodată şi valoarea acestora din urmă e cu mult mai mică, astfel ca deriva de aci o stabilire a omogenităţii riscului în asigurările de incendii, îndreptăţind în felul acesta principiul obligativităţei.

O altă cauză importantă care ar îndreptaţi obligativitatea asigurărilor ar fi faptul că în pătura de jos simţul prevederii nu este deloc desvoltat din care cauză în rândurile acestor oameni, îngrijirea sanataţii şi folosinţa medicinii lipseşte cu desăvârşire. Slaba ajutorarea a celor în nevoie este lăsată la simpla milă publică, de cele mai multe ori neîndestulătoare. Acum după ce am arătat motivele în general admise ale principiului obligativităţei, ne punem

www.digibuc.ro

întrebarea : dacă această instituţie a asigurarilor agricole, ar fi bine să fie organizată şi considerată ca o instituţie autonomă sau o instituţie de Stăt?

ASIGURARILE AGRICOLE, INSTITUŢIE DE STAT ŞI AUTONOMA

Intr'adevar, rolul Statului în organizarea asigurărilor este discutat foarte profund. Acei cari susţin principiul asigurărilor de Stat, susţin că asigurarea este un serviciu public şi că este în interesul comun ca această nevoie socială sa fie organizată şi jirata de Stat pentruca asigurarea este o necesitate socială în interesul general şí se cere ca ea sa fie cât mai bine organizată, putându-se discuta caracterul de serviciu public al asigurărilor.

D. Hauriou susţine în una din lucrările sale, ca responsabilitatea Statului şi dreptul de a cere repararea daunelor cauzate, de puterea publică se bazează pe ideia de asigurare isvorâtă din analogia dintre Stat şi societatea de asigurare şi în masură ce aceasta plăteşte asiguraţilor la curent cu plata primelor, despăgubiri pentru daune. Astfel şi Statul, căruia cetăţenii îi plătesc un impozit direct, asimilabil primei de asigurare, are aceiaş obligaţie de a despagubi pe cetăţenii lezaţi în drepturile lor din cauza conduitei sale.

Dealtfel şi d. St. Olenin arată că personificarea Statului printr'o societate de asigurare, e destul de veche, fiind că şi teoria de mai sus a lui Hauriou nu e decât corolarul doctrinar al paralelismului dintre Stat şi societatea mutuală de asigurare, comparaţie care era scotită de „Thiers" — „la plus vrai, la plus completement exacte qu'on put employer.

Sunt unele cazuri când prin forţa împrejurărilor, orga-

www.digibuc.ro

nizarea publică a asigurărilor este impusă, putându-se deosebi 2 categorii:

Intâia categorie ar fi aceea a asigurărilor sociale, în care intervenţia Statului este absolut necesară şi categoria a doua, aceia a sigurărilor comerciale în care intervenţia Statului ar putea fi dăunătoare.

Prin asigurări sociale, înţelegem acele asigurari cari se referă la o singură clasă socială impusă de necesităţile sociale şi politice şi care au la baza lor nevoia dreptăţii sociale. O astfel de asigurare avem noi „asigurarea muncitorească", de boală de invaliditate, de accidente, de bătrâneţe, de moarte, de lipsă de lucru şi ar mai fi nevoie de creierea asigurărilor agricole cari ar cuprinde o altă clasă socială, clasa poporului agricol, adică clasa ţărănească. Aceste asigurări agricole ar efectua asigurările de grindină, de mortalitatea vitelor, de accidente de munca, de incendii agricole ş. a. m. d.

Este evident, că principiului obligativităţei i-se pot aduce foarte multe obiecţii. Ea scade energia morala a poporului, căutând să se destrame cel mai puternic element de educaţie socială care este prevederea conştientă şi solidară. Totuşi, a aştepta ridicarea energiei morale şi a desvoltării simţului de prevedere în massă, sau a lasa mai departe să stăpânească realitatea socială, nedreptatea, inegalitatea, ar fi ceva periculos şi insocial. Periculos ar fi din punctul de vedere al separării din ce în ce mai mult a claselor sociale între ele şi ar fi insocial pentrucă s'ar tolera prea mult nedreptatea şi inegalitatea. Deci Statul nu trebue să depăşească acest rol, mai ales că întărit politiceşte împlinindu-se opera de cotificare poate pretinde o centralizare şi stăpânire absolută a întregei vieţi economice şi sociale, susţinându-se teza că numai o organizare de Stat

www.digibuc.ro

poate îndeplini condiţiunile tehnice ale unei bune organizări. Este just că Statul, prin aceste asigurări, va căuta să urmărească sau un scop economic sau un scop social. In primul caz ar fi oferirea asigurărilor într'un chip liber tuturor cetăţenilor, nefiind un număr abuziv de acţionari şi agenţi cari măresc cheltuelile administrative, mărind prin aceasta şi condiţiunile de asigurare.

Dacă însă se urmăreşte un scop social introducându-se asigurarea obligatorie, se adună toate riscurile, devenind Statul un fel de reparator al caselor incendiate, un pensionat al tuturor, cu alte cuvinte l'am putea numi „Statul *providenţă*". Desigur, Statul poate oferi asigurarea în condiţiuni mai avantajoase căci el poate face să dispară şi exploatarea şi cartelarea asigurătorilor. Statul este dator să repare aceste nedreptăţi ale vieţei sociale, în special, aceia de a obţine câştiguri şi beneficii enorme ca acţionar la asigurări, devenind bogat pe nedrept şi grefat pentru o trebuinţă omenească.

In ce priveşte asigurările agricole dela noi din România, condiţia actuală este de aşa natură, încât este de absolută nevoie şi chiar urgentă intervenţia Statului. Trebuie însă să se caute a înlătura dificultăţile pe care le naşte administraţia publică şi a se căuta o împăcare a tuturor intereselor.

Intervenţia Statului în organizarea asigurărilor agricole la noi, este neapărat necesară, nu numai fiindcă această organizare este una din problemele vitale ale agriculturei noastre; nici fiindcă împrejurările noastre culturale şi economice impun această intervenţie, dar şi fiindcă în ţara noastră iniţiativa şi acţiunea privată s'au arătat neputincioase, nule, pentru satisfacerile marilor interese ale ţarei, ce se leagă de organizarea asigurărilor agricole.

www.digibuc.ro

Inițiativa Statului a fost aceia care a jucat un rol, important și hotărâtor în toate chestiunile vitale ale acestui popor se înțelege că acest fapt este un rău pentru noi, atât timp cât pretuindeni inițiativa privată și acțiunea cetățenilor au fost propulsorii desvoltării tehnicei științei și civilizației. Insă în țara noastră totul s'a așteptat dela Stat și Statul făcând totul, azi trebuie să-l recunoaștem și să-l luăm în considerație.

Situația de azi și împrejurările noastre economice și sociale după împroprietărire, mai mult ca oricând, nu pot aștepta trezirea conștiinței și a inițiativei private pentru organaizrea liberă a asigurarilor agricole, neputându-se găsi o alta organizare mai echitabilă mai temeinică și mai generală decât aceia pornita din inițiativa și cu ajutorul Statului. Marele economist german Adolf Wagner tratează în cunoscutul său volum „Der Staat und das Versicherungswesen" despre statificarea asigurărilor, aducând ca argument în această chestiune, analogia care ar exista între serviciile publice ca: poșta, căile de comunicație și asigurările de incendiu, grindină și mortalitatea vitelor și între faptul că asigurarea neputând fi bine organizată de un singur individ, întreprinderea de asigurare nefiind o întreprindere individuală ci socială, cea mai mare, mai bună și mai sigură societate care să organizeze asigurările ar fi Statul, căci numai el ar putea să le centralizeze și să le dea unitatea de organizare și de direcție.

Dar dacă toate aceste motive ne determina să dăm Statului un rol atât de mare în inițiativa organizării asigurărilor agricole, nu vom putea înțelege că amestecul Statului în această organizare să meargă prea departe, deoarece o organizare de Stat are în cele mai multe rânduri o mulțime de lipsuri, mai ales că administrația publica rare

www.digibuc.ro

ori a dat dovadă de îndemânare în organizarea şi conducerea serviciilor de interes economic şi social. Şi aceasta din cauză că tehnica administraţiei publice e prea formalistă Oficiile funcţionarilor în marea majoritate a cazurilor fiind făcute fără interes şi devotament pentru instituţii. Urmând un alt mare defect în administraţiile publice de Stat, influenţele politice şi personale cari sunt cele mai active şi mai dăunătoare instituţiilor, mai ales azi când stabilitatea guvernelor este atât de nesigură şi de scurtă durată 1).

In special, pentru asigurările agricole, o instituţie gingaşă nouă, necunoscută, ar fi un adevărat dezastru o asemenea administraţie. Luând în considerare avantagiile pe care le aduce administrarea de Stat şi cea autonomă, la fel dezavantagiile ambelor părţi, credem nimerit să opinăm pentru o organizare a asigurărilor agricole autonomă şi de Stat, limitându-se dreptul Statului de amestec în administraţia şi organizaţia ei. Dar nici autonomia nu va putea da roade strălucite, dacă nu se vor putea găsi elemente competente, cinstite şi devotate, care sa realizeze o organizare ştiinţifică, o tehnică superioară, o administraţie democratică, raporturi echitabile între instituţie şi mebrii ei şi o aşezare financiara temeinică. Este natural ca într'o ţară civilizată şi de mare cultură, aceste condiţii pot fi uşor îndeplinite dar pot fi cu greu găsite, într'o ţară înapoiată; şi Statul care are datoria şi răspunderea ordinei echităţei şi ocrotirei sociale, nu va putea lăsa, necunoscând toate virtuţile autonomiei, ca ideia de asigurarea mutuală să fie compromisă.

Statul are datoria să o reglementeze pentru ca drep-

1) După tratatul şi revistele „Asigurări".

www.digibuc.ro

turile fiecăruia precum şi drepturile societăţei să fie respectate; ca instituţia să urmarească realizarea scopurilor pentru care a fost creiată; ca conducatorii ei să nu abuzeze de drepturile şi puterea lor; ca membrii şi societatea sa-şi îndeplinească toate obligaţiile statutare; să supravegheze ca instituţia să respecte legile ţărei şi statutele sale. Asemenea Statul va avea drept de a controla oricând, pentrucă averea unei asemenea instituţii este o avere publica şi mânuitorii de bani trebue sa fie supuşi aceluiaş regim ca acel la care sunt supuşi toţi mânuitorii de bani publici. Deci dupa relatarile de mai sus, pentru instituţia nouă, a asigurarilor agricole, în actualele împrejurari, daca nu putem admite o administraţie pura de Stat, nu vom putea admite nici una cu totul autonoma, trebuind deci să gasim forma şi modalitatea, prin care sa fie concentrate cele 2 forme de organizare, urmând o cale de mijloc între organizarea autonoma şi cea de Stat, o instituţie cu o administraţie proprie, supraveghiata, controlată şi ajutata de Stat cu credinţa ca mai târziu sau mai curând instituţia sa-şi capete autonomia deplină.

Daca s'ar întâmpla ca împrejurările economice şi sociale sa fie de aşa natură ca să împiedice organizarea complectă a asigurărilor agricole, atunci aceste asigurări vor trebui organizate în parte ; adică sau numai unele riscuri introduse obligatorii, iar altele facultative, în mod provizoriu, lăsând ulterior la facultatea instituţiei studierea şi introducerea treptată a asigurării diferitelor riscuri agricole cari sunt destul de serioase.

Diferenţele pe cari le naşte dificultatea şi diversitatea riscurilor agricole şi greutăţile pe cari le ridică natura catastrofală a acestor riscuri pe grupe. Intr'o asigurare complectă, munteanul va contribui la repararea dezastru-

www.digibuc.ro

lui grindinei, la şes sau la vii, iar câmpeanul la repararea dezastrului produs de o epizootie, regiunilor de păşune sau de baltă, de unde rezultă că este absolut necesar şi just sistemul organizarii asigurărilor agricole unitare.

Pentru acoperirea sarcinilor asigurărilor agricole, pentru simplitate pentru uşurinţa convingerei masselor, şi uşurinţa aplicării asigurarilor sunt de preferat primele unice, care ar urma sa se plateasca dupa un criteriu dinainte stabilit. De ex. s'ar aplica prime unice la hectar, aceasta cale ar fi cea mai simpla şi cea mai comodă, însa nu cea mai dreapta, deoarece valoarea de producţie a unui hectar variaza din loc în loc, de unde reiese ca s'ar cere neaparat ca primele unice sa fie gradate, caci altfel ar fi lipsite de echitate. Cu aceasta gradare însă dispare principiul primei unice, simplitatea şi comoditatea, luându-le locul cotizaţiile speciale, pentru fiecare risc în parte, calculată după teoria şi tehnica asigurărilor, corespunzând desăvârşit riscului fiecaruia, ca despăgubirea pe care o va primi fiecare sinistrat sa fie proporţionala cu riscul său adica cu cotizaţia pe care a plătit-o.

Deci iată că asigurarea este ceeace se cheamă garanţia siguranţei asiguratul trecând asupra instituţiei toată răspunderea sa pentru a-şi acoperi riscul şi pentru a putea prevedea şi a-şi face socotelile întreprinderii sale pentru viitor.

MIJLOACELE PENTRU MICŞORAREA INTENSITAŢEI SINISTRELOR

Sunt şi chiar se găsesc mijloace posibile, prin care se poate micşora intensitatea sinistrelor. Aceste mijloace numite şi măsuri de prevenire a riscurilor le poate aplica cu

www.digibuc.ro

o uşurinţă oarecare mai mare Statul — având chiar atât posibilitatea cât şi datoria sau obligaţia că prin măsuri de higienă veterinară sau prin măsuri de îmbunătăţiri funciare se poate micşora considerabil frecvenţa riscului şi chiar intensitatea sinistrelor în mortalitatea vitelor, a inundaţiei, etc. Statul să nu lase întreaga răspundere asupra mutualităţei, neîndeplinindu-şi nici obligaţiile sale elementare de prevedere, represiune şi reparare pe care şi le-ar fi îndeplinit într'o măsură cu mult mai mare, în caz de lipsă a unei asemenea organizări de asigurări, fiind absolut necesar să se lase asupra Statului o bună parte din răspunderea riscurilor. Deci reiese că o organizare nouă nu s'ar putea face după dispoziţiuni şi norme vechi, trebuind ca principiile administrative, democratice să stea la baza acestor organizări a asigurărilor agricole.

Normele unei administraţii democratice cele mai bune şi singurele cu putinţă pentru organizarea acestor asigurări agricole sunt : Autonomia, descentralizarea în administraţie şi autocontrolul, supravegherea Statului, administrarea prin aleşii interesaţilor, comitete ţăraneşti locale, comitete judeţene şi un comitet central cu participarea asiguraţilor şi instituţiilor interesate, evaluarea pagubelor prin comitetele interesaţilor, ajutaţi de delegaţi specialişti, puteri de hotărâre desăvârşită în chestiile de interes local sau regional, controlul prin cenzori aleşi de adunari generale, complectată de inspectori tehnici specialişti. Numai prin aceste norme se vor putea respecta drepturile şi interesele tuturor putând fi căpătate tăria faptei principiului obligativităţei de bună voe şi administraţia fiind privită cu încredere de toţi.

Numai în felul acesta asigurările agricole vor putea avea o influenţă morală şi socială asupra masselor. Pe

www.digibuc.ro

lângă acest folos moral şi social al desvoltărei instinctelor morale, sociale şi politice, va mai avea şi folosul economic de mare importanţă a îndepărtării fraudelor.

Pentru a li se putea da acestor asigurări o organizare solidă şi independentă este necesară formarea unei legi prin care să se stabilească principiile fundamentale ale acestei organizări; autonomia, obligativitatea, supravegherea şi ajutorul de Stat, normele de constituire, reprezentare, administrare, funcţionare, dizolvare a sistemului de asociaţie, federale şi centrale de asigurare, reasigurare, datoriile şi drepturile autorităţii publice în asigurările agricole, normalizarea controlului şi supravegherii publice precum şi normele de subvenţionare a Statului, determinarea riscurilor şi condiţiunile generale de asigurare, cari puncte specificate mai sus trebuesc prevăzute în acel regulament de legi necesare acestor organizări. Această lege poate fi concepută ca o lege de organizare a asigurărilor agricole, însă trebue să fie în perfectă concordanţă cu reglementarea legală a mutualităţii agricole.

ISVOARELE FINANCIARE

Ca oricare altă întreprindere şi asigurările agricole necesita mari capitaluri, urmând să se caute isvoarele financiare, din care s'ar putea alimenta aceste asigurări gricole. Ele ar putea fi următoarele:

1. Contribuţiile asociaţilor.
2. Contribuţiile Statului, judeţelor şi comunelor.
3. Contribuţiile altor autorităţi publice.
4. Donaţii şi alte surse.

Statul din punct de vedere administrativ poate sa fie de un mare ajutor putând să-i pună la dispoziţie serviciile

www.digibuc.ro

sale şi funcţionari de toată categoria, scăzând prin această cale, considerabil, cheltuelile de administraţie, mai ales prin a pune la dispoziţie corpurile medicilor veterinari oficiali şi corpul agronomilor oficiali, care are o însemnată şi preţioasă valoare. Pe de altă parte, poate pune la dispoziţia asigurărilor servicii şi clădiri administrative trecute primăriilor, preturelor, prefecturilor fie ele chiar de natură statistică sau câte alte servicii foarte preţioase, ce toate duc la uşurinţa organizării lor.

www.digibuc.ro

VIII

REASIGURAREA

Daca în urma relatărilor de pâna aci, am putut sa ne convingem pe deplin de necesitatea organizării acestor asigurări agricole, rămâne un lucru neclarificat încă, la care ne vom opri pentru un moment, acela al finanţării acestor asigurări. Deoarece, se ştie ca organizarea acestor asigurări necesita un capital mare, pe care Statul singur nu-l poate pune la dispoziţia instituţiei, este deci necesar să se caute o altă soluţie, o altă problemă care să poată rezolva şi acest punct, fără de care nu se poate încerca a se face nici un pas, dacă vrem să ajungem la un rezultat oarecare. Ori, o soluţie pentru deslegarea acestei probleme, s'a găsit că cea mai buna şi mai sigura de rezultat ar fi *„Reasigurea"*.

Dupa cum Băncile mai mari şi mai mici operează împrumuturile şi alte operaţiuni bancare prin intermediul Băncii Naţionale, tot aşa şi instituţiile de asigurări ar putea face operaţiunile ce-i aparţin, printr'o altă insituţie de asigurare mai mare, cu un câmp de activitate mai desvoltat, numită instituţia de asigurare internaţională sau de reasigurare.

Deci după cum există pentru băncile de împrumut un

www.digibuc.ro

remediu şi un mijloc de uşurare şi rezolvare a lucrărilor ce şi le angajează faţă de terţele persoane prin reescontul Băncii Naţionale numită această operaţie reescontare, tot aşa vom găsi un remediu de a duce la un rezultat angajamentele mai mari decât acelea pe care le-ar putea ţinea instituţiile noastre de asigurare prin propriile mijloace, prin intermediul Cassei Internaţionale de asigurare, prin operaţia numită reasigurare.

Prin reasigurare se poate asigura avutul asigurătorului de orice risc şi la orice valoare corespunzătoare valorii reale.

După teoria şi concepţia lui G. Hamon, reasigurarea nu poate fi de un singur fel, mai ales în mutualitatea agricolă, unde riscurile sunt mai puţin cunoscute şi tehnica asigurării mai rudimentară. Orice asigurător îşi are limita lui posibilă de asigurare, peste care el nu poate trece cu nici un preţ, însă care limită este cu atât mai mare, cu cât el, asigurătorul, este mai solvabil iar în cazurile când se prezintă asigurătorului riscuri cari întrec această limită de asigurare, adica întrece valoarea maxima pe care acel asigurător ar fi în stare a o plăti ca daună, în asemenea cazuri, partea care întrece valoarea maximă — excedentul — asiguratorul o va trece asupra altuia, asupra unui reasigurător, în schimbul unei părţi oarecare din primă. In acest sistem Casele de Asigurări pot primi orice risc, oricât de mare ar fi el, trecând partea ce întrece limita de asigurare care şi-a asumat-o, asupra instituţiei de reasigurare naţionala sau internaţională. In asemenea cazuri, casele noastre de asigurari agricole, vor putea scăpa de orice grijă, putând sigur, în felul acesta să facă faţă tuturor riscurilor asumate, iar sinistraţii putând fi asiguraţi de primirea în întregime a despăgubirilor lor. Dacă s'ar întjmpla ca Statul să nu-şi

www.digibuc.ro

asume această răspunere de reasigurare a instituţiei centrale a asigurărilor agricole din ţară, atunci garantarea părţii din risc care va depăşi puterile de solvabilitate ale acestei instituţii de asigurare, va fi căutată în străinatate, fie la una dintre societăţile de reasigurare internaţională, fie la o casă internaţională de reasigurare pentru asigurările agricole.

Infiinţarea primei case internaţinale de reasigurare a fost în 1910 când s'a ţinut primul congres internaţional al asociaţiilor agricole, care a avut loc la Bruxelles unde o comisiune internaţională a fost însărcinată cu studierea propunerei în acel congres, pentru înfiinţarea casei internaţionale de reasigurare agricolă, în care comisiune inspectorul general al casei centrale Algeriene şi Tunisiene a reasigurărilor agricole, d. „Gubiau" însărcinat cu redactarea proectului de organizare, l'a şi redactat, având 11 articole.

Prin noul sistem de organizare, se garanta reasigurarea numai a caselor de asigurări centrale şi naţionale ale fiecărui Stat, ca o reasigurare de garanţie nelimitată contra pierderilor. Această reasigurare internaţională nu intervenia decât atunci, când casele naţionale aveau deficite de asigurare, fapt întâmplat foarte rar. Serviciul acesta oferit de casa internaţională de reasigurare îl facea în schimbul unei contribuţii anuale de 5% din încasări. In cazul când încasările reasigurării internaţionale nu ar fi fost suficiente pentru acoperirea pagubelor caselor naţionale, s'ar fi perceput o contribuţie suplimentară dela casele naţionale cu beneficii, în favoarea caselor naţionale în deficit.

Un pincipiu care m-a determinat să recurg la această soluţie de rezolvare a problemei financiare a asigurărilor agricole, chiar şi de Stat, ca cea mai bună soluţie de succes a reasigurării a fost principiul pe care l'am mai susţinut o-

www.digibuc.ro

dată şi anume, principiul numerelor mari. Acest principiu ne-a justificat de atâtea ori că, cu cât numărul de activitate va fi mai mare, cu atât va fi mai aproape de tabelele statistice, care au fost luate ca bază a asigurării iar operaţiile vor fi mai sigure de reuşită.

Deci reasigurarea dupa W. Ehrenberg, este o operaţie de asigurare pe care o exercită asigurătorul în scopul de a-şi împărţi riscurile. Reasigurarea este prin urmare o asigurare a asigurătorului, care se face fără ştirea asiguratului şi numai în favoarea asiguratului. Dealtfel acesta este caracterul fundamental al reasigurărilor. Legea îi dă dreptul asigurătorului să se asigure pentru riscurile pe care le-a luat asupra sa. El are dreptul sa-şi asigure riscurile în total sau în parte, pe o primă mai mică sau mai mare, dupa împrejurări. Asigurătorul ramâne raspunzător faţa de asigurat, care va încasa şi primele de despăgubire, platind şi indemnizaţiile, reasigurarea neavând nici un amestec între primul asigurat şi asiguratorul reasigurat.

S'e canstată deci ca reasigurearea este condiţia necesară şi logica a asigurării, ea este o aplicare a principiului diviziunii riscurilor şi permite diluarea lor mai departe, căci reasigurătorul se va reasigura la rândul lui, ş. a. m. d.

Cu alte cuvinte reasigurarea este aceia, care păzeşte interesele comune ale ambelor părţi, asigurat şi asigurători.

D-l Paul Sumein a aratat că asigurătorul în general îşi asumă pe socoteala sa integralitatea riscului însă, pentrucă sinistrul total, care ar putea să survie, să nu depăşeasca forţele de plata, trebue să procedeze la principiul reasigurarii, numit şi al diviziunii riscurilor, şi îl obligă de a se descărca asupra altor asigurători, de o parte din acest risc de îndată ce acesta întrece valoarea maximă peste care

www.digibuc.ro

asigurătorul nu poate să-şi angajeze responsabilitatea sa.

Reasigurarea însă nu este numai o asigurare a asigurătorului, prin mijlocirea fărămiţării riscurilor şi a stabilizarii operaţiilor dde asigurare ca nu este cerută numai de imposibilitatea pentru mica mutualitate de a aduna suficiente riscuri omogene, pentruca rezultatele experienţelor să nu fie prea îndepărtate de regularităţile statistice ale riscurilor asigurate; Nu! Reasigurarea este singurul mijloc prin care se poate da viaţa şi tărie micei proprietăţi şi mutualităţei.

Asemenea, reasigurarea este la baza internaţionalizării asigurărilor şi prin această reasigurare se ajută mult la un mijloc puternic de desvoltare a acestor organizări, pentrucă sunt unele cazuri când capacitatea societăţilor naţionale este de multe ori prea mică faţă de importanţa riscurilor de asigurare. De pildă: epizootiile internaţionale a căror asigurare a costat sume imense şi cari sunt asigurate contra incendiilor la societăţile de asigurare din lumea întreagă. Un alt ex. este asigurarea mărfurilor aflate în porturi, care costă miliarde şi la a căror asigurare sunt interesate toate societăţile de asigurare ale ţării respective, dar cari totuşi nu iau asupra lor decât o mică parte din asigurare restul rămânând să fie trecut în străinătate.

Reasigurarea în linii generale a luat o desvoltare foarte puternică în ultimele decenii, deşi ea datează de foarte multă vreme, cam pe la 1370. Cea dintâiu societate de reasigurare, cu o organizare mai modernă am găsit-o în Germania încă pela 1843, reasigurare care făcea asigurări de transport.

Ca încheere al acestui capitol conchidem că reasigurarea este internaţionalizarea asigurărilor şi că ea nu poate să se desvolte decât paralel cu acestea. Reasigurarea a ajutat foarte mult în ultimul timp, în desvoltarea asigurărilor

www.digibuc.ro

generale. Această desvoltare nu este numai un raport cu sprijinirea asigurătorului contra unei insolvabilităţi întâmplătoare ci şi în raport cu mărirea câmpului de activitate.

Datorită reasigurării, se poate face cu putinţă asigurarea oricărui fel de risc din orice întindere, de orice natură ea fiind cheia organizării şi succesului asigurărilor şi în special a celor agricole. Prin urmare nici din acest punct de vedere al lipsei capitalului nu se poate justifica nici Statul nici conducătorii lui, că n'au modalitate nici posibilitate de a pune în funcţiune această ideie atât de necesară nouă a asigurărilor agricole de Stat. In urma celor de mai sus ne-am convins că totul este posibil. Numai voinţă şi buna credinţă, să avem şi se va înfăptui şi această operă a cărei realizare, la prima vedere ar părea multora o utopie.

DEOSEBIREA ŞI FOLOASELE CASELOR DE ASIGURĂRI PRIVATE COMERCIALE ŞI CELE DE STAT

Asigurările particulare comerciale, prin organizarea lor privată, nu urmaresc şi nici n'au urmărit nici odată în viaţa lor, decât scopuri pur personale şi de interes şi nici decum scopuri generale obşteşti sau de Stat.

In primul rând aceste case de asigurări nu asigurau decât numai unele riscuri agricole mai puţin probabile, lăsând ca adevăratele riscuri ale agricultorului să rămână neasigurate, totdeauna ei având în vedere siguranţa succesului lor. Agricultorul nici odată nu-şi putea pune avutul său la un adăpost sigur în contra hazardelor şi nenorocirilor ce eventual l'ar urmări, neaducând deci din acest punct de vedere nici o uşurare şi nici o linişte în sufletele acestei clase ţărăneşti.

In al doilea rând chiar dacă se întâmplă ca unele case

www.digibuc.ro

de asigurări totuşi să-şi asume răspunderea pentru toate riscurile, luau prime şi cotizaţii atât de ridicate, încât bietul agricultor nu le putea suporta. De multe ori se întâmpla ca deplasându-se la faţa locului, când a avut loc sinistrul, să invoace diferite motive pentru a se eschiva de obligaţiuni, sub diferite pretexte: că n'a anunţat la timp, ori că sinistrul a avut loc din vina personală a asiguratului, iar în cazul când nu invocau aceste motive, la evaluare, procedau în aşa fel ca paguba asiguratului să nu se apropie nici măcar de 50% din valoarea reală produsă de sinistru; Ori aceste motive au determinat pe majoritatea agricultorilor să renunţe de a se mai asigura. Toate aceste ilegalităţi însă ar dispare în asigurările agricole de Stat, unde interesul personal de câştig nu are nici un rol, unde nu se va căuta a se urmări altceva decât buna îngrijire a agriculturei, care formează adevărata bogăţie a ţării. Să se urmărească prin orice sacrificii şi sforţări introducerea încrederei în sufletul poporului, a unei vieţi mai uşoare, armonioase şi liniştite pentrucă, cum am arătat încă de atâtea ori numai cu un popor ce trăeşte o astfel de viaţă se va putea ajunge la o propăşire şi o desvoltare a economiei naţionale şi sociale.

In organizarea caselor sistemului de asigurari comerciale, consiliile de administraţie necesită mari cheltueli, urmând ca tot beneficiul realizat diurna, jetoane şi altele, marind cheltuielile de administraţie în aşa fel că aproape toată activitatea întreprinderei era făcută numai pentru a putea satisface pretenţiile exagerate ale acestor consilieri, care urmăreau îmbogăţirea lor de pe spinarea asiguraţilor pe care îi speculau într'un mod atât de neomenos. Dar unde mai punem faptul că urmează la rând încă pretenţiile nu mai mici ale asociaţilor pentru capitalul iniţial depus, cari

www.digibuc.ro

la rândul lor, urmăresc beneficii exagerate față de scopul instituției.

Beneficiul, dacă la încheerea anului, reprezintă totuș ceva, de formă, nu se trece pentru diferite destinații de interes public și obștesc sau pentru alte scopuri de reparare a unor eventuale lipsuri că este destinat numai pentru satisfacerea diferitelor scopuri de interes personal al asociaților și al conducătorilor instituției. In timp ce la asigurările agricole de Stat nu se va putea urmări nimic din toate acestea de mai sus, din cauză ca la aceste instituții publice, organizarea prin consiliile de administrație în majoritatea cazurilor se face în chip onorific și în foarte rare cazuri pentru onorar dar și în aceste cazuri onorariile se dau până la o limită absolut necesară și posibilă. Un alt motiv care ar împiedica aci risipa, ar fi și faptul că la aceste asigurări nu gasim asociați capitaliști cari să urmărească mărirea capitalului lor și satisfacerea altor interese personale, fiindd aci Statul un tel de asociat care nu urmărește beneficii în numerar ci un beneficiu economic și social de interes general al țării. Iar dacă se realizează anumite beneficii în numerar acestea sunt destinate atâtor scopuri de interes general național economic și social încât aevărații beneficiari ai acestui excedent sunt tot țăranii adică agricultorii asigurați și deci întreg Statul a cărui bază o formează ei. O altă mare deosebire între organizarea asigurărilor comerciale private și între cele de Stat constă în aceia că la cele comerciale nu putem găsi o responsabilitate solidară, cum găsim la cele de Stat, și în al doilea rând nefiind un control sever al Statului, se înțelege că foarte ușor se pot efectua abuzuri și chiar o risipă necontrolată în avutul asiguraților, care când ar urmă să fie despăgubiți pentru daunele lor, găsesc instituția lichidată și falită ne mai având cine să-i despăgubească.

www.digibuc.ro

Ori la Stat acest lucru nu se poate întâmpla. In al treilea rând, asiguraţii întreprinderilor particulare, nu primesc niciodata nici un fel de risturnare a cotizaţiilor sau măcar o micşorare a primelor dacă eventual beneficiul este realizat într'o proporţie mai mare; ceiace însă la Stat putem găsi în tot momentul, deoarece aci chiar daca cotizaţiile nu se risturneaza în caz de beneficii sau nu se micşoreaza primele pentru anul viitor, atunci neapărat beneficiul integral este destinat scopurilor edilitare de interes obştesc ceeace ajută mai mult întregei masse ţaraneşti decât orice altă risturnare sau micşorare a primelor pentru moment.

Prin urmare arătând care este diferenţa între o organizare a asigurărilor comerciale private şi una autonomă şi de Stat, cred ca cetitorii au ajuns la concluzia de a fi convinşi de relele ce le aduc cele dintâiu faţă de marele avantaj şi foloase ce le-ar aduce cele din urma. In interesul general al ţării şi al neamului, cu o organizare şi o conducere de elita, patrunsa de un sentiment de iubire faţă de popor şi de dragoste vadita faţa de munca cinstita, dedicată interesului general, obştesc, putem sa paşim cu încredere spre o realizare grandioasă, care ni se impune cu termeni categorici, în interesul social al unei clase, care se confundă cu interesul nostru naţional.

www.digibuc.ro

IX

INCHEIERE

Deci înarmarea ţărănului nostru cu mijloce moderne economice, destinate să înlesnească ascensiunea la o viaţă conştienţă şi pe cât se poate de independentă, a devenit, o necesitate de primul rang, o necesitate imperioasă.

Această necesitate necondiţionată, ne obligă să păşim de urgenţă dela teorie, la aplicări practice pe teren, dela vorba la fapte pentru a începe realizarea planurilor de desvoltare economică, dacă suntem cu adevărat adepţii lui şi ai ridicării vieţii sociale.

Justa experienţă a străinilor, alături de doctrină, ne arată că în actuala condiţiune economică, micul cultivator nu mai poate exista, nu mai poate progresa, fără sprijinul asociaţiei. In mai toate ţările civilizate din întreaga lume, dela un timp în coace, s'au introdus legi care au avut menirea de a asigura existenţa persoanelor şi a întreg patrimoniului lor. Toate acestea ţări ne-au dat dovadă de frumoasele succese, ce le-a cules prin organizarea muncii agrare şi asigurărilor agricole atât pe teren economic cât şi social. Acest rezultat a fost opus cu succes contra curentului comunist şi socialist, care năzueşte să pătrundă în massele poporului de jos, crezând că e momentul potrivit acum când

www.digibuc.ro

poporul suferă multe greutăţi putând fi mai uşor înşelat. Suntem obligaţi să depunem toate sforţările pentru a împiedica acest curent care nu se potriveşte cu sufletul ţăranului nostru şi pe care îl alungă cu destula ură.

Trebue să dăm posibilitate ca să-şi muncească ogorul său în condiţiuni bune cu raţionament, pentru ca sa nu-şi piardă vremea în munci făcute alandala şi neisprăvite, depe urma cărora, de multe ori, nu culege nici cât îi trebue lui şi casei sale.

Nu trebue să uităm niciodată, că atenţia noastră trebue să fie veşnic îndreptată, cu cea mai mare dragoste, către pătura aceea care formează 80% din populaţia ţarii şi din care ne vine isvorul nesecat al tuturor energiilor şi primenirilor sociale.

Nu-mi trece din memorie şi nici nu voiu putea uita niciodată expresia pătrunsă de mult adevăr şi de o realitate tristă a tatălui meu decedat, care spunea: „Mereu sa tot dau, mereu să tot muncesc şi în schimb răsplata s'o ia alţii, care numai buni români nu sunt, fie că sunt dintre acei cari n'au luptat pentru întregirea neamului, ci pentru dărâmarea lui, iar azi sunt mai protejaţi decât mine şi alţi fraţi ai mei!" Pentrucă nu trebue să uităm că aproape toţi acei cari ne-au fost duşmani de moarte în războiu, luptând contra acestui Stat azi sunt pensionarii lui, având viitorul lor şi al familiei lor asigurat contra oricăror calamitaţi, prin faptul că fiind muncitori la diferite întreprinderi straine dela noi, unde numai românii nu au loc, beneficiază de multe favoruri, în timp ce muncitorimea noastră este străină de toate acestea. Aceste lucruri, aceste adevăruri destul de triste dealtfel, ne forţează ca prin modestele noastre puteri să luptăm prin scris pentru apărarea intereselor fraţilor noştri, care azi zac în cele mai grele clipe de desnădăjduire.

www.digibuc.ro

Nădăjduim si avem credidnţa fermă că mulţi din cititorii acestor rânduri, dacă nu toţi, vor confirma cele arătate de noi şi ne vor fi fraţi de luptă pentru a ne ajuta şi a ne sprijini în această acţiune de interes general, naţional, economic şi social, punând bază solidă nemuritoare acestor organizări ale muncii agrare şi a asigurărilor agricole, prin care ţara noastră se va putea ridica la rangul de cultură naţională agricolă, de propăşire economică şi socială, la care trebue să se găsească oricând o ţară bogată şi frumoasă cum este ţara românească.

www.digibuc.ro

PARTEA III-a

ORGANIZAREA ADMINISTRATIVA

www.digibuc.ro

X

ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ ŞI FUNCŢIONAREA CASELOR DE ASIGURĂRI AGRICOLE

după tratatul „Asigurări agricole, de grindină"
de : N. Ghiulea

Principii generale

Prin agricultor se înţelege acela care execută ca ocupaţie principală a sa o muncă agricolă.

Muncă agricolă este orice activitate economică care se sprijină pe puterea de producţie a solului ca de ex.: agricultura, silvicultura, pomicultura, creşterea vitelor, apicultura şi piscicultura.

Riscul agricol este orice risc natural care loveşte un patrimoniu agricol, adică averea mobilă şi imobilă a agricultorilor precum şi animalele crescute de aceştia dacă s'au folosit în executarea muncii agricole.

Asociaţiile mutuale agricole sunt nişte asociaţii de prevedere alcătuite de un număr nelimitat de agricultori, care-şi propun asigurarea şi reasigurarea pe baza principiului mutualităţii, contra riscurilor agricole a patrimoniului

www.digibuc.ro

lor agricol. Asemenea se mai poate asigura în această mutualitate toate industriile conexe accesorii sau complimentare, dacă ele servesc interesele agricole. Tot în acest fel se pot asigura şi preoţii, învăţătorii, funcţionarii administrativi, meseriaşii şi comercianţii dacă îşi cultivă singuri pământul, care este fie proprietatea lor, fie numai arendat.

Comuna este cercul de activitate al unei mutuale agricole iar sediul unei mutuale sau unui cerc de activitate este notariatul aministrativ al comunelor. Aceste mutuale au menirea de a preveni sau a atenua riscurile asigurate de ele, precum şi reprimarea acestor sinistre agricole.

Serviciile casei de asigurare respectivă vor fi conduse de un secretar contabil delegat al casei regionale respective ajutat în administraţie de un consiliu ales de membrii asociaţiei în mod gratuit, afară de secretarul contabil care fiind funcţionar e plătit cu o leafă oarecare. Va fi obligator ca oricare agricultor să fie asigurat atât în interesul său personal cât şi în interesul economic al ţării.

Aceste societăţi mutuale, se vor considera ca persoane juridice cu o durată nelimitată, ele vor fi scutite de orice sarcini sau impozite în toate actele lor administrative, judiciare, financiare şi de orice altă natură.

Ele se vor constitui pe baza unui act scris autentificat de primăria comunei în care îşi va avea sediul; pe baza căreia înscrieri Primăria respectivă va fi obligată a elibera un act — certificat — prin care se va recunoaşte înregistrarea actului său constitutiv. Acest act constitutiv alcătuit după un formular dat de casa centrală a asigurărilor agricole, va trebui să fie semnat de primul consiliu de administraţie ales şi de cel puţin 10 membrii ai comunei.

Când se va constitui o asemenea asociaţie mutuală va fi necesar a lua parte un delegat al Ministerului de Agricul-

www.digibuc.ro

tură şi Domenii şi un delegat al Casei Centrale a Asigurărilor Agricole, cari vor avea misiunea de a lămuri obştea asupra avantagiilor legii, asupra foloaselor ce le va aduce atât lor cât şi întregei ţări.

Vor putea beneficia de aceste asigurări ba chiar vor fi obligaţi la asigurări toate asociaţiile de agricultură, Sindicatele agricole, Camerele agricole, Cooperativele, Obştile, bisericile, şcoliile şi toate instituţiile publice precum şi toate comunele şi judeţele sau alte instituţii care posedă patrimonii agricole.

Nu vor intra în asigurări comercianţii de producte agricole, negustorii de animale şi nici societăţile şi întreprinderile industriale, chiar dacă în anexe se ocupă şi cu creşterea animalelor sau agricultura.

Proprietarii agricultori şi agricoli cari în termenul prevăzut în statute nu-şi vor face declaraţiile de asigurare pentru toate riscurile asigurabile, vor fi înscrişi din oficiu de Consiliul de Administraţie al asociaţiei sub controlul unui delegat al casei centrale care tot din oficiu va face şi evaluarea patrimoniului asigurat.

Membrii asociaţiei în asigurările agricole comunale vor semna înaintea primarului în localul primăriei şi înaintea presedintelui asociaţiei sau a delegatului său că au luat cunoştinţa de Statutele şi condiţiile de asigurare ale asociaţiei, semnând cu alte cuvinte contractul de asigurare (poliţa de asigurare).

Biroul unde se va face administrarea acestei asigurări va purta firma: „Asigurarea agricolă de Stat din comuna..." şi de obicei biroul va fi la notariatul comunei respective.

Consiliul de administraţie care va fi însărcinat cu administrarea acestor asigurări agricole, va fi format din 7

www.digibuc.ro

membrii aleşi de către Adunarea generală, formată din toţi proprietarii agricoli.

Membrii de drept ar trebui să fie după părerea noastră preotul comunei, directorul şcoalei şi medicul de circumscripţie sanitar şi veterinar; medicul veterinar fiind eventual chiar preşedintele consiliului întrucât el este un cunoscător al acestor idei.

Alegerea acestor membrii ai consiliului de administraţie se face pe timp de 3 ani.

Aceşti membrii ai consiliului de administraţie sunt nişte mandatari temporali şi revocabili, dacă e cazul, ai adunării generale. Ei vor putea fi revocaţi şi de Casele regionale judeţene respectiv şi de Casa Centrală dacă au fost aleşi şi menţinuţi ilegal pentru abateri dela legi sau chestiuni vinovate, constatat prin hotărîrea Judecătoriei de ocol respectivă, sezizată de Casa de Asigurare Judeţeană, Centrală sau Ministerul Agriculturii şi Domeniilor.

Condiţiunile necesare pentru a putea fi ales şi recunoscut ca membru în consiliul de administraţie sunt următoarele:

1. Să se bucure de toate drepturile civile şi politice.

3. Să nu fi fost declarat în stare de faliment sau pus sub consiliul judiciar.

4. Să nu fi fost condamnat pentru crime, delapidări de bani publici sau alte valori, falsificari, furt, abuz de încredere sau alte excrocherii.

5. Să nu fie rudă până la al doilea grad cu un altul din consiliu, rămânând totdeauna cel mai vârstă.

In caz că ar proveni o disolvare a consiliului de administraţie printr'o hotărâre a Judecătoriei de Ocol respectivă printr'o cerere a Casei Judeţene sau a Casei Centrale ori chiar a Ministerului Agriculturii şi Domeniilor; pentru

www.digibuc.ro

abateri dela lege sau gestiune vinovată, aceiaş judecătorie va numi o comisiune interimară de trei membrii dintre asiguraţi cu drept de a fi aleşi în consiliu, îndeplinind condiţiunile cerute de Statut şi regulament.

Această comisie interimară va avea sarcina expedierii lucrărilor curente şi pregătirea noilor alegeri, care va trebui să aibă loc cel mult în termen de o lună dela numirea ei.

Apelul contra hotărârei aduse de Judecătoria de Ocol, s'ar putea face la Tribunalul respectiv. Consiliul de administraţie va alege din sânul său un preşodinte şi un vicepreşedinte.

In justiţie şi faţă de terţi Casa de Asigurare va fi reprezentata prin preşedintele consiliului de administraţie sau un delegat al său. Pentru asociaţie semnează preşedintele sau delegatul şi secretarul contabil.

Adunarea generala ordinară va alege în fiecare an câte un comitet dintre membrii ei numit comitetul de cenzori, compus din 3 persoane. Cenzorii vor fi numiţi prin prevederile statutelor Casei de Asigurăre care vor fixa şi îndatoririle de control ale cenzorilor. Ei vor fi răspunzători pentru buna credinţă şi conştiinciozitatea lor în verificarea bilanţului anual şi a gestiunei Casei de Asigurare. Acest comitet al cenzorilor va avea menirea de a face în fiecare an un raport în scris, amănunţit către adunarea generală despre cele constatate de ei în verificarea bilanţului şi a gestiunii din anul respectiv şi de a lua parte la adunările generale, de a observa dacă se îndeplinesc dispoziţiile legale ale Statutelor privitoare la constituirea Adunărilor Generale. De a cere consiliului de administraţie convocarea Adunării Generale când legea sau statutele le dă acest drept; de a cerceta oricând registrele, valorile şi casa în cursul anului. Comitetul acesta al cenzorilor se adună de câte ori crede de bine

www.digibuc.ro

sau că este necesar. Şi decide cu majoritate de voturi 2 contra 1. Ei pot lucra şi separat la lucrările de verificare cu delegaţia celorlalţi, însă răspunde fiecare faţă de Casa de Asigurare de felul cum şi-a îndeplinit mandatul.

Adunările generale sunt alcătuite din toţi membrii asiguraţi cu drept de vot. Ele sunt de 2 feluri:

1. Adunări generale ordinare.
2. Adunări generale extraordinare.

Aceste adunări generale nu vor putea lua hotărîri valabile, decât în cazul că sunt prezenţi cel puţin jumătate din numărul membrilor săi la întâia convocare; iar în cazul de neînplinirea numărului necesar, adunarea generală va fi convocată peste o săptămână din oficiu, când este în drept a lua hotărîri cu orice număr de membri prezenţi.

In fiecare an la 1 Aprilie se va convoca Adunarea Generală ordinară de către persoanele dedicate cu aceasta prin statute şi în caz de neconvocare până cel târziu la această dată de mai sus, cenzorii, Casa Judeţeană, Casa Centrală sau Ministerul Agriculturii şi Domeniilor vor avea dreptul a convocă Aunarea generală ordinară sub procedura şi modul de convocare prevăzut în statut.

Atribuţiile acestei adunări generale vor fi următoarele:

1. Alegerea şi revocarea membrilor consililor de administraţie şi a cenzorilor.
2. Aprobarea bilanţului şi a dării de seamă anuale.
3. Examinarea şi probarea sau modificarea bugetului de cheltueli.
4. Deliberarea asupra rapoartelor de control.
5. Propunerea de modificare a statutelor.
6. Excluderea membrilor.
7. Hotărârea în toate cheltuelile care legea şi Statutele le rezervă.

www.digibuc.ro

8) Alegerea de delegaţi pentru adunarea generală a Caselor Regionale.

Hotărârile aduse de către adunarea generală în limitele legii şi a Statutelor sunt obligatorii pentru toţi membrii şi asiguraţii. Aceste hotărâri pot fi contestate de cel puţin cinci membri în termen de cel mult zece zile pentru o procedură care se va fixa prin statute.

In cazul când un proprietar agricol are întreprinderi agricole în mai multe comune, el va face parte cu întreprinderile sale sau cu părţile sale de întreprindere, ca membru din toate acele case de asigurare pe teritoriul de activitate al căruia se găseşte.

Membrii din aceste asigurări nu se pot retrage decât atunci dacă îşi pierd calitatea de agricultori, dacă nu mai au patrimonii agricole supuse asigurării, deci atunci când nu mai întrunesc condiţiunile agricole şi de a fi asigurate.

Chiar Casa de asigurare poate decide în anumite cazuri excepţionale şi stabilite prin statute, retragerea sau excluderea membrilor găsiţi ilegal sau vinovaţi.

Aceste asociaţii mutuale agricole numite case de asigurări agricole comunale de Stat se întovărăşesc sau se asociază obligatoriu, formând casa de asigurare mutuală agricolă regională sau jueţeană care casă joacă rolul unei case de reasigurare pentru asociaţiile de asigurare locale adică comunale.

Casele regionale ca şi cele comunale vor fi persoane juridice, cu durată nelimitată, fiind scutite de orice taxe şi impozite în toate actele lor administrative, juridice, financiare şi de orice altă natură ar fi ele. Va purta numele şi firma: *Casa Regională de Asigurare agricolă din Ilfov Bihor etc.* Aceste case regionale sau judeţene concentrează în contabilitatea şi administraţia lor toate operaţiunile de

www.digibuc.ro

asigurare a caselor de asigurare comunale respective; dând directivele de conducere şi făcând controlul cuvenit. Actul constitutiv se va redacta sub formalităţile caselor de asigurare comunale.

Adunarea generală care şi aci este de două feluri, ordinară şi extraordinară, este formată din totalitatea delegaţilor caselor de asigurare comunale agricole, câte unul din fiecare casă. Aceşti delegaţi ai caselor de asigurare agricole comunale pentru casele de asigurări regionale, vor fi aleşi într'o adunare generală extraordinară a casei respective, ce se va ţine în fiecare an în cursul lunii Decembrie. Adunarea generală va fi convocată de consiliul de administraţie al casei regionale respective, iar în caz de neconvocare la termen, atunci adunarea generala ordinară va putea fi convocată de cenzori, Casa Centrală sau Ministerul Agriculturii şi Domeniilor.

Adunările generale ale Caselor Regionale, nu pot fi hotărâri valabile şi abligatorii, decât numai în cazuri când sunt prezenţi la prima convocare o treime din numarul convocaţilor Caselor de asigurare comunale, iar în caz de neîntrunire a acestui număr, adunarea generlă, va fi convocată din nou peste o săptămână, când va putea lua hotarâri valabile şi obligatorii cu orice număr de membri prezenţi.

Adunările şi puterile adunarii generale a Caselor Regionale sunt aceleaşi amintite la Casele de asig. mutuale comunale.

Administraţia Casei Regionale va fi încredinţată unui consiliu de administreţie compus din 15 membri, din care 10 vor fi aleşi de adunarea generală, 3 numiţi din oficiu de Casa Centrală şi 2 numiţi de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor.

Intâiul consiliu de administraţie va fi numit integral

www.digibuc.ro

de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, pe timp de un an, la împlinirea cărui termen se va convoca adunarea generală a delegaţiilor Caselor de asigurare comunale constituite, pentru a se putea face alegerea definitivă a Consiliului.

La şedinţa Consiliului vor putea lua parte cu vot consultativ, consilierul agricol, medicul veterinar, inginerul şef din judeţul a cărui capitală e sediul Casei agricole şi ori care altă persoană chemată la consiliu pentru ai da lămuriri în chestiuni speciale de interes.

Acel Consiliu de administraţie poate fi disolvat printr'o hotărâre adusă de Trib. local în urmatoarele cazuri: la cererea Casei Centrale sau a Ministerului Agriculturii şi Domeniilor.

In caz de abateri dela lege sau în caz ca se dovedeşte o gestiune vinovată.

In cazul când se întâmplă această dizolvare, Tribunalul local respectiv va numi dintre asiguraţi o comisie interimară cu sarcina de a expedia lucrările curente şi de-a pregăti noile alegeri, care vor trebui să aibă loc în termen de cel mult o lună dela numire. Contra acestei hotarâri de dizolvare a Tribunalului se poate face apel şi termenul prevăzut de statut este de cel mult 10 zile.

Pe aceiaşi cale şi pentru aceleaşi motive vor putea fi revocaţi membrii din Consiliul de administraţie în chip individual.

Consiliul de administraţie va alege din sânul său un preşedinte şi doi vice-preşedinţi, asemenea va alege o delegaţie şi doi membri, unul din cei aleşi şi celălalt din cei numiţi, cărei delegaţiuni permanente îi deleaga anumite chestiuni consiliul rezervându-şi numai dreptul de a-i ratifica hotărârile aduse în şedinţele sale săptămânale.

www.digibuc.ro

Casa Regională va fi reprezentată în felul cum am arătat la Casele de sigurări locale.

Adunarea generală a Casei Regionale îşi alege în fiecare an un comitet de doi cenzori, căruia Ministerul Agriculturii şi Domeniilor îi mai adaugă încă un al treilea ca şi delegat al său..

Acel Comitet al cenzorilor are atribuţiile şi drepturile ca şi comitetul cenzorilor Caselor de asig. agricole comunale.

Serviciile administraţiei şi contabilitatea Caselor Regionale vor fi conduse în fiecare casă de către un *„director"* numit şi plătit de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor după recomandarea Consiliului de administraţie.

Primii directori pe timp de un an vor fi numiţi de Minister după alegerea Ministerului.

Funcţionarii Caselor Regionale vor fi numiţi de Consiliul de administraţie care va avea dreptul de a hotărî atât necesităţile de personal cât şi salariile ce se vor plăti de către Casă.

Aceste Case Judeţene grupate la un loc în mod obligatoriu, vor forma Casa Centrală a Asigurărilor Agricole de Stat, cu sediul în Capitala Ţării.

Casa Centrală ca şi Casele Judeţene, va funcţiona ca persoană juridică pe timp nelimitat, scutită de orice taxe sau alte impozite.

Ea va avea de scop reasigurarea riscurilor asigurate pe întreg cuprinsul ţării.

De-a face asigurarea unor riscuri cari prin natura lor cer ţara întreagă drept câmp de activitate.

De-a organiza servicii comune pentru prevenirea sau atenuarea riscurilor asigurate precum şi pentru represiunea sinistrelor deslănţuite.

www.digibuc.ro

De-a modifica condiţiile generale de asigurare pentru toate riscurile dacă se simte nevoie.

De-a modifica statutele Caselor judeţene şi comunale, după propunerile consiliilor respective şi după rezultatele unor experienţe.

De-a organiza, controla, supraveghea, studia şi îndruma mişcarea sigurărilor.

De-a strânge şi totaliza datele statistice privitoare la producerea riscurilor agricole, date statistice ale rezultatelor asigurărilor şi datele statistice privitoare la asigurarea mutuală comunală.

De-a prezenta în fiecare an Parlamentului o dare de seamă asupra mersului asigurărilor agricole arătând progresul sau regresul ce-l face şi foloasele sau pierderile avute.

Casa Centrală a Asigurărilor Agricole se va constitui in prima ei adunare generală sub preşedinţia Ministrului Agriculturii şi Domeniilor la iniţiativa lui.

Casa Centrală va fi o persoană juridică din momentul constituirii ei, al cărui act de constituire se va depune la Tribunalul Ilfov.

Adunarea generală a Casei Centrale a Asigurărilor Agricole, va fi alcătuită din întrunirea Consiliilor de administraţie a Caselor de Asigurare Judeţene, care pot fi ordinare sau extraordinare.

Adunarea generală, ordinară, va fi convocată odată pe an, în primele trei luni ale fiecărui an, pentru examinarea bilanţului anual şi descărcarea Consiliului de administraţie.

Adunările generale sunt convocate de preşedintele Consiliului de ad-ţie, iar în caz de neconvocare în termen se va convoca de drept de cenzori sau Ministerul Agriculturii şi Domeniilor.

www.digibuc.ro

Atribuţiile şi drepturile adunării generale al Casei Centrale sunt :

Alegerea şi revocarea administratorilor şi cenzorilor.

Aprobarea bilanţului şi dării de seamă anuală.

Examinarea şi aprobarea bugetului de cheltuieli sau modificarea lui.

Deliberarea asupra rapoartelor de control.

Propunerea de modificare a statutelor.

Excluderea unor membrii găsiţi vinovaţi.

Hotărîri în toate chestiunile în care legea şi statutele le rezervă dreptul.

In cazul când se ţin şedinţe, membrii Consiliului de Ad-ţie, vor primi un jeton de prezenţă şi eventuale cheltuieli de călatorie pentru cei ce nu locuesc în Bucureşti.

Ad-ţia acestei Case centrale de Asig. Agricole va fi încredinţata unui Consiliu de Ad-ţie compus din 15 persoane dintre care 11 vor fi aleşi de adunarea generala a Casei Centrale, doi numiţi de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, unul numit de Ministerul de Finanţe şi unul numit de Ministerul Muncii, Sănatăţii şi Ocrotirilor Sociale, fiecare pe timp de trei ani.

După trecerea fiecărui termen, membrii aleşi sau numiţi; pot fi realeşi şi din nou numiţi. Membrii acestui consiliu de Ad-ţie vor fi confirmaţi prin Decret Regal de către Ministerul Agriculturii şi Domeniilor.

Primul Consiliu de Administraţie va fi numit sub aceleaşi prevederi, de către Ministerul Agric. şi Domeniilor pe timp de un an, la împlinirea cărui termen se va convoca adunarea Generala a Consiliilor de Administraţie a Caselor Judeţene definitiv constituite.

In aceste şedinţe ale Consiliului de Administraţie vor putea lua parte cu vot consultativ Directorul serviciului Zoo-

www.digibuc.ro

technic, Directorul viticulturei, Directorul serviciului îndrumărilor, Directorul Institutului de statistcă şi directorul Institutului Meteorologic.

Pentru aceleaşi motive ca şi la Casele Judeţene, abateri ela lege sau gestiune vinovată, Consiliul de Administraţie poate fi revocat printr'o hotărîre adusă de Trib. Ilfov, în care caz Trib. numeşte o comisiune interimară cu sarcina expedierii lucrărilor curente şi pregătirea noilor alegeri carì trebuie sa aiba loc în termen de una luna dela numirea comisiei interimare.

Această revocare pe aceiaşi cale şi penrtu aceleaşi motive se poate face şi individual membrilor din Consiliul de Ad-ţie în ambele cazuri la cererea Ministerului de Agr. şi Domenii.

In contra acestei hotărîri de disolvare sau revocare a Trib. se poate face apel în termenul, prevăzut în statut.

Ca şi în consiliul de Ad-ţie al Caselor de Asig. Judeţene, Consiliul de Add-ţie al Casei Centrale va alege din sânul sau pe tot timpul duratei lui un preşedinte şi doi vicepreşedinţi, va alege o delegaţie permanentă alcatuita din un preşedinte şi doi membrii, unul din cei aleşi şi unul din cei numiţi care va fi însărcinată cu rezolvarea unor anumite chestiuni rezervându-se şi consiliului dreptul de a-i ratifica hotarîrile.

Aceste alegeri pentru delegaţia permanentă se vor face pe timp de un an.

Reprezentanţa acestei Case Centrale a Asig. Agricole se va face întocmai ca şi la Casele de Asig. Judeţene.

Consiliul de Ad-ţie îşi are atribuţiile lui fixate printr'un Statut al Casei Centrale a Asig. mutuale Agricole. Cum ar fi de exemplu :

Tot consiliul de Ad-ţie va stabili în fiecare an, tarifele

www.digibuc.ro

tuturor riscurilor, va alcătui tabela de preţuri şi bareme pentru evaluarea produselor agricole ; va stabili forma şi felul imprimatelor, formularelor şi registrelor necesare asigurării, va stabili normele de funcţionare şi administrare ale serviciilor tuturor Caselor de Asigurare Locale şi Judeţene.

In urma unei experienţe oarecare avute îşi are dreptul consiliul de Ad-ţie de-a propune o modificare după cum va crede că împrejurările vor cere ca necesare.

In fiecare an Adunarea Generală a Casei Centrale va alege din sânul său un comitet de doi cenzori, căruia Ministerul de Agricultură şi Domenii îi va alătura un al treilea ca delegat din partea Ministerului.

Drepturile şi datoriile acestui Comitet se asimilează Comitetului de cenzori al Casei de Asig. Agricole Locale cari sunt următoarele :

De-a face anual raport în scris amănunţit către adunarea Generală despre cele constatate de el în verificarea bilanţului şi gestiunei asociaţiei, de-a lua parte la adunările generale, de-a observa îndeplinirea dispoziţiilor legale şi ale statutelor privitoare la constituirea adunărilor generale, de-a cere consiliului de Ad-ţie convocarea adunării generale, când legea sau statutele le dă acest drept, de-a cerceta registrele, valorile şi cassa în cursul anului.

Serviciile Casei Centrale a Asig. Agr. vor fi conduse de un Director General numit şi plătit de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, după recomandarea făcută de consiliul de Ad-ţie, primul fiind numit şi ales de Ministerul Agr. şi Domeniilor.

Alături de Directorul General vor funcţiona încă doi sub dir. Generali numiţi după normele de numire ale Directorului General.

Funcţionarii Casei Centrale vor fi numiţi de Consiliul

www.digibuc.ro

de Ad-ţie care va putea hotărî şi constata necesităţile de personal cât şi salariile.

Semnarea actelor Casei Centrale se va face de Directorul General şi Preşed. Cons. de Ad-ţie.

Drepturile şi datoriile funcţionarilor acestei instituţii se vor fixa prin Statute, privitoare direct acestei categorii de funcţionari cari, deşi nu vor fi numiţi funcţionari publici, li se vor face reţineri pentru pensie, care reţineri se vor depune la Casa Centrală de pensii a Statului, aplicându-li-se legea contractului de muncă.

Statutele Caselor de Asig. locale sau Judeţene, vor fi modificate de către Consiliul de Ad-ţie al Casei Centrale, cari modificări vor trebui să fie aprobate printr'un jurnal al Consiliului de Miniştrii, intrând în vigoare după ce au fost publicate în Monitorul Oficial şi „Buletinul Asig. Agricole", cu data anului următor.

Iar statutele Casei Centrale vor putea fi modificate de adunarea Generală într'o adunare extraordinară anume convocată pentru acest motiv şi cu o majoritate de două treimi ai membrilor adunării generale.

Pentru a se putea supraveghea, îndruma şi controla această instituţie a Asig. Agr. se va înfiinţa în Ministerul Agr. şi Dom. pe lângă direcţia Agricolă, o secţie a Asig. Agricole.

Ministerul Agriculturii şi Domeniilor va exercita Controlul asupra asociaţiilor Agricole şi caselor de Asig. Agricole.

Ministerul Agriculturii şi Dom. va exercita Controlul asupra asociaţiilor Agricole şi Caselor de Asig. Agricole locale, Judeţene şi Casei Centrale prin organele sale : medici veterinari, agronomi şi consilieri agricoli, inspectori şi inspectori Generali, cari toţi vor fi numiţi de Minister.

www.digibuc.ro

Ministerul va exercita supravegherea asupra Caselor de Asig. agr. prin membrii numiţi de el în Consiliile de Administraţie.

Iar pentru îndrumarea Asig. Agricole, secţia Asig. din Minister va avea îndatorirea de-a studia problemele ce se pun Asig. Agrare, de-a ajuta în înţelegere cu celelalte direcţii şi servicii din Minister la Organizarea măsurilor şi instituţiilor de prevenire şi atenuare a diferitelor riscuri, de-a organiza propaganda acestor asigurări prin cărţi, broşuri, afişe şi alte publicaţii precum şi prin conferinţe, şezători în favoarea raspândirii ideei asigurarilor.

Iar pe baza referatelor aduse de serviciile de inspecţie şi control, Serviciul îndrumărilor din Minister va avea datoria de-a lua măsurile dictate de împrejurări prin mijlocirea Casei Centrale şi anume :

a) De-a avertiza Casele de Asig. asupra masurilor greşite de precedent ce pot cuza pagube instituţiei.

b) De-a avertiza Casele de Asig. de diferite grade asupra neregulilor găsite şi de a cere somaţiuni celor vinovaţi dacă e cazul.

c) De-a admonesta Consiliile şi serviciile Caselor respective pentru abateri mai grave.

d) De-a cere dizolvarea Cons. de Ad-ţie şi-a dispune noui alegeri, dacă e cazul.

e) De-a sesiza parchetul în caz de mari abuzuri.

Despăgubirea ce se va aduce de Casa de Asig. Agr. nici odata nu va putea fi reală, — deoarece în evaluarea pagubelor se va ţine totdeauna seamă şi cont de pierderile graduale prin uzură ; ţinându-se seama totdeauna şi de resturile salvate sau care se pot valoriza din obiectul sinistrat.

Condiţiunile Generale de Asig. ale fiecărui risc, prevăd

www.digibuc.ro

o cotă a valoarei asigurate subt care, pagubele nu sunt despăgubite.

Pentru informarea riscurilor, Casa Centrală va stabili anual maximum de valoare de asigurare pe care o va putea primi Casa de Asig. locală sau Judeţeană.

Acel care nu va căuta să ia măsuri de prevenire a riscurilor, sau care în caz de sinistru nu va lua măsuri de salvare, ori acel care din rea credinţă va căuta sa provoace sinistrul, va fi absolut exclus dela despagubire şi urmărit penaliceşte daca e cazul, care excludere şi urmarire se va face conform normelor ce se vor stabili în Statute şi condiţiile de asigurare. Cheltuielile provenite în urma masurilor pentru înlăturarea sau micşorarea riscurilor se vor restitui Asiguratului de catre casa respectivă de asig.

Casa Centrală a asigurărilor agr. de Stat se va putea adresa unor societaţi de reasigurare streine pentru reasigurarea riscurilor sale.

Când s'a întâmplat un sinistru, evaluarea se va face de o comisiune formată din Primarul comunei, dintr'un delegat al Casei de asigurare locală, dintr'un delegat al Casei de Asig. judeţene, şi din asigurat sau un delegat al său. Delegaţii Caselor de Asig. Agric. locale şi judeţene vor fi aleşi din oamenii de specialitate pentru fiecare risc.

Lichidarea daunei se va face printr'o comisiune de constatare formată dintr'un delegat al casei respective de asigurare, dintr'un delegat al casei judeţene, şi din asigurat sau un delegat al său, prin comisii de experţi sau arbitri.

Casele de Asig. locale vor înainta Caselor de Asig. judeţene după normele cari li se vor da, toate datele privitoare la riscurile asigurate la ele. Casa Centrală va comunica lunar totalizările statistice Direcţiei Generale a îndrumărilor Agricole din Minister.

www.digibuc.ro

Normele de statistică se vor da de Casa Centrală în înțelegere cu Direcțiunea Agriculturii, Dir. Inst. Statistice Generale a Statului și Dir. Institutului Meteorologic.

Asiguratul va fi dator să se supună tuturor măsurilor de prevenire sau de represiune a riscurilor asigurate.

Nesupunerea la aceste măsuri atrage în caz de sinistru decăderea asiguratului din drepturile sale de daune.

Asemenea asiguratul va avea datoria de-a face în fiecare an o declarație a lucrurilor aduse în asigurare pentru diferite riscuri.

Având tot el datoria ca în termen de 24 ore să facă declarație de orice sinistru ar fi lovit. Formularele pentru astfel de declarații sunt alcătuite de Cons. de Ad-ție al Casei Centrale, fiind puse gratuit la dispoziția asiguraților de Casele de Asigurare, cari la rândul lor le vor primi dela Casa Centrală sub dare de adeverință.

Pentru susținerea intereselor acestei instituții și pentru ca bunurile asigurate să poată fi oricând acoperite, se cere neapărat o contribuție a asociaților care contribuție se face printr'o cotizație calculată asupra valorii lucrului asigurat și 'n schimbul cărei cotizații asiguratul în cazul unui sinistru își poate pretinde întreaga despăgubire.

Aceste cotizații se vor percepe în prima jumătate a anului, iar pentru întârzierile avute după jumătatea anului se va plăti o dobândă de 5% ; iar cotizațiile neplătite până la sfârșitul anului de asigurare se vor da în debitul Ad-ției Financiare, în care caz debitorii vor plăti o dobândă de 10% și o remiză de 2% pentru încasare.

Când vor surveni despăgubiri, ele se vor plăti pentru evaluarea sinistrului în termenii prevăzuți de sinistru, și la

www.digibuc.ro

sfârşitul anului pentru acei cari nu şi-au achitat cotizaţiile înaintea sinistrului.

Cheltuelile provnite în urma evaluării şi expertizei le va suporta totdeauna Casa de Asig. respectivă. Iar în cazul când asiguratul este nemulţumit de evaluarea şi expertiza făcută, va avea dreptul de a cere o nouă evaluare sau expertiză numită contra expertiză, care dacă va urmari despăgubirea, cheltuielile le vor suporta Casa de Asig., ori dacă va micşora sau confirma evaluarea primei expertize, cheltuelile pentru această contra expertiză le va suporta asiguratul sinistrat.

In general cheltuelile ce le necesită o asemenea Casa de Asig. Agric. se pot clasifica în felul următor :

1) Despăgubiri de daune.

2) Cheltueli de Ad-ţie.

3) Formarea fondului de rezervă.

4) Cheltueli necesare pentru organizarea asigurării preventive a riscurilor asigurate.

5) Crearea altor direcţii şi instituţii necesare bunului mers al propăşirii asigurărilor agricole.

Casa Centrală printr'o hotărîre a Consiliului de Administraţie, va putea ori când institui pe lângă fondurile de rezervă şi alte fonduri cu scopuri culturale, economice sau sociale. Casa de Asig. locală Comunală, până la formarea unui fond de rezervă suficient va ceda Casei de Asig. 90% din cotizaţiile încasate pentru serviciul de reasigurare a riscurilor asigurate de el. Casele de Asig. Jud. de asemenea până la formarea fondurilor de rezervă suficient, va ceda Casei Centrale 80% din cotizaţiile încasate pentru serviciul de reasigurare a riscurilor asigurate şi reasigurate de ea.

Ajutoarele ce ar fi necesar a le da Statul acestor asi-

www.digibuc.ro

gurări, ar fi după minimum de posibilitate şi absolut necesare următoarele: scutirea de orice taxe sau impozite în toate actele lor administrative, judiciare, financiare sau de orice natură ar fi ele. Acordarea unui fond iniţial de 50.000 lei pentru fiecare Casă Comunală de Asigurare, 15.000.000 lei pentru fiecare Casă de Asig. Judeţeană şi 100.000.000 lei pentru fonduri de rezervă a Casei Centrale.

Acordarea unei subvenţii anuale de 100.000.000 lei pentru întregirea fondurilor de rezervă a Caselor de Asig. care au avut mari pierderi.

Operaţiile de încasări şi plăţi se vor face prin Dir. Generală a Casei Centrale cu organele sale Administrative, iar încasarile cotizaţiilor fie prin agenţii angajaţi direct, fie prin agenţii fiscului, cari vor urmari ramăşiţele potrivit legei de urmarire a impozitelor Statului.

Casa de Asig. va putea creia şi o direcţiune a împrumuturilor agricole fie prin Casa Centrala, fie prin Bancile Cooperative, cari împrumuturi se vor reţine din despagubirea acelui obiect sau bun care fiind asigurat şi acordându-i-se pe gajul lui un oarecare împrumut a fost sinistrat.

Când fondurile de rezervă au atins cifra maxima, se vor constitui fonduri economice, sociale şi culturale pentru prevenirea sau represiunea riscurilor agricole, pentru îmbunatăţirea condiţiilor de asig. şi micşorarea riscului pentru educaţia mutualistă.

Conflictele între asiguraţi şi Casele de Asigurare privitoare la impunere, evaluare, despăgubire şi alte operaţii de asig., precum şi pentru pagubele pricinuite asiguraţilor din nerespectarea îndatoririlor, vor fi date unei Comisiuni arbitrare alcătuită din Judecătorul de Ocol al Circum-

www.digibuc.ro

scripţiei respective domiciliului asiguratului. Un arbitru va fi desemnat de asigurat şi unul de casa respectivă.

Judecătorul va prezida totdeauna această comisie de arbitraj.

In cazul când una din părţi devine nemulţumită de felul cum s'a făcut judecata comisiei de arbitraj, se va putea face apel înaintea comisiei de arbitraj judeţene alcătuită dintr'un judecător de Trib. ca Preşedinte, formată dintr'un arbitru desemnat de asigurat şi unul de Instituţia de Asig. Asiguraţii vor primi citaţiile prin primărie. Asiguraţii cari au fost dovediţi că au călcat dispoziţiunile caselor de Asig. privitoare la prevenirea riscurilor Agricole, care au făcut declaraţii cu rea credinţă, care au făcut asigurări la Soc. prin rate pentru aceleaşi riscuri vor fi pedepsiţi cu o amendă dela 500—5.000 lei pierzând tot odată orice drept de despăgubire în caz de sinistru. In cazul când s'ar putea dovedi că s'au achitat despăgubiri pe evaluări greşite din cauza datelor false furnizate de dăunat, instituţia are dreptul să facă o revizuire a evaluării, chiar dacă despăgubirea a fost achitată dăunatului, fiind în drept a da în urmărire despăgubirile încasate pe nedrept.

Se vor pedepsi cu închisoare dela 3—5 ani, şi o amendă dela 10.000—50.000 lei făptuitorii, coautorii şi complicii cari prin acţiune necinstită chiar criminală ar provoca pagube instituţiei.

Funcţionarii, prepuşii, persoane străine cari au mituit sau s'au lăsat mituiţi vor fi pedepsiţi potrivit art. 144—146 din Cod. Penal, iar tăinuitorii cu o amendă dela 1000—5000 şi închisoare dela 3 luni până la 2 ani.

Sumele încasate din condamnarea terţelor persoane, pentru provocarea de sinistru va trece la fondul de rezervă.

www.digibuc.ro

Pe lângă asigurările asupra patrimoniului agricol al agricultorilor, aceste Case de Asig. vor putea face şi Asig. de persoane, asupra boalelor, maternităţii, invalidităţii şi de moarte. Operaţiile asigurărilor de persoane ar avea tot atât de mare rol în viaţa noastră economică şi Socială de Stat ca şi Asig. Agricole, deoarece în aceste cazuri s'ar evita foarte multe nenorociri ce survin în urma stării noastre critice sanitare în care se sbate poporul nostru dela sate dela un timp oarecare bolile de diferite feluri, fac adevărate ravagii, neputând fi oprite din cauza lipsei de organizaţie sanitară şi mai ales a lipsei de spitale populare, ce pot afirma că nici nu există, iar cele dela oraşe nici odată nu pot fi libere pentru bietul nostru ţăran de unde urmează că el este complectamente lipsit de orice ajutor care fapt cauzează mai multe pierderi Statului.

Pentru organizarea acestor asigurări de persoane, nu avem acele imense greutăţi şi riscuri cari le avem la Asig. Agricole, cu atât mai ales că ar funcţiona pe lângă Asig. Agric. Insă pentru susţinerea complectă a intereselor Agricultorilor este absolut necesară această asigurare.

---

www.digibuc.ro

AUTORI CONSULTAŢI:

I. N. Angelescu
S. Cipăianu
Alex. Constantinescu
N. Ghiulea
Crom Mihăilescu
Ion Mihalache
M. Manoilescu
Stavri C. Cunescu
D. R. Ioaniţescu
I. Raducanu
C. Titel Petrescu
G. Taşcă
S. Strat
Gr. L. Trancu-Iaşi
V. V. Sassu
St. Gh. Olenin

Emil Agnel
Charles Gide
G. Hamon
Albert Chaulton
Max Chandlich
Heinard
G. L. Dupat
Leon Bourgeois
Alfred Manes
Georges Malherbe
C. Schreiber
Alfred Fratscher
W. Galees
Adrien Delavallade
Paul Sumein
Hauriou

www.digibuc.ro

CUPRINSUL:

Pag.

Prefaţa . . . . . .

PARTEA I-a

I. Organizarea Muncii 1
1. Introducere 1
2. Invenţia, Diviziunea Muncii şi Asociaţia . . . 2
3. Diviziunea Muncii în genere şi a celei agrare . 3
4. Asociaţia 3
5. Organizarea muncii Agrare 5
6. Organizarea muncii din punct de vedere al naturei 6
7. Organizarea muncii prin selecţionarea seminţelor . 6
8. Organizarea muncii prin cultura ştiinţifică a solului 7
9. Capitalul 9
10. Munca un element al organizarii muncii Agrare . 10
11. Concentrarea producţiei 12
12. Reforma Agrară şi rezultatele ei 13
13. Efectele bune ale împroprietărirei 16
14. Mijloace de organizare a muncii Agrare . . . 18
15. In trecut şi azi 21
II. Solidaritatea în viaţa socială 33
1. Conştiinţa şi solidaritatea socială 37

PARTEA II-a

ASIGURĂRILE AGRICOLE

III. Istoricul asigurărilor 43
IV. Asigurările în România 57
V. Necesitatea asigurărilor Agricole 71
1. Lipsa simţului de pervedere 74

www.digibuc.ro

Pag.

VI. Principiile asigurării 77
VII. Agricultura şi asigurările Agricole 89
1. Obligativitatea în asigurările Agricole . . 91
2. Noţiuni elementare de asigurare 93
3. Evaluarea daunelor 97
4. Serviciile şi operaţiile administrative . . . 100
5. Fondul de rezervă 101
6. Asigurările agricole şi creditul Agricol . . . 102
7. Asigurările agricole publice şi organizarea lor . 104
8. Asigurările agricole, instituţie de Stat şi autonomă 107
9. Mijloacele pentru micşorarea intensităţei sinistrelor 113
10. Isvoarele financiare 113
VIII. Reasigurarea 117
1. Deosebirea şi foloasele Caselor de Asigurări private, Comerciale şi cele de Stat . . . 122
IX. Incheiere 127

PARTEA III-a

ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ

X. Organizarea administrativă şi funcţionarea Caselor de Asigurări agricole 133

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro